

# ZAKON O ZAŠTITI OD POŽARA I VATROGASTVU

(Službene novine FBiH, broj: 64/09)

## I. - TEMELJNE ODREDBE

### Članak 1.

Ovim se zakonom uređuje organizacija i funkcioniranje zaštite od požara i vatrogastva, planiranje i provedba mjera zaštite od požara, organizacija i funkcioniranje vatrogastva i gašenje požara (vatrogasne intervencije), stručno osposobljavanje i usavršavanje zaposlenih osoba i vatrogasaca, financiranje i druga pitanja bitna za organizaciju i funkcioniranje zaštite od požara i vatrogastva u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

### Članak 2.

Pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

Izgaranje (gorenje) je fizičko - kemijski proces spajanja zapaljive tvari i oksidatora pri čemu se oslobađa toplina, emitira dim i plinovi izgaranja popraćeni plamenom ili vidljivom svjetlošću;

Vatra je kontrolirano samoodrživo izgaranje koje je namjerno izazvano da bi se stvorili korisni efekti, čije je širenje u prostoru i vremenu kontrolirano;

Požar je nekontrolirano, samoodrživo izgaranje koje se nekontrolirano širi u prostoru i vremenu;

Eksplozija je iznenadna ekspanzija plina koja može proizaći iz brze reakcije oksidacije ili raspada, s ili bez porasta temperature i koja može dovesti do pojave požara;

Zapaljive tvari su čvrste, tekuće i plinovite tvari koje se pale pod djelovanjem izvora paljenja;

Eksplozivne tvari predstavljaju plinovite, tekuće i čvrste kemijske tvari, jedinjenja ili smjese koje se pod utjecajem određenog impulsa razlažu u veoma kratkom vremenskom intervalu, uz oslobađanje velike količine plinova i toplinske energije;

Opasne tvari su one tvari koje u svim formama postojanja i svim uvjetima korištenja svojim negativnim karakteristikama, kao što su: eksplozivnost, zapaljivost, korozivnost, otrovnost, radioaktivnost i dr., mogu biti uzročnikom različitih štetnih djelovanja i opasnosti po zdravlje ljudi, oštećenja ili uništenja

materijalnih dobara zbog razarajućeg, termičkog ili fiziološkog učinka, te ugrožavanje radne i životne sredine;

Požarna opasnost je mogućnost ozljede i/ili oštećenja kao posljedica požara;

Požarna otpornost je sposobnost objekta da ispuni, u definiranom razdoblju vremena zahtjeve otpornosti na požar i/ili integriteta i/ili termičke izolacije i/ili druge očekivane zahtjeve pri standardnom ispitivanju otpornosti na vatru;

Rizik od požara je proizvod vjerojatnoće pojave požara koja se može očekivati u danoj tehničkoj operaciji ili stanju i posljedice ili obujma šteta koje se mogu očekivati u slučaju pojave požara;

Požarna sigurnost je sigurnost kojom se vjerojatnoća nastanka požara svodi na minimum;

Požarni sektor je zatvoreni prostor koji može biti podijeljen ili odijeljen od susjednih prostora unutar zgrade elementima konstrukcije koji imaju propisanu vatrootpornost;

Požarno stepenište je stepenište koje se koristi samo u slučaju opasnosti od požara za evakuaciju ili za gašenje požara;

Sigurnosne stube su stube u objektu odvojene od unutarnjih prostorija konstruktivnim elementima otpornosti prema vatri u trajanju od najmanje 60 minuta, oslobođene svih gorivih tvari i osigurano od zadimljavanja za vrijeme dok se ne završi evakuacija ljudi i gašenje požara;

Evakuacija je organizirano izmještanje ljudi i materijalnih dobara s ugroženoga prostora na prostor siguran od požara;

Put za evakuaciju je siguran put za samospašavanje ljudi iz objekta do izlaza i izvan objekta ili kroz drugi sigurni objekt;

Građevina obuhvaća stambene i druge zgrade i objekte, te prostore koji su navedeni u članku 20. ovog zakona;

Građevine za javnu uporabu su škole, obdaništa, studentski i đачki domovi, starački domovi, bolnice, hoteli, moteli, pansioni, tržni centri, tržnice, kazališta, kinodvorane, športske, koncertne i druge dvorane, stadioni, dvorane za konferencije, muzeji, zračne luke, željeznički i autobusni kolodvori, objekti kulturno - povijesnog naslijeđa i drugi objekti;

Mjere zaštite od požara su sve organizacijske, tehnološke i tehničke mjere koje smanjuju rizik od požara i povećavaju požarnu sigurnost;

Preventivne mjere zaštite od požara su sve preventivne organizacijske, građevinske i tehničko-tehnološke mjere koje smanjuju mogućnost za nastanak požara, a pri njegovu nastanku omogućavaju sigurnu evakuaciju ljudi i imovine i sprečavaju njegovo širenje;

Aktivne (represivne) mjere zaštite od požara su tehničke mjere koje podrazumijevaju primjenu sustava aktivne zaštite od požara;

Sustav aktivne zaštite od požara obuhvaća instalacije, uređaje i opremu za automatsko otkrivanje, dojavu i gašenje požara, odvođenje dima i topline iz požara, detekciju eksplozivnih plinova, rezervnu opskrbu električnom energijom i drugo;

Oprema, uređaji i druga sredstva za zaštitu od požara su sva sredstva, uređaji i oprema koja se upotrebljavaju za sprječavanje i gašenje požara;

Vlasnik imovine je fizička ili pravna osoba, državno tijelo ili druga institucija sa

zaštićenom najširoom ovlasti posjedovanja, korištenja i raspolaganja nekom stvari; Korisnik imovine je fizička ili pravna osoba, državno tijelo ili druga institucija koji na osnovi ugovora koristi imovinu vlasnika s preuzetom obvezom glede zaštite od požara;

Odgovorna osoba za organiziranje zaštite od požara je:

- vlasnik, odnosno korisnik imovine kad se radi o privatnom vlasništvu,
- rukovodilac tijela uprave, upravne organizacije i drugog državnog tijela Federacije, kantona, grada i općine (u daljnjem tekstu: državna tijela),
- direktor odnosno druga odgovorna osoba u gospodarskom društvu i drugoj pravnoj osobi (u daljnjem tekstu: pravna osoba), određena općim aktom pravne osobe;

Edukacija je znanstveno zasnovani, planski i organizirani proces koji se izvodi pod vodstvom nastavnika (predavača), uz aktivno sudjelovanje polaznika nastave;

Akcident je nezgoda, nesreća, namjerno ili nenamjerno izazvana, od čijih posljedica može stradati veći broj ljudi, nastati materijalna šteta, štetne posljedice po okoliš i dr.;

Promet zapaljivih, eksplozivnih i drugih opasnih tvari i opasnih proizvoda podrazumijeva nabavu, distribuciju, smještaj, prodaju i uporabu u skladištima, priručnim skladištima i prodavaonicama;

Dispozicija građevine obuhvaća njezinu unutrašnju strukturu;

Zaposlena osoba podrazumijeva zaposlenike u pravnim osobama i drugim institucijama, kao i državne službenike i namještenike u tijelima državne službe Federacije, kantona, općine i grada.

### **Članak 3.**

Zaštita od požara i vatrogastvo čine sastavni dio jedinstvenoga sustava zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih nepogoda i drugih nesreća (u daljnjem tekstu: prirodne i druge nesreće) u Federaciji koji je uređen Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine Federacije BiH", br. 39/03 i 22/06), zbog čega se zaštita od požara i vatrogastvo organiziraju i funkcioniraju u okviru tog sustava, a vrši se na način predviđen ovim zakonom.

### **Članak 4.**

Zaštita od požara obuhvaća skup mjera i radnji upravne, organizacijske, stručne, tehničke, obrazovne i propagandne prirode, koje se poduzimaju radi sprječavanja izbijanja i širenja požara, njegova otkrivanja, te zaštite ljudi, biljnog i životinjskog svijeta, materijalnih, kulturnih, povijesnih i drugih dobara i okoliša (u daljnjem tekstu: materijalna dobra).

Zaštita od požara je djelatnost od posebnog interesa za Federaciju, kanton, grad i općinu, a ostvaruje se na način predviđen ovim zakonom, podzakonskim propisima donesenim na osnovi ovog zakona i međunarodnim tehničkim normativima i standardima koji važe u Bosni i Hercegovini, a koji se odnose na mjere zaštite od požara predviđene ovim zakonom.

### **Članak 5.**

Vatrogastvo obuhvaća skup mjera i radnji upravne, organizacijske, stručne, kadrovske, tehničke, obrazovne i propagandne prirode, koje se poduzimaju radi gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom, te pružanje tehničke pomoći u akcidentnim situacijama.

### **Članak 6.**

Nitko nema pravo svojim materijalnim dobrima i svojim postupcima, neprovođenjem mjera zaštite od požara propisanih ovim zakonom i drugim propisima, dovesti u opasnost od požara tuđi život i zdravlje i materijalna dobra. Svaka fizička osoba ima pravo na zaštitu svog života i zdravlja od požara, koja se osigurava u skladu s ovim zakonom i drugim propisima.

### **Članak 7.**

Odredbe ovog zakona se primjenjuju i na tehnološke eksplozije koje nastaju kao posljedica uporabe zapaljivih tečnosti, plinova, čvrstih-praškastih kemijskih tvari (jedinjenja i smjesa), te ostalih gorivih tvari koje sa zrakom mogu stvoriti eksplozivnu smjesu (u daljnjem tekstu: eksplozije).

### **Članak 8.**

Odredbe ovog zakona primjenjuju se na građevine i prostore tijela i institucija Bosne i Hercegovine i Oružanih snaga Bosne i Hercegovine koji se nalaze na području Federacije, ako propisom Bosne i Hercegovine nije drugačije određeno.

### **Članak 9.**

U svrhu populariziranja vatrogasne djelatnosti i značajnijeg poduzimanja aktivnosti

u provođenju preventivnih mjera zaštite od požara, ustanovljava se stalna tradicionalna manifestacija pod nazivom MJESECI ZAŠTITE OD POŽARA, koja se održava svake godine tijekom svibnja i listopada, a organiziraju je i provode vatrogasne postrojbe, vatrogasna društva, vatrogasni savezi i tijela uprave civilne zaštite u Federaciji, u skladu s programom što ga oni donose.

## II. - PRAVA I DUŽNOSTI TIJELA FEDERACIJE, KANTONA, OPĆINE I GRADA

Mjerodavnost tijela Federacije

### **Članak 10.**

U okviru Programa razvoja zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća u Federaciji, što ga donosi Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na osnovi Zakona o zaštiti i spašavanju, utvrđuju se i pitanja koja se odnose na programiranje razvoja zaštite od požara i vatrogastva u Federaciji, kao sastavni dio tog programa.

### **Članak 11.**

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije), u oblasti zaštite od požara i vatrogastva:

- 1) utvrđuje procjenu ugroženosti od požara koja je bitna za Federaciju, što se vrši u okviru procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća u Federaciji;
- 2) utvrđuje pitanja za zaštitu od požara i vatrogastva koja se utvrđuju u Programu razvoja iz članka 10. ovog zakona;
- 3) razmatra stanje zaštite od požara i vatrogastva na području Federacije i utvrđuje odgovarajuće mjere za dogradnju i efikasno funkcioniranje vatrogastva;
- 4) planira potrebna finansijska sredstva u proračunu Federacije za financiranje potreba zaštite od požara i vatrogastva iz mjerodavnosti Federacije;
- 5) vrši i druge poslove iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva, u skladu s ovim zakonom i drugim propisima.

### **Članak 12.**

Federalna ministarstva i druga tijela Federacije, u oblasti zaštite od požara i

vatrogastva, u okviru svog djelokruga rada, organiziraju i provode zaštitu od požara radi zaštite ljudstva i materijalnih dobara koja koriste u svom radu.

Federalna ministarstva, uz poslove iz stavka 1. ovog članka, vrše i sljedeće poslove zaštite od požara:

- 1) sudjeluju u izradbi procjene ugroženosti od požara iz članka 11. točka 1) i programa razvoja zaštite od požara i vatrogastva iz točke 2) tog članka, iz oblasti za koju su osnovani;
- 2) u okviru svoje redovne djelatnosti ostvaruju zadatke u oblasti zaštite od požara koji su utvrđeni u dokumentima iz točke 1) stavak 2. ovoga članka, koji se odnose na oblast za koju su osnovani;
- 3) vrše i druge poslove zaštite od požara i vatrogastva u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

### **Članak 13.**

Federalna uprava civilne zaštite, u oblasti zaštite od požara i vatrogastva, vrši sljedeće poslove:

- 1) provodi utvrđenu politiku i osigurava izvršenje ovog zakona i drugih federalnih propisa iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva u pravnim osobama, državnim tijelima i drugim institucijama u Federaciji;
- 2) izrađuje procjenu ugroženosti od požara i program razvoja zaštite od požara i vatrogastva u okviru Procjene ugroženosti, odnosno Programa razvoja iz članka 11. stavak 1. toč. 1) i 2) ovog zakona;
- 3) prati organizaciju i provedbu poslova zaštite od požara i vatrogastva u pravnim osobama, državnim tijelima i drugim institucijama u Federaciji koji su ovim zakonom i drugim propisima stavljeni u njezinu mjerodavnost;
- 4) izvršava zadatke zaštite od požara i vatrogastva utvrđene u dokumentima iz točke 2. ovog članka i ostvaruje suradnju s federalnim ministarstvima u izvršavanju zadataka zaštite od požara iz njihove mjerodavnosti;
- 5) vrši inspekcijski nadzor zaštite od požara i vatrogastva u skladu s ovim zakonom;
- 6) ostvaruje odgovarajuću suradnju s kantonalnim upravama civilne zaštite i službama civilne zaštite grada i općina glede zaštite od požara i vatrogastva koja su ovim zakonom stavljena u mjerodavnost kantona, grada i općine i tim tijelima pruža odgovarajuću stručnu i drugu pomoć, radi pravilnog i potpunog vršenja tih poslova;
- 7) sudjeluje u akcijama zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom ili eksplozijama;
- 8) poduzima odgovarajuće mjere u oblasti organizacije i provedbe stručne poduke i osposobljavanja zaposlenih osoba u pravnim osobama, državnim tijelima i drugim institucijama iz oblasti zaštite od požara, kao i pripadnika vatrogasnih postrojba i drugih osoba za potrebe vatrogastva u Federaciji, u skladu sa ovim zakonom;
- 9) poduzima i predlaže odgovarajuće mjere na planiranju i nabavi tehničkih

sredstava i vatrogasne opreme potrebne za vatrogastvo u Federaciji;

10) rješava po žalbama koje se izjave na rješenja tijela uprave civilne zaštite kantona, općine i grada, koja su donesena na osnovi ovog zakona;

11) ostvaruje odgovarajuću suradnju u oblasti zaštite od požara i vatrogastva s institucijama Bosne i Hercegovine mjerodavnim za oblast zaštite od požara u pitanjima koja su od zajedničkog interesa za Federaciju i Bosnu i Hercegovinu, s mjerodavnim tijelom civilne zaštite Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, kao i sa susjednim i drugim državama u vezi s zaštitom od požara i vatrogastva koja su od zajedničkog interesa;

12) vrši i druge poslove zaštite od požara i vatrogastva u skladu s ovim zakonom i podzakonskim propisima donešenim na osnovi ovog zakona.

Za vršenje poslova iz stavka 1. ovog članka u Federalnoj upravi civilne zaštite osniva se organizacijska postrojba za zaštitu od požara i vatrogastvo.

## 2. Mjerodavost kantona

### **Članak 14.**

Kanton u oblasti zaštite od požara i vatrogastva:

1) svojim propisom uređuje organizaciju i način funkcioniranja zaštite od požara i vatrogastvo na području kantona bitnim za kanton, u skladu sa ovim zakonom,

2) u okviru programa razvoja zaštite i spašavanja kantona utvrđuje ciljeve, smjer i strategiju razvoja zaštite od požara i vatrogastva bitnim za kanton;

3) u okviru procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća kantona utvrđuje i procjenu ugroženosti od požara;

4) donosi plan zaštite od požara kantona i osigurava njegovu realizaciju;

5) organizira i provodi zaštitu od požara iz mjerodavnosti kantona, u skladu sa ovim zakonom i propisom iz točke 1) stavak 1. ovog članka;

6) organizira profesionalnu zajedničku vatrogasnu postrojbu za gašenje požara na području kantona i osigurava kadrovske, materijalne, tehničke i druge potrebe za djelotvorno funkcioniranje vatrogastva na području kantona i odgovoran je za funkcioniranje vatrogastva u općinama i gradu na području kantona, u skladu sa ovim zakonom i propisima kantona;

7) osigurava finansijska sredstva u proračunu kantona potrebna za zaštitu od požara i vatrogastvo;

8) vrši i druge poslove zaštite od požara i vatrogastva, u skladu sa ovim zakonom i propisima kantona.

Propisom kantona utvrđuje se mjerodavnost kantonalnih tijela vlasti u izvršavanju poslova iz stavka 1. ovog članka, kao i pitanja iz članka 165. ovog zakona.

## Članak 15.

Kantonalna uprava civilne zaštite, u oblasti zaštite od požara i vatrogastva, vrši sljedeće poslove:

- 1) poduzima odgovarajuće mjere i aktivnosti na organiziranju i provedbi zaštite od požara i vatrogastva na području kantona u skladu sa ovim zakonom i propisom kantona iz članka 14. stavak 1. točka 1) ovog zakona;
  - 2) izrađuje procjenu ugroženosti od požara, bitne za kanton, u okviru procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća za područje kantona, uz sudjelovanje kantonalnih ministarstava;
  - 3) u okviru programa razvoja zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća kantona uređuje pitanja koja se odnose na razvoj zaštite od požara i vatrogastva bitnih za kanton;
  - 4) izrađuje plan zaštite od požara kantona, u suradnji sa kantonalnim ministarstvima;
  - 5) ostvaruje suradnju s općinskim i gradskim službama civilne zaštite na području kantona u pitanjima bitnim za kanton i tim službama pruža stručnu i drugu pomoć u oblasti zaštite od požara i organiziranja profesionalnih vatrogasnih postrojba općine i grada;
  - 6) organizira, priprema i provodi sve poslove koji se odnose na osnivanje zajedničke profesionalne vatrogasne postrojbe kantona i poduzima mjere na njezinoj popuni ljudstvom te planiranju i nabavi vatrogasne opreme, tehničkih i drugih sredstava prijeko potrebnih za rad i funkcioniranje te postrojbe;
  - 7) poduzima i predlaže mjere u oblasti organiziranja i provedbe stručne poduke i osposobljavanja pripadnika vatrogasne postrojbe i drugih osoba za potrebe vatrogastva, u skladu s ovim zakonom i propisima kantona;
  - 8) pruža stručnu i drugu pomoć dobrovoljnim vatrogasnim društvima formiranim na području kantona na njihovu osposobljavanju za vršenje poslova iz njihove mjerodavnosti od značaja za zaštitu od požara i vatrogastvo i ostvaruje posebnu suradnju s pravnim osobama koje su formirale vatrogasne postrojbe radi rješavanja pitanja od zajedničkog interesa za vatrogastvo;
  - 9) vrši inspekcijski nadzor iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva u skladu s ovim zakonom;
  - 10) ostvaruje odgovarajuću suradnju s Federalnom upravom civilne zaštite te s kantonalnim upravama civilne zaštite susjednih kantona u vezi s zajedničkim interesom za zaštitu od požara i vatrogastvo;
  - 11) vrši i druge poslove iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva u skladu s ovim zakonom i poslove koji se propisom kantona stave u mjerodavnost uprave.
- Za vršenje poslova iz stavka 1. ovog članka u kantonalnoj upravi civilne zaštite osniva se organizacijska postrojba za zaštitu od požara i vatrogastvo.

### 3. Mjerodavnost općine, odnosno grada



## Članak 16.

Općina, odnosno grad, u oblasti zaštite od požara i vatrogastva:

- 1) svojim propisom uređuje organizaciju i funkcioniranje zaštite od požara i vatrogastva na području općine, odnosno grada u skladu sa ovim zakonom i propisima kantona i osigurava provedbu te zaštite;
- 2) organizira i provodi zaštitu od požara iz mjerodavnosti općine odnosno grada, u skladu sa ovim zakonom i propisima općine odnosno grada;
- 3) organizira profesionalnu vatrogasnu postrojbu općine, odnosno grada za gašenje požara, te osigurava kadrovske, materijalne, tehničke i druge uvjete koji su potrebni za uspješno i efikasno funkcioniranje te postrojbe, u skladu sa ovim zakonom i propisima općine, odnosno grada;
- 4) utvrđuje procjenu ugroženosti od požara, te program razvoja zaštite od požara i vatrogastva iz mjerodavnosti općine, odnosno grada u okviru procjene ugroženosti, odnosno programa razvoja zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća;
- 5) donosi plan zaštite od požara općine, odnosno grada i osigurava njegovu realizaciju;
- 6) planira i osigurava financijska sredstva u proračunu općine, odnosno grada za potrebe zaštite od požara i vatrogastva;
- 7) vrši i druge poslove zaštite od požara i vatrogastva, u skladu sa ovim zakonom i propisima kantona.

Propisom iz stavka 1. točke 1) ovog članka utvrđuje se mjerodavnost općinskih, odnosno gradskih tijela vlasti u izvršavanju poslova iz stavka 1. ovog članka, kao i pitanja iz članka 165. ovog zakona bitnih za općinu i grad.

## Članak 17.

Općinska, odnosno gradska služba civilne zaštite, u oblasti zaštite od požara i vatrogastva, vrši sljedeće poslove:

- 1) poduzima odgovarajuće mjere i aktivnosti na organiziranju i provedbi zaštite od požara i vatrogastva na području općine odnosno grada, u skladu sa ovim zakonom, propisima kantona i općine, odnosno grada;
- 2) obavlja stručne i druge poslove koji se odnose na organiziranje profesionalne vatrogasne postrojbe općine i grada te predlaže i poduzima mjere na osiguranju kadrovskih, materijalnih, tehničkih i drugih uvjeta potrebnih za efikasan rad i funkcioniranje te postrojbe, u kojim pitanjima ostvaruje suradnju sa kantonalnom upravom civilne zaštite;
- 3) definira i predlaže pitanja koja se odnose na razvoj zaštite od požara i vatrogastva u okviru programa razvoja zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća općine, odnosno grada, sve u suradnji s ostalim službama za upravu općine, odnosno grada;
- 4) izrađuje plan zaštite od požara općine, odnosno grada i osigurava njegovu

realizaciju uz sudjelovanje službi za upravu općine, odnosno grada;

5) planira i osigurava provedbu poduke i stručno osposobljavanje i usavršavanje pripadnika vatrogasne postrojbe iz stavka 1. točke 2) ovog članka i drugih osoba koje se bave poslovima vatrogastva;

6) pruža stručnu i drugu pomoć dobrovoljnim vatrogasnim društvima radi uspješnog obavljanja poslova zaštite od požara i vatrogastva iz njihove mjerodavnosti bitnih za vatrogastvo, a posebne aktivnosti provodi kod onih vatrogasnih društava u kojima je osnovana dobrovoljna vatrogasna postrojba radi osposobljavanja te postrojbe za efikasno sudjelovanje u gašenju požara;

7) ostvaruje suradnju s pravnim osobama u kojima su osnovane vatrogasne postrojbe radi njihova osposobljavanja za efikasno gašenje požara i mogućeg sudjelovanja tih postrojbi na gašenju požara izvan objekata i prostora pravne osobe na području općine, odnosno grada;

8) ostvaruje suradnju sa službama civilne zaštite susjednih općina u vezi sa zajedničkim interesima za zaštitu od požara i vatrogastvo;

9) vrši i druge poslove iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva koji su ovim zakonom, te zakonom kantona i odlukama općinskog, odnosno gradskog vijeća stavljeni u mjerodavnost službe civilne zaštite općine, odnosno grada.

Za vršenje poslova iz stavka 1. ovog članka u općinskoj odnosno gradskoj službi civilne zaštite osniva se organizacijska postrojba za zaštitu od požara i vatrogastvo.

### III. - PROGRAMIRANJE RAZVOJA ZAŠTITE OD POŽARA I VATROGASTVA

#### **Članak 18.**

Programiranje razvoja zaštite od požara i vatrogastva u Federaciji u okviru programa iz članka 10. ovog zakona obuhvaća politiku i strategiju te akcijske planove u okviru kojih se definira vizija, načela i opredjeljenja, ciljevi i područja razvoja za organiziranje i provedbu zaštite od požara i vatrogastva sa svim elementima potrebnim za njegovo usavršavanje i djelotvorno funkcioniranje bitno za Federaciju za razdoblje od najmanje pet godina.

Na osnovi programa iz stavka 1. ovog članka, Vlada Federacije, na prijedlog Federalne uprave civilne zaštite, utvrđuje istraživačke i razvojne projekte, određuje izvršitelje i suradnike za izradbu i ocjenu istraživačkih i razvojnih projekata u oblasti zaštite od požara i vatrogastva i određuje način financiranja tih projekata.

#### **Članak 19.**

Programiranje razvoja zaštite od požara i vatrogastva iz mjerodavnosti kantona,

općine i grada vrši se u okviru programa razvoja zaštite i spašavanja kantona, grada i općine. To se programiranje vrši u skladu s procjenom ugroženosti od požara područja kantona, općine i grada te drugih činjenica važnih za programiranje, za razdoblje od najmanje pet godina.

Sadržaj pitanja koja se odnose na programiranje razvoja zaštite od požara i vatrogastva iz stavka 1. ovog članka i način njihove izradbe i donošenja uređuju se propisom kantona, općine i grada analogno pitanjima iz članka 18. stavak 1. ovog zakona, s tim da se prilagode stanju i potrebama kantona, općine i grada u oblasti zaštite od požara i vatrogastva.

Na osnovi programa iz stavka 1. ovog članka, vlada kantona, općinski načelnik, odnosno gradonačelnik, donose godišnji plan aktivnosti na realizaciji zadataka utvrđenih za zaštitu od požara i vatrogastvo, što se određuje prema utvrđenim prioritetima.

#### IV. - ORGANIZIRANJE I FUNKCIONIRANJE, PLANIRANJE I PROVEDBA MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

##### 1. Organiziranje i funkcioniranje zaštite od požara

#### **Članak 20.**

Zaštita od požara se organizira i provodi u svim stambenim i drugim zgradama i objektima i na svim prostorima koji se smatraju građevinama prema članku 36. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na razini Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/06, 72/07 i 32/08) i Uredbi o tehničkim svojstvima koje građevine moraju zadovoljavati glede sigurnosti te načinu korištenja i održavanja građevina ("Službene novine Federacije BiH", br. 29/07 i 51/08) koji prema procjeni ugroženosti od požara, mogu biti izloženi opasnostima od izbijanja i širenja požara. Te građevine i prostori su:

- 1) građevine trajno povezane s tlom, koje se sastoje od građevinskog sklopa ili od građevinskog sklopa i ugrađene opreme, kao i samostalna postrojenja trajno povezana s tlom;
- 2) prometne, vodoprivredne i energetske građevine i površine s pripadajućim instalacijama, telekomunikacijske građevine i instalacije, građevine i instalacije komunalne infrastrukture;
- 3) proizvodne i druge gospodarske građevine i postrojenja, skladišta, sajmišta i slične građevine;
- 4) objekti na vodnim površinama (ribogojilišta, plutajuće platforme i sl.);
- 5) trgovi, javne površine, javne zelene površine, igrališta, športske građevine, groblja, deponije otpadaka, javne tržnice, skloništa i slične građevine.

Zaštita od požara se organizira i provodi i za šume, šumska i poljoprivredna zemljišta i ostale prirodne resurse.

Zaštitu od požara dužni su organizirati i provoditi pravne i fizičke osobe, državna tijela Federacije, kantona, grada i općine i druge institucije koji su vlasnici ili korisnici građevina i prostora iz stavka 1. te šuma, šumskog i poljoprivrednog zemljišta iz stavka 2. ovog članka (u daljnjem tekstu: vlasnici ili korisnici građevina i prostora).

Zaštitu od požara dužni su organizirati i provoditi i građani u svojim stanovima i stambenim zgradama (kućama) i drugim objektima i prostorima što ih koriste za svoje potrebe.

Svi objekti koji su priključeni na niskonaponsku mrežu u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, moraju biti zaštićeni osiguračima - sklopkama - rastavljačima ugrađenim na mjestu priključka na niskonaponsku mrežu, a koji zadovoljavaju uvjete propisane normom BAS EN 60947-3. Osigurači - sklopke - rastavljači se mogu ugraditi i na mjestima grananja niskonaponske mreže, čiji će optimalan broj ovisno od konfiguracije mreže odrediti mjerodavna elektrodistribucija.

## **Članak 21.**

Osnovni nositelj organizacije i provedbe zaštite od požara su općina i grad, kao postrojbe lokalne samouprave, te kanton koji je odgovoran za ta pitanja na svom području, a jedinstveno funkcioniranje te zaštite na cijelom području Federacije osigurava Federacija, na način predviđen ovim zakonom.

Organizacija i funkcioniranje zaštite od požara u općini i gradu utvrđuje se u planu zaštite od požara općine odnosno grada, koji donosi općinsko, odnosno gradsko vijeće na prijedlog općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika, a plan zaštite od požara kantona donosi skupština kantona, na prijedlog vlade kantona.

Plan zaštite iz stavka 2. ovog članka izrađuje se na osnovi procjene ugroženosti od požara područja općine i grada, odnosno kantona i kadrovskim, materijalnim i drugim uvjetima koji su bitni za tu zaštitu, s tim da se za plan zaštite kantona u obzir uzimaju i potrebe utvrđene u procjenama ugroženosti od požara područja općina i grada s područja kantona.

## **Članak 22.**

U planu zaštite od požara kantona, grada i općine, utvrđuje se naročito: organizacija zaštite od požara, organizacija i način uporabe vatrogasnih postrojbi, sustav javljanja i obavješćivanja, postupak u slučaju požara, tehnička oprema i sredstva potrebna za gašenje požara, način opskrbe vodom, putovi, prilazi i prolazi za

gašenje požara, sadejstvo svih vatrogasnih postrojbi koje postoje na području općine i grada, obveze tijela uprave kantona, odnosno općinskih i gradskih službi za upravu u izvršavanju predviđenih mjera zaštite od požara, rokovi za izvršenje predviđenih zadataka, druga pitanja koja se, prema ovom zakonu, uređuju planom zaštite od požara, te druge mjere i aktivnosti za uspješno funkcioniranje i poboljšavanje zaštite od požara i vatrogastvo i načina vršenja nadzora na provođenju zadataka utvrđenih u tom planu. Sadržaj i način izradbe tog plana vrši se prema propisu iz stavka 4. ovog članka.

U svrhu praćenja izvršenja plana zaštite od požara iz stavka 1. ovog članka, općinsko, odnosno gradsko vijeće, a u kantonu - vlada kantona, svake godine do kraja veljače razmatra i ocjenjuje njegovu realizaciju i vrši odgovarajuće izmjene s novonastalim promjenama koje su važne za zaštitu od požara, kao što su urbanističke i građevinske promjene, te i promjene namjene građevina i slično i utvrđuje mjere za njegovu potpunu realizaciju, a posebno mjere koje se odnose na osiguravanje prijeko potrebnih financijskih sredstava za realizaciju planiranih zadataka.

Plan zaštite od požara za vlastite potrebe izrađuju i državna tijela i druge institucije i pravne osobe koje se odrede u planu zaštite od požara općine, odnosno grada ili kantona, što se vrši prema propisu iz članka 29. stavak 2. ovog zakona kojim su građevine tih tijela i pravnih osoba razvrstane u odgovarajuće kategorije ugroženosti od požara.

Vlada Federacije će, u okviru propisa koji se odnosi na sadržaj i način izradbe planova zaštite i spašavanja i metodologije za izradbu procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća koji se donose na osnovi Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, propisati i način izrade i sadržaj plana zaštite od požara iz st. 1. i 3. ovog članka, te procjene ugroženosti od požara. Izradbu tih propisa vrši Federalna uprava civilne zaštite u suradnji sa Federalnim ministarstvom unutarnjih poslova, Federalnim ministarstvom prostornog uređenja, Federalnim ministarstvom okoliša i turizma, Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalnim ministarstvom energije, rudarstva i industrije i Federalnim ministarstvom prometa i komunikacija.

### **Članak 23.**

Pravne i fizičke osobe, državna tijela i druge institucije, dužni su izvršavati zadatke utvrđene u planu zaštite od požara iz članka 22. stavak 1. ovog zakona, koji se na njih odnose.

### **Članak 24.**

Pravne osobe, državna tijela i druge institucije, dužni su svojim općim aktom, a u

skladu s vrstom djelatnosti koju obavljaju i procesom rada urediti pitanja koja se odnose na organiziranje i funkcioniranje zaštite od požara u svojim objektima i prostorima, i to:

- 1) utvrditi način organiziranja i ostvarivanja zaštite od požara, u skladu s ovim zakonom i podzakonskim propisima;
- 2) utvrditi mjere za provedbu i poboljšanje zaštite od požara;
- 3) propisati način upoznavanja zaposlenih osoba s opasnostima od požara na radnom mjestu, prilikom prijama i raspoređivanja tih osoba na radno mjesto, kao i prilikom premještanja s jednoga na drugo radno mjesto;
- 4) odrediti dužnosti i odgovornosti svih zaposlenih osoba glede sprovedbe propisanih mjera zaštite od požara;
- 5) urediti obvezu i način stručnog osposobljavanja zaposlenih osoba, za provođenje mjera zaštite od požara na radnim mjestima, kao i izradbu posebnih radnih uputstava za zaposlene osobe koje su raspoređene na radna mjesta za koja se, zbog postojanja povećane opasnosti od požara, moraju predvidjeti posebne mjere zaštite od požara;
- 6) odrediti zaposlenu osobu koja će biti zadužena da se stara o provođenju mjera zaštite od požara, utvrđenih ovim općim aktom s tim da ta osoba bude posebno stručno osposobljena za uspješno obavljanje poslova iz oblasti zaštite od požara;
- 7) utvrditi sadržaj i način donošenja svoga plana zaštite od požara i način provedbe tog plana;
- 8) urediti način vršenja unutarnje kontrole provedbe predviđenih mjera zaštite od požara i način vođenja evidencije o sprovođenju propisanih mjera zaštite od požara;
- 9) odrediti mjesto i prostore u kojima mora biti zabrana proizvodnje, korištenje i prenošenje otvorene vatre;
- 10) utvrditi dužnosti i način ponašanja zaposlenih osoba u slučaju pojave požara;
- 11) odrediti stegovnu odgovornost za zaposlene osobe zbog nepridržavanja propisanih mjera zaštite od požara.

Iznimno, pravne osobe sa većim izvorima opasnosti, umjesto osobe iz točke 6) stavak 1. ovog članka, mogu formirati stručnu službu zaštite od požara i utvrditi njezinu mjerodavnost, što se vrši u skladu s propisom iz članka 22. stavak 4. ovog zakona.

Pravne osobe, državna tijela i druge institucije, dužni su upoznati sve zaposlene osobe sa općim aktom iz stavka 1. ovog članka, te provoditi stručnu poduku i osposobljavanje za zaštitu od požara na način predviđen u članaku 128. ovog zakona.

## **Članak 25.**

Vlasnik ili korisnik građevine i prostora i upravitelj stambenog objekta odgovoran je za zaštitu od požara u tim građevinama, odnosno objektima.

Vlasnik ili korisnik iz stavka 1. ovog članka može ovlastiti pravnu osobu registriranu za obavljanje poslova iz oblasti zaštite od požara koja ima

odgovarajuće stručne kadrove i opremu te sredstva za vršenje tih poslova, koja će za njihove potrebe provoditi mjere zaštite od požara, što se vrši zaključivanjem ugovora s tim pravnim osobama.

Za provođenje mjera zaštite od požara u višekatnim građevinama - stambenim objektima, može se ovlastiti upravitelj stambenog objekta, u skladu s odgovarajućim propisom kantona.

## **Članak 26.**

Općinsko, odnosno gradsko vijeće svojom odlukom uređuje organizaciju i rad dimnjačarske djelatnosti, rokove čišćenja dimnjaka, uvjete za vršenje dimnjačarske službe, te druga pitanja bitna za obavljanje dimnjačarske djelatnosti, te obavljanje nadzora nad radom dimnjačarske službe.

### **2. Planiranje i provedba mjera zaštite od požara**

#### **(1) Opće mjere za zaštitu od požara**

## **Članak 27.**

Opće mjere za zaštitu od požara u smislu ovog zakona su:

izbor lokacije i dispozicija građevine, te izbor materijala, uređaja, instalacija i konstrukcija kojima će se spriječiti ili svesti na najmanju mjeru mogućnost izbijanja i širenja požara;

izgradnja prilaznih putova i prolaza za vatrogasna vozila i tehniku;

izgradnja požarnih stuba i pomoćnih izlaza;

osiguranje potrebnih količina vode i drugih sredstava za gašenje požara;

organizacija osmatračko-dojavne službe, izradba i održavanje protupožarnih prosjeka i putova, osiguranje opreme i sredstava za gašenje šumskih požara, te druge mjere zaštite od požara na otvorenom prostoru;

zabrana uporabe otvorene vatre i drugih izvora paljenja na mjestima i prostorima gdje bi zbog toga moglo doći do požara;

izbor i održavanje tehnoloških procesa i uređaja kojima se jamči sigurnost protiv požara;

postavljanje uređaja za javljanje, gašenje i sprječavanje širenja požara, uređaja za mjerenje koncentracije zapaljivih i eksplozivnih plinova, para ili prašine u zraku i drugih uređaja za kontrolu sigurnog odvijanja tehnološkog procesa;

održavanje i kontrola ispravnosti uređaja i instalacija čija neispravnost može utjecati na nastanak i širenje požara;

poduka svih zaposlenih osoba i građana u praktičnoj uporabi aparata za gašenje početnoga požara, kao i drugih priručnih sredstava i opreme za gašenje požara. Opće mjere iz stavka 1. ovog članka dužni su provoditi svi vlasnici i korisnici građevina i prostora što ih koriste u svom radu.

(2) Mjere zaštite od požara u oblasti prostornog planiranja

### **Članak 28.**

Tijelo uprave mjerodavno za poslove prostornog uređenja osigurat će da se pri izradbi dokumenata prostornog uređenja, i to: prostornog plana Federacije, prostornog plana područja posebnih obilježja Federacije, prostornog plana kantona, prostornog plana područja posebnih obilježja kantona, prostornog plana općine odnosno grada, urbanističkog plana, regulacijskog plana i urbanističkog projekta, predvide prostorne i tehničke mjere zaštite od požara, a naročito: uvjete za efikasno spašavanje ljudi, životinja i materijalnih dobara; potrebne razmake ili protupožarnu udaljenost između objekata; prometne i manipulativne površine za interventna vozila; izvode za dovoljnu opskrbu vodom za gašenje požara; primjenu odgovarajućih materijala koji ne mogu biti uzročnicima nastanka i prijenosa požara.

Uz dokumente iz stavka 1. ovog članka izrađuje se elaborat zaštite od požara, u kojem se razrađuju mjere iz stavka 1. ovog članka.

(3) Razvrstavanje građevina u odgovarajuće kategorije ugroženosti od požara

### **Članak 29.**

Radi utvrđivanja odgovarajuće organizacije zaštite od požara i provedbe mjera zaštite od požara, sve se građevine razvrstavaju u odgovarajuće kategorije ugroženosti od požara ovisno o namjeni građevine, zastupljenom tehničko-tehnološkom procesu, vrsti i količini materijala koji se u njima proizvode, prerađuju, prodaju ili skladište, veličini i katnosti građevine, lokacije građevine, te vrsti materijala koji su upotrijebljeni za izgradnju građevine.

Federalno ministarstvo prostornog uređenja, u suradnji s Federalnom upravom civilne zaštite, određuje kategorije i propisuje uvjete, osnove i kriterije za razvrstavanje građevina iz stavka 1. ovog članka u odgovarajuće kategorije ugroženosti od požara.



#### (4) Sadržaj projektne dokumentacije

### **Članak 30.**

Vrsta i obujam mjera za zaštitu od požara za svaku građevinu definiraju se u glavnom projektu.

Pravne osobe registrirane i fizičke osobe ovlaštene za projektiranje građevina dužne su mjere zaštite od požara, predviđene u glavnom projektu, prikazati tako da se na osnovi grafičkih prikaza, proračuna i tekstualnih objašnjenja može ocijeniti funkcionalnost i djelotvornost predviđenih mjera zaštite od požara.

Pravne osobe iz stavka 2. ovog članka koje su izradile glavni projekt dužne su ga provjeriti na način utvrđen u propisu iz članka 160. stavak 1. točka 1) ovog zakona i nakon provjere izdati potvrdu kojom se potvrđuje da su mjere zaštite od požara primjenjene u glavnom projektu izrađene u skladu s ovim zakonom, uvjetima uređenja prostora, tehničkim normativima i standardima.

Obveza kontrole iz stavka 3. ovog članka odnosi se i na glavni projekt što su ga izradile fizičke osobe ili koje su sudjelovale u izradi glavnog projekta, s tim da kontrolu njihovih projekata i izdavanje potvrde obavlja pravna osoba registrirana i ovlaštena za te poslove.

### **Članak 31.**

Pri projektiranju građevina u kojima se proizvode ili uskladištavaju eksplozivne tvari, zapaljive tekućine i plinovi, te gospodarskih i industrijskih građevina u kojima se ugrađuju postrojenja, uređaji i instalacije s korištenjem zapaljive tekućine ili plinova, te građevina za kolektivno stanovanje (osim građevina individualnog stanovanja), industrijskih građevina i građevina za javnu uporabu, obvezno se izrađuje elaborat zaštite od požara (u daljnjem tekstu: elaborat), koji je sastavni dio projektne dokumentacije.

Elaborat minimalno sadrži:

procjenu ugroženosti od požara uzimajući u obzir dispoziciju i namjenu građevine, građevinske i tehničko-tehnološke značajke;

izbor tehničkih rješenja, tehnoloških, elektro, strojnih, građevinskih i drugih mjera u funkciji zaštite od požara;

izbor mjera, tehničkih rješenja i građevinskih materijala u funkciji evakuacije i spašavanja ljudi i materijalnih dobara s opisom i uputama za postupak evakuacije;

izbor tehničke opreme i sredstava za gašenje požara, kao i drugih mjera u funkciji gašenja požara (putovi, prolazi, prilazi, opskrba vodom i sl.);

opis organizacije posla i potrebne upute u vezi s primijenjenim mjerama zaštite od

požara;  
grafičke prikaze primjenjenih mjera zaštite od požara;  
popis primijenjenih propisa, standarda i normativa, odnosno priznatih i dokumentiranih pravila tehničke prakse u inozemstvu koji nisu regulirani domaćim propisima, a koje je prihvatila Bosna i Hercegovina.  
Elaborat mogu raditi pravne osobe koje su registrirane za tu djelatnost i koje ispunjavaju uvjete za projektiranje utvrđenima u Zakonu o prostornom planiranju, koji je naveden u članku 20. stavak 1. ovog zakona.

### **Članak 32.**

Pri projektiranju i gradnji građevina i ugradnji priključaka, opreme, uređaja i postrojenja, kao i njihovoj proizvodnji, moraju se predvidjeti i primjeniti mjere zaštite od požara koje će omogućiti:  
smanjenje mogućnosti nastanka požara;  
pravovremeno otkrivanje i obavješćivanje o požaru;  
djelotvorno spašavanje ljudi, životinja i materijalnih dobara (u građevini i izvan građevine);  
ograničavanje širenja vatre i dima;  
djelotvorno gašenje požara;  
osiguranje prometnih i manipulativnih površina za interventna vozila.  
Izvođač radova na građevini u izgradnji dužan je prije početka građenja načiniti elaborat zaštite od požara na gradilištu i pribaviti suglasnost mjerodavne inspekcije za zaštitu od požara, te osigurati dovoljno sredstava i opreme za gašenje požara.

### **Članak 33.**

Pri projektiranju stambenih građevina sa četiri ili više nadzemnih etaža, industrijskih građevina, energetske objekata i građevina za javnu uporabu (bolnice, hoteli, športske i druge dvorane, robne kuće, škole, prometne postaje, zračne luke i drugi slični objekti) obvezno se, uz komunikacijsko, projektiraju i požarne stube. Požarne stube se određuju na osnovi odgovarajućih standarda iz članka 31. stavak 2. točka 7) ovog zakona i analize požarnog opterećenja, načina širenja požara, rizika od požara i materijalne vrijednosti građevine ili njezinog dijela.

### **Članak 34.**

Električne, ventilacijske, plinske, naftovodne, toplovodne, gromobranske i druge instalacije te uređaji, kao i dimovodi moraju se projektirati, postaviti odnosno

izvoditi, koristiti i održavati prema propisima o tehničkim normativima i standardima koji se odnose na ta pitanja, kao i uputama proizvođača, o čemu mora postojati dokumentacija.

Instalacije i uređaji iz stavka 1. ovog članka, te i dimovodi i ložišta mogu se upotrebljavati samo ako su ispravni i ako su pravilno postavljeni, što se utvrđuje atestom o ispravnosti instalacija.

### **Članak 35.**

Instalacije, uređaji i postrojenja iz članka 34. ovog zakona, moraju se projektirati, izrađivati, postavljati, koristiti i održavati tako da opasnosti od požara ili eksplozije budu svedeni na najmanju moguću mjeru dosljednom i pravilnom primjenom odgovarajućih mjera propisanih zakonom, tehničkim normativima i standardima koji se odnose na ta pitanja, kao i uputama proizvođača.

Pod odgovarajućim mjerama iz stavka 1. ovog članka, podrazumijevaju se mjere koje se izravno ili neizravno mogu dovesti u vezu sa zaštitom od požara i sprječavanje izazivanja ili širenja požara ili eksplozija, a što je u funkciji zaštite ljudi i materijalnih dobara.

(5) Izdavanje rješenja o odobrenju za građenje, odnosno odobrenja za uporabu građevine

### **Članak 36.**

Radi dobivanja rješenja o odobrenju za građenje, investitor je dužan, uz glavni projekt za građevine iz članka 31. stavak 1. i članka 33. stavak 1. ovog zakona, priložiti i stručnu ocjenu i mišljenje ovlaštene pravne osobe iz članka 37. ovog zakona, da su u tehničkoj dokumentaciji u potpunosti primijenjeni propisi, standardi i drugi normativi zaštite od požara, te da je osigurana funkcionalnost i djelotvornost projektom predviđenih mjera zaštite od požara.

Stručnu ocjenu i mišljenje iz stavka 1. ovog članka ne mogu davati pravne osobe koje su sudjelovale u izradi glavnog projekta.

### **Članak 37.**

Za davanje stručne ocjene i mišljenja iz članka 36. ovog zakona, može se ovlastiti pravna osoba registrirana za djelatnost zaštite od požara koja ima u stalnom radnom odnosu odgovarajući broj osoba različite struke s visokom stručnom spremom,

najmanje VII. stupanj, iz oblasti zaštite od požara, sigurnosti i tehničkih struka koje se određuju propisom iz članka 159. stavak 1. točka 1) ovog zakona i koje raspolažu odgovarajućim uređajima za ispitivanje izdržljivosti i otpornosti materijala i opreme za toplotu i vatru, kao i za ispitivanje funkcionalnosti uređaja, sprava i opreme za gašenje požara, a koja se bliže određuju u propisu iz članka 159. stavak 1. točka 1) ovog zakona.

Rješenje o ispunjavanju uvjeta iz stavka 1. ovog članka, na zahtjev pravne osobe koja traži to odobrenje donosi tijelo uprave za prostorno uređenje mjerodavno za donošenje tog rješenja, uz pribavljeno mišljenje mjerodavnoga tijela uprave civilne zaštite. Rješenje se izdaje na način predviđen u propisu iz članka 159. stavak 1. točka 1) ovog zakona.

### **Članak 38.**

Tijelo uprave mjerodavno za izdavanje odobrenja za građenje, odnosno izgradnju ili rekonstrukciju i dogradnju i nadogradnju građevine neće izdati to odobrenje ako glavni projekt ne sadrži elaborat zaštite od požara izrađen prema članku 31. ovog zakona.

U povjerenstvo za tehnički pregled izgrađene ili rekonstruirane, dograđene ili nadograđene građevine, za poslove iz stavka 3. ovog članka, imenuje se i jedan član iz mjerodavnoga tijela uprave civilne zaštite ili iz drugog tijela ili pravne osobe koju predloži mjerodavno tijelo civilne zaštite, a koje ispunjava uvjete iz članka 37. stavak 1. ovog zakona.

Odobrenje za uporabu izgrađene ili rekonstruirane ili dograđene i nadograđene građevine može se izdati tek pošto član povjerenstva iz stavka 2. ovog članka utvrdi i dokumentira da su provedene i sve mjere zaštite od požara predviđene u elaboratu iz članka 31. stavak 2. ovog zakona, kao i odgovarajuća pravila tehničke prakse, a posebno slijedeće:

primijenjeni građevni materijali i elementi konstrukcije odgovarajućih požarnih karakteristika i vatrootpornosti što ih je atestirao ovlaštenu laboratorij;

osigurana podjela građevine u požarne sektore;

osigurane propisane karakteristike požarnih i sigurnosnih stuba i putova evakuacije;

propisno obilježeni putovi evakuacije i izlazi prema požarnim i sigurnosnim stubama ili u siguran prostor;

osigurana funkcionalnost uređaja za odvođenje dima i topline protupožarnih klapni, protupožarnih vrata, hidrantske mreže, stabilnih instalacija za gašenje požara, uređaja/aparata za gašenje početnog požara, sustava za dojavu požara, sigurnosnog osvjetljenja (pomoćnoga i paničnoga) i druge predviđene mjere.

Zabranjeno je korištenje građevine bez uporabne dozvole, ako su za tu građevinu predviđene mjere zaštite od požara iz stavka 3. ovog članka.

(6) Održavanje i ispitivanje aparata za gašenje početnih požara

## Članak 39.

Korisnici aparata za gašenje početnih požara (u daljnjem tekstu: aparat) dužni su osigurati njihovo održavanje i ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti u skladu s propisima o tehničkim normativima i standardima koji se odnose na ta pitanja i uputom proizvođača, odnosno najmanje jednom u šest mjeseci ako takva uputa ne postoji.

Održavanje i ispitivanje aparata iz stavka 1. ovog članka mogu vršiti pravne osobe koje su registrirane i ovlaštene za tu djelatnost, a neposredne poslove održavanja i ispitivanja mogu vršiti osobe koje su položile stručni ispit iz stavka 6. ovog članka i koje imaju odobrenje od proizvođača, s tim da se pod istim uvjetima na obavljanju tih poslova mogu angažirati profesionalne i dobrovoljne vatrogasne postrojbe.

O svakom izvršenom pregledu i ispitivanju piše se zapisnik koji sadrži: nadnevak ispitivanja, identifikacijske podatke aparata, ime i potpis osobe koja je izvršila ispitivanje i nedvosmislenu konstataciju o ispravnosti aparata, i taj zapisnik se dostavlja vlasniku aparata.

Evidencijska kartica se može postaviti ili zalijepiti na aparat samo ako je ispitan i ispravan.

Aparat čija se posuda ili neki njezin dio moraju ispitivati na tlak, smatra se neispravnim ako ispitivanje iz stavka 2. ovog članka nije obavljeno u skladu s propisom iz stavka 6. ovog članka, a aparat za koji ne postoji evidencija o njegovoj ispravnosti smatra se neispravnim.

Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije, u suradnji sa Federalnom upravom civilne zaštite, propisat će uvjete što ih moraju ispunjavati pravne osobe koje obavljaju kontrolu ispravnosti, servisiranje i održavanje aparata, te i sadržaj i način polaganja stručnog ispita za osobe koje osobno (neposredno) obavljaju poslove ispitivanja, servisiranja i održavanja aparata iz stavka 1. ovog članka

(7) Proizvodnja i promet uređaja, opreme i sredstava namijenjenih za dojavu, gašenje i sprječavanje širenja požara

## Članak 40.

Proizvodnja i promet uređaja, opreme i sredstava namijenjenih za dojavu, gašenje i sprječavanje širenja požara, te drugih uređaja i instalacija u funkciji sprječavanja nastanka požara i eksplozije obavljaju se u skladu s posebnim propisima koji se odnose na ta pitanja.

U proizvodnji, postupcima i uslugama u kojima se koriste uređaji, oprema, sredstva i instalacije iz stavka 1. ovog članka, za koje nisu doneseni standardi i propisi Bosne i Hercegovine, mogu se primjenjivati međunarodni standardi i propisi koji se odnose na ta pitanja, a koja je prihvatila Bosna i Hercegovina.

Za uređaje, opremu i sredstva za koje je posebnim propisima predviđeno odobravanje (certificiranje) prije stavljanja u promet, troškove certificiranja snosi proizvođač - ako se radi o domaćoj proizvodnji, odnosno uvoznik ili zastupnik tvrtke iz inozemstva - kad se radi o inozemnoj proizvodnji.

Domaći proizvođač, uvoznik ili zastupnik tvrtke iz inozemstva te posrednik u prodaji uređaja, opreme i sredstava iz stavka 1. ovog članka, ne smiju prodati krajnjem kupcu navedene uređaje, opremu i sredstva ako nisu certificirani po proceduri predviđenoj posebnim propisima iz članka 51. stavak 1. ovog zakona i ako nemaju uputu na jednom od službenih jezika u Federaciji.

(8) Uporaba, skladištenje i promet zapaljivih, eksplozivnih i drugih opasnih tvari

#### **Članak 41.**

Zapaljive, eksplozivne i druge opasne tvari ne smiju se upotrebljavati i skladištiti na način koji nije u skladu s propisanim tehničkim normativima i standardima i koji nije siguran po rukovatelja i okolinu, što je uređeno posebnim propisima iz te oblasti.

Prijevoz zapaljivih, eksplozivnih i drugih opasnih tvari vrši se u skladu s propisima kojima je uređena oblast prijevoza opasnih tvari.

(9) Prodaja zapaljivih, eksplozivnih i drugih opasnih tvari

#### **Članak 42.**

Proizvođač ili prodavač ne smije staviti u prodaju zapaljive, eksplozivne i druge opasne tvari, ako nisu upakirane u propisanu ambalažu koja je označena ogovarajućim oznakama opasnosti i ako ne posjeduje propisanu dokumentaciju koju izdaje proizvođač na jednom od službenih jezika u Federaciji, što se vrši u skladu s propisima kojima je uređena ta materija.

(10) Zaštita od požara u prometu

#### **Članak 43.**

Pri prijevozu ljudi i životinja, a i roba u cestovnom, željezničkom, pomorskom, riječnom, jezerskom i zrakoplovnom prometu i transportu cjevovodima, moraju se provoditi propisane mjere zaštite od požara.

(11) Zaštita od požara u šumama, na šumskom i poljoprivrednom zemljištu

#### **Članak 44.**

Zaštita od požara u šumama, na šumskom i poljoprivrednom zemljištu organizira se i provodi u skladu s propisima koji se odnose na šume, šumsko i poljoprivredno zemljište, s tim što se mora postupiti i prema odredbi članka 27. stavak 1. točka 5) ovog zakona.

Odgovornost za zaštitu od požara u šumama, na šumskom i poljoprivrednom zemljištu imaju sve pravne i fizičke osobe koje su vlasnici ili korisnici šuma, šumskog i poljoprivrednog zemljišta, kao i tijela uprave Federacije, kantona, grada i općine koji su mjerodavi za šume i šumska zemljišta, te za poljoprivredno zemljište.

Ako zaštita od požara u šumama, na šumskom i poljoprivrednom zemljištu nije uređena propisima iz stavka 1. ovog članka, zaštita od požara se organizira i provodi u skladu s ovim zakonom.

(12) Zaštita od požara prirodnoga i kulturno-povijesnog naslijeđa

#### **Članak 45.**

Zaštita od požara prirodnoga i kulturno - povijesnog naslijeđa organizira se i provodi u skladu s planom zaštite od požara koji su dužna izraditi i provoditi mjerodava tijela, pravne osobe i druge institucije kojima su dana na korištenje i upravljanje zaštićena područja prirode i kulturno- povijesnog naslijeđa, u skladu sa propisom iz članka 22. stavak 4. ovog zakona.

Planovi iz stavka 1. ovog članka ažuriraju se svake godine najkasnije do kraja veljače tekuće godine.

(13) Vatrogasno dežurstvo

#### **Članak 46.**

Vatrogasno dežurstvo se organizira i provodi u uvjetima povećane požarne opasnosti, što se odnosi na sljedeće situacije:  
na mjestima na kojima se privremeno skladište zapaljive tekućine i plinovi u

količini do 5 m<sup>3</sup>, što organizira vlasnik ili korisnik građevine;  
na privremenim mjestima koja nisu za to predviđena, na kojima se izvode radovi zavarivanja, rezanja i lemljenja, upotrebom opreme, aparata i uređaja s otvorenim plamenom i koji varniče, a koji mogu prouzročiti nastajanje i širenje požara, što organizira izvođač tih radova;  
za objekte i prostore u kojima se organiziraju športske, gospodarske, zabavne, političke i druge manifestacije na kojima se očekuje veći broj posjetitelja, što organiziraju organizatori tih manifestacija;  
na područjima na kojima se nalaze šume, šumsko ili poljoprivredno zemljište, koja su klasificirana u I. i II. stupanj ugroženosti od požara, utvrđene u propisima iz te oblasti, što organiziraju vlasnici ili korisnici tih prostora;  
na prostorima i objektima koji se odnose na zaštićena područja prirode i kulturno-povijesnog naslijeđa, organizira državno tijelo, pravna osoba i druga institucija kojima su dani na korištenje i upravljanje ti prostori i objekti.  
Vatrogasno dežurstvo iz stavka 1. ovog članka, mogu obavljati profesionalni i dobrovoljni vatrogasci ili druge osobe osposobljene za tu zaštitu, u skladu s programom obuke iz članka 128. stavak 6. ovog zakona.  
Vlasnici ili korisnici objekata i prostora iz stavka 1. ovog članka mogu organizirati to dežurstvo samostalno ili angažirati pravnu osobu ili agenciju koja se profesionalno bavi tim poslovima.  
Za dežurstvo iz stavka 1. točka 3) ovog članka potrebno je načiniti plan preventivnog osiguranja, u kojemu se određuje vatrogasno dežurstvo, odnosno broj dežurnih profesionalnih ili dobrovoljnih vatrogasaca, potrebna oprema, uređaji i druga sredstva potrebna za zaštitu od požara i plan evakuacije. Za trajanja športske, gospodarske, zabavne, političke ili druge manifestacije, sva vrata na putovima evakuacije moraju biti otključana, a putovi evakuacije prohodni.  
Za dežurstvo iz stavka 1. točka 4) ovog članka, organizira se motrilačko-dojavna služba, što se vrši u skladu s posebnim propisom kojim je uređena ova materija, a dežurstvo iz stavka 1. točke 5) ovog članka organizira se kao stalno dežurstvo.  
Vatrogasno dežurstvo mora trajati sve dok traje potreba zbog koje je dežurstvo i određeno.

(14) Ispravnost i funkcionalnost uređaja, opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara

## **Članak 47.**

Vlasnik ili korisnik građevine mora prije početka uporabe ugrađenog sustava aktivne zaštite od požara pribaviti potvrdu o ispravnosti i funkcionalnosti sustava, i vršiti njegovu stalnu tehničku kontrolu u skladu s ovim zakonom, tehničkim propisima i uputama proizvođača, koji se odnose na ta pitanja.  
Nakon obavljenog ispitivanja ispravnosti i funkcionalnosti, pravna osoba koja je



izvršila ispitivanje izdaje potvrdu o ispravnosti i funkcionalnosti, te preslik potvrde dostavlja mjerodavnoj inspekciji zaštite od požara, koja o tome vodi evidenciju, s tim da ispitivanje ne može vršiti pravna osoba koja je ugradila sustav aktivne zaštite od požara.

Potvrdu iz stavka 2. ovog članka izdaje pravna osoba koja ispunjava uvjete za ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti, s tim što je ta osoba dužna ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti vršiti prema propisima iz stavka 1. ovog članka. Obujam i postupak provjere i ispitivanja, sadržaj potvrde o ispravnosti i funkcionalnosti ugrađenog sustava aktivne zaštite od požara, kao i uvjete koje moraju ispunjavati pravne osobe koje vrše te poslove, uređuju se propisom što ga donosi Federalna uprava civilne zaštite u suradnji sa Federalnim ministarstvom energije, rudarstva i industrije i Federalnim ministarstvom unutarnjih poslova.

(15) Održavanje u ispravnom stanju i kontrola ispravnosti uređaja za dojavu i gašenje požara

#### **Članak 48.**

Vlasnik ili korisnik građevine u kojoj je ugrađen sustav za dojavu i gašenje požara, uređaji za kontrolu i zaštitno djelovanje, uređaji za sprječavanje širenja požara, instalacije i uređaji izvedeni u protueksplozijskoj zaštiti, dužan je osigurati njihovo redovito ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti prema ovom zakonu, tehničkim propisima i uputama proizvođača, koji se odnose na ta pitanja, a najmanje dva puta godišnje, o čemu mora voditi evidenciju i posjedovati dokumentaciju.

(16) Protočni kapacitet i tlak vode u hidrantskoj mreži

#### **Članak 49.**

Javno poduzeće ili druga pravna osoba koja upravlja vodovodnom i hidrantskom mrežom, dužno je pri izgradnji, rekonstrukciji i korištenju ovih mreža, osigurati propisani protočni kapacitet i tlak vode u hidrantskoj odnosno vodovodnoj mreži za potrebe gašenja požara.

Javna poduzeća ili druge pravne osobe dužne su stalno održavati u ispravnom stanju hidrantsku mrežu iz stavka 1. ovog članka, o čemu vode odgovarajuću evidenciju i o tome izvješćuju mjerodavnu profesionalnu vatrogasnu postrojbu. Vlasnici građevina i prostora te upravitelji stambenih objekata u kojima je po projektnoj dokumentaciji predviđena i ugrađena unutarnja i vanjska hidrantna mreža, dužni su je stalno održavati u ispravnom stanju, baš kao i vodovodnu mrežu u tim objektima i redovno vršiti kontrolu ispravnosti te mreže, o čemu vode odgovarajuću evidenciju.

(17) Održavanje instalacija

### **Članak 50.**

Vlasnici građevina i prostora i upravitelji stambenih objekata dužni su održavati u ispravnom stanju postrojenja, uređaje, električne, plinske, ventilacijske i druge instalacije, dimnjake i ložišta koji mogu prouzročiti nastajanje i širenje požara, u skladu s tehničkim normativima i uputama proizvođača, koji se odnose na ta pitanja, o čemu moraju voditi evidenciju i posjedovati odgovarajuću dokumentaciju.

Ako se ne može utvrditi vlasnik iz stavka 1. ovog članka, obveze utvrđene u tom stavku preuzima korisnik građevine, odnosno prostora.

(18) Certifikat o usklađenosti opreme, uređaja i drugih sredstava za zaštitu od požara s propisima i standardima

### **Članak 51.**

Oprema, uređaji i druga sredstva za zaštitu od požara prije stavljanja u promet moraju biti usklađena sa zahtjevima važećih propisa i standarda, što se dokazuje certifikatom o usklađenosti.

Izgled i način postavljanja certifikacijskog znaka mora biti u skladu sa odgovarajućim propisima iz stavka 1. ovog članka.

Ocjenjivanje usklađenosti opreme, uređaja i drugih sredstava za zaštitu od požara može obavljati tijelo za ocjenjivanje usklađenosti koje ovlasti Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, u skladu sa Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanje usklađenosti ("Službeni glasnik BiH", broj 45/04).

Oprema, uređaji i druga sredstva za zaštitu od požara, koja ne ispunjavaju uvjete iz st. 1. i 2. ovog članka, ne smiju se stavljeti u promet i uporabu.

(19) Osiguranje od požara

### **Članak 52.**

Osiguranje građevina od požara i eksplozija, koje vrše društva za osiguranje

sastavni je dio sustava zaštite od požara.

Društva za osiguranje mogu vršiti osiguranje građevine pod uvjetima da su na građevini primijenjene najmanje sve mjere zaštite od požara predviđene ovim zakonom.

Osiguranik požarnog rizika koji koristi građevine i prostore u kojima može nastati požar ili koji olakšavaju njegovo širenje i objekti s posebno rizičnim požarnim opterećenjem, mora se osigurati od odgovornosti za štetu koju može nanijeti trećim osobama, općini, gradu ili kantonu, odnosno Federaciji i bližim i daljnjim susjedima (odgovornost iz djelatnosti).

### **Članak 53.**

Radi otklanjanja uzroka zbog kojih može nastati požar ili koji olakšavaju njegovo širenje, društva za osiguranje dužna su pri utvrđivanju uvjeta osiguranja, odnosno zaključenja ugovora o osiguranju s vlasnicima ili korisnicima građevine ili prostora, utvrditi stanje zaštite od požara u odnosu na propise i pravila tehničke prakse i na osnovi toga predvidjeti mjere kojima je svrha uklanjanje uzroka nastanka požara i smanjenje njihovih posljedica, ako su takve mjere potrebne, a u vremenu trajanja osiguranja kontrolirati njihovu provedbu i o tome voditi evidenciju.

Društvo za osiguranje može poslove utvrđivanja stanja zaštite od požara i planiranje potrebnih mjera zaštite od požara iz stavka 1. ovog članka, povjeriti pravnoj ili fizičkoj osobi specijaliziranoj i registriranoj za poslove zaštite od požara.

Društvo za osiguranje neće osigurati građevine i prostore osiguranika dok se ne otklone propusti i nedostatci koji za posljedicu mogu imati dovođenje u opasnost tuđi život i materijalna dobra od izbijanja požara.

(20) Informacijski sustav zaštite od požara

### **Članak 54.**

Tijela uprave civilne zaštite Federacije, kantona, grada i općine, u okviru operativnih centara civilne zaštite, organiziraju funkcionalni dio informacijskog sustava za zaštitu od požara i vatrogastvo.

Pravne osobe, državna tijela i druge institucije i građani dužni su operativnim centrima civilne zaštite dostavljati podatke o događajima koji se odnose na pojave požara i eksplozija, na širenje požara, o uzrocima nastanka požara, objektima i prostoru koji je ugrožen požarom, vatrogasnim postrojbama i drugim snagama angažiranim na gašenju požara, posljedicama koje su nastale i drugim podacima na

području koje je ugroženo požarom ili eksplozijom.

Sadržaj baze podataka informacijskog sustava iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva, te način dostavljanja, obrade i objavljivanja podataka iz stavka 2. ovog članka, koji nisu obuhvaćeni podzakonskim propisom o tim centrima, koji je donešen na osnovi Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, kao i način organiziranja dežurstva za potrebe profesionalnih vatrogasnih postrojbi propisat će Federalna uprava civilne zaštite. Pravne osobe, državna tijela i druge institucije dužni su voditi evidenciju o požarima i eksplozijama na svojim građevinama i materijalnim dobrima što se obavlja prema propisu iz stavka 3. ovog članka.

(21) Statistička istraživanja iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva

### **Članak 55.**

Tijela uprave civilne zaštite Federacije, kantona, općine i grada predlažu statistička istraživanja iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva za svoje područje.

## **V. - ORGANIZIRANJE I FUNKCIONIRANJE VATROGASTVA**

Vatrogasna djelatnost

### **Članak 56.**

Vatrogastvo je obvezna javna služba kojoj je osnovna djelatnost zaštita i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od požara i čije trajno i neometano obavljanje osigurava Federacija, kanton, općina i grad, na način predviđen ovim zakonom.

### **Članak 57.**

Vatrogasna je djelatnost stručna i humanitarna djelatnost koja je u funkciji zaštite osnovnih ljudskih prava na život i materijalna dobra, zbog čega predstavlja poseban javni interes za Federaciju, kanton, općinu i grad.

### **Članak 58.**

Vatrogasna djelatnost obuhvaća aktivnosti na gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom i eksplozijom, pružanju tehničke pomoći u nezgodama i opasnostima izazvanim prirodnim i drugim nesrećama, sudjelovanje u provođenju preventivnih mjera zaštite od požara i eksplozija, te obavljanju drugih poslova vezanih za zaštitu i gašenje požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom.

Vatrogasnu djelatnost obavljaju vatrogasne postrojbe, vatrogasna društva i vatrogasni savezi, u skladu sa mjerodavnostima koje su utvrđene ovim zakonom i propisima kantona, općine, odnosno grada.

## **Članak 59.**

Osnovni nositelj organiziranja, pripremanja i provođenja vatrogasne djelatnosti u Federaciji su općina, grad i kanton, a Federacija osigurava jedinstveno i efikasno funkcioniranje te djelatnosti na području Federacije, što se ostvaruje na način predviđen ovim zakonom.

Vatrogasne snage

(1) Struktura vatrogasnih snaga

## **Članak 60.**

Struktura vatrogasnih snaga utvrđuje se u skladu s procjenom ugroženosti od požara i kadrovskim, materijalnim i drugim uvjetima kantona, općine i grada i određuje se prema zadacima iz stavka 2. ovog članka.

Struktura vatrogasnih snaga iz članka 61. stavak 1. ovog zakona, organizira se i raspoređuje na području Federacije na način da se zadovolje sljedeći zadatci u zaštiti od požara:

potpuna pokrivenost cijelog područja Federacije;

zahtjevi specifičnih vatrogasnih intervencija u objektima stambene i industrijske izgradnje, kao i na prostorima i lokalitetima zaštićenoga prirodnoga i kulturno-povijesnog naslijeđa;

gašenje šumskih i drugih požara na otvorenom prostoru;

potrebe vatrogasnih intervencija u cestovnom, željezničkom, pomorskom, riječnom, jezerskom i zračnom prometu;

djelotvorno spašavanje ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom ili eksplozijama;

potrebe vatrogasne intervencije na moru i priobalju (kopnu).

## **Članak 61.**

Osnovne snage za obavljanje vatrogasne djelatnosti na području Federacije su:

- 1) profesionalne vatrogasne postrojbe, koje osniva kanton, općina i grad temeljne su snage za vatrogastvo;
- 2) dobrovoljne vatrogasne postrojbe što ih osnivaju dobrovoljna vatrogasna društva i vatrogasne postrojbe pravnih osoba su dopunske snage za vatrogastvo;
- 3) postrojbe i povjerenici civilne zaštite, službe zaštite i spašavanja, tijela uprave civilne zaštite, stožeri civilne zaštite i postrojba za zračni prijevoz koju osniva Federacija, koje djeluju u tijeku izvođenja vatrogasne intervencije, a prema potrebi i u drugim situacijama;
- 4) operativni centri civilne zaštite općine, grada, kantona i Federacije osiguravaju komunikacijsko-informacijsku potporu stožerima civilne zaštite i drugim tijelima koja usmjeravaju akcije zaštite na području ugroženom od požara.

Profesionalnu vatrogasnu postrojbu čine vatrogasci koji se nalaze u radnom odnosu u tijelima uprave civilne zaštite iz čl. 13., 15. i 17. ovog zakona, u skladu s ovim zakonom.

(2) Osnivanje profesionalnih vatrogasnih postrojba

## **Članak 62.**

Profesionalne vatrogasne postrojbe su glavne snage u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom što ih obvezatno osnivaju općine, grad i kanton, s tim da svaka općina i grad imaju vlastitu profesionalnu vatrogasnu postrojbu ili ispostavu zajedničke profesionalne vatrogasne postrojbe kantona na svom području.

Osnivanje profesionalne vatrogasne postrojbe, njezina veličina i razmještaj na području vrši se u skladu sa procjenom ugroženosti od požara područja općine, grada, odnosno kantona i njihovim kadrovskim, materijalnim i drugim uvjetima i potrebama za djelotvorno funkcioniranje postrojbe.

Osnivanje i razmještaj profesionalne vatrogasne postrojbe prema stavku 2. ovog članka i njezinih ispostava na području općine, grada i kantona vrši se tako da ta postrojba, odnosno ispostava može u svakom trenutku i u svim uvjetima osigurati pravovremeno i djelotvorno gašenje požara na cijelom području općine, grada i kantona i spasiti ljude i materijalna dobra koja su ugrožena požarom ili eksplozijom.

Vatrogasne postrojbe iz stavka 1. ovog članka mogu se osnivati kao odjel, vod, satnija i brigada, što se određuje aktom o osnivanju postrojbe.

## Članak 63.

Općina i grad, kao postrojbe lokalne samouprave i kanton, imaju pravo i dužnost osigurati zaštitu života i zdravlja ljudi i materijalnih dobara od požara na svom području, što se ostvaruje osnivanjem profesionalnih vatrogasnih postrojba na jedan od načina predviđenih u ovoj odredbi. Te se postrojbe mogu osnovati na sljedeći način:

1) kanton osniva profesionalnu vatrogasnu postrojbu onda kada se, na osnovi procjene ugroženosti od požara područja kantona - uvažavajući i pokazatelje iz procjena ugroženosti od požara općina i grada s područja kantona procijeni da ti pokazatelji opredjeljuju njezino osnivanje s tim da se obvezno uzimaju u obzir i raspoloživi kadrovski, materijalni, financijski i drugi uvjeti kojima raspolaže kanton, općina i grad i da je racionalno i ekonomično osnovati zajedničku vatrogasnu postrojbu kantona. Na osnovi tako utvrđenih pokazatelja vlada kantona i općinski načelnici, odnosno gradonačelnici s područja kantona odlučuju o osnivanju zajedničke profesionalne vatrogasne postrojbe na razini kantona, za potrebe kantona i svih ili pojedinih općina i grada s područja kantona koji sudjeluju u osnivanju te postrojbe;

2) općina, odnosno grad koji na temelju osnivanja zajedničke profesionalne vatrogasne postrojbe na način predviđen u stavku 1. točke 1) ovoga članka, ne riješi pitanje vatrogasne postrojbe za svoje potrebe, dužna je osnovati vlastitu profesionalnu vatrogasnu postrojbu. Nju općina i grad mogu u cjelini osnovati samostalno, ili kao zajedničku postrojbu u sporazumu s jednom ili više susjednih općina ili s jednom ili više pravnih osoba, s područja općine, odnosno grada, koja raspolaže odgovarajućim ljudskim i tehničkim sredstvima i opremom za gašenje požara koja se mogu koristiti za rad vatrogasne postrojbe.

U osnivanju zajedničke profesionalne vatrogasne postrojbe iz stavka 1. točke 1) ovoga članka, mogu sudjelovati sve, ili pojedine općine i grad s područja kantona, a naročito male i ekonomski nerazvijene općine koje nemaju uvjeta da osnuju svoju samostalnu profesionalnu vatrogasnu postrojbu. Inicijativu za osnivanje zajedničke postrojbe mogu dati općinski načelnici i gradonačelnici ili vlada kantona.

Odgovornost za osnivanje profesionalne vatrogasne postrojbe kantona, općine i grada, prema stavku 1. ovoga članka, imaju vlada kantona, općinski načelnik, odnosno gradonačelnik, što se ostvaruje na način utvrđen u članaku 64. stavak 1. ovog zakona.

## Članak 64.

Pri odlučivanju o osnivanju profesionalne vatrogasne postrojbe, njezinoj veličini i potrebnim sredstvima te opremi za gašenje požara, općina i grad se opredjeljuju za onaj način osnivanja tih postrojba iz članka 63. ovog zakona, koji najbolje

zadovoljava potrebe općine i grada utvrđene u njihovim procjenama ugroženosti od požara područja općine, odnosno grada, kao i njezinim materijalnim, finansijskim, kadrovskim i drugim mogućnostima i koji može osigurati racionalno i djelotvorno gašenje požara na području cijele općine, odnosno grada.

O pitanjima iz stavka 1. ovoga članka odlučuju općinski načelnici, odnosno gradonačelnici i vlada kantona na prijedlog tijela uprave civilne zaštite općine, grada, odnosno kantona.

Odluku o osnivanju vatrogasne postrojbe općine, odnosno grada donosi općinsko, odnosno gradsko vijeće na prijedlog općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika.

## **Članak 65.**

Zajednička profesionalna vatrogasna postrojba iz članka 63. stavak 1. točka 1) ovog zakona, osniva se sporazumom koji zaključuju vlada kantona i općinski načelnici, odnosno gradonačelnici, koji sudjeluju u osnivanju zajedničke postrojbe.

U sporazumu iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se veličina vatrogasne postrojbe, razmještaj ispostava te postrojbe na način, da u svakoj općini i gradu obvezno bude najmanje jedna njezina ispostava s dovoljnim brojem vatrogasaca čiji se broj određuje prema procjeni ugroženosti od požara općine odnosno grada, način popune postrojbe ljudstvom, opremom i tehničkim sredstvima, način njezine uporabe u vatrogasnim intervencijama, zapovjedanje postrojbom, međusobne obveze kantona i općina, odnosno grada, način financiranja postrojbe i sva druga pitanja važna za organizaciju i funkcioniranje zajedničke profesionalne vatrogasne postrojbe kantona, općina i grada.

U sporazumu iz članka 63. stavka 1. točke 2) ovoga zakona, koji se odnosi na osnivanje zajedničke profesionalne vatrogasne postrojbe dvije ili više općina, odnosno općine i grada s pravnim osobama utvrđuju se veličina postrojbe, njezin razmještaj na području općine, odnosno grada i pravnim osobama, međusobne obveze općine, odnosno grada i pravne osobe, način popune postrojbe ljudstvom, opremom i tehničkim sredstvima, način uporabe postrojbe u vatrogasnim intervencijama, zapovjedanje postrojbom, organizacija informacijsko-komunikacijske potpore i veze, način financiranja postrojbe i sva druga pitanja važna za organizaciju i funkcioniranje te zajedničke profesionalne vatrogasne postrojbe na području općine, odnosno grada.

Sporazum iz stavka 3. ovoga članka zaključuju općinski načelnici općina koje osnivaju zajedničku postrojbom, odnosno općinski načelnik i gradonačelnik i mjerodavno tijelo pravne osobe, ako se postrojba osniva s tim osobama ili više pravnih osoba.

## **Članak 66.**



U aktu o osnivanju vatrogasnih postrojbi iz članka 63. ovoga zakona, sjedište ispostava zajedničke profesionalne vatrogasne postrojbe kantona na području općine i grada, kao i općinskih i gradskih profesionalnih vatrogasnih postrojba mora biti tako određen da je svaka vatrogasna postrojba i njezina ispostava u stanju početi s gašenjem požara u svakom dijelu kantona, općine, odnosno grada u što kraćem mogućem roku od trenutka prijave požara, s tim da se minimalni rok za izlazak na intervencije bliže utvrđuje u planu zaštite od požara kantona, općine i grada imajući u vidu udaljenost pojedinih mjesta od sjedišta postrojbe, odnosno ispostave.

U cilju ostvarivanja roka za početak gašenja požara iz stavka 1. ovog članka, popuna profesionalnih vatrogasnih postrojba općine, grada i kantona ljudstvom obično se vrši na teritorijalnom načelu.

### **Članak 67.**

Uloga Federacije u oblasti vatrogastva jeste u tome da usklađuje i usmjerava aktivnosti općina, grada i kantona na organizaciji profesionalnih vatrogasnih postrojba i obavljanju vatrogasne djelatnosti na području svake općine, grada i kantona, u skladu s ovim zakonom. Pri obavljanju te uloge Federacija polazi od procjene ugroženosti od požara područja Federacije i programa razvoja zaštite od požara i vatrogastva iz članka 10. ovoga zakona i ostvarivanja zadataka iz čl. 60, 62. i 63. ovog zakona, u kom cilju pruža odgovarajuću stručnu, finansijsku, materijalnu i drugu pomoć u rješavanju tih pitanja u općini, gradu i kantonu.

U akcijama gašenja požara na otvorenom prostoru na području Federacije angažira se postrojba za zračni prijevoz i gašenje požara na području Federacije, što se obavlja na način uređen propisom Vlade Federacije donesenim na osnovi Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

(3) Poslovi profesionalne vatrogasne postrojbe

### **Članak 68.**

Profesionalne vatrogasne postrojbe vrše sljedeće operativne i druge poslove:

- 1) gase požar i spašavaju ljude i materijalna dobra ugrožena požarom i eksplozijom na otvorenom prostoru, šumske požare, požare na građevinama i materijalnim dobrima svih vlasnika i korisnika gdje se god požar pojavi;
- 2) pružaju tehničku pomoć u spašavanju ljudi u nezgodama izazvanim u prometu (cestovni, željeznički, zračni, pomorski, jezerski i riječni), poplavama, spašavanja s visina i drugim akcidentnim situacijama i nesrećama u kojima vatrogasna postrojba

može pomoći u spašavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara;

3) sudjeluju u provođenju određenih preventivnih mjera zaštite od požara i eksplozija koje se odrede u planu zaštite od požara općine, grada i kantona, a koje mogu provoditi profesionalne vatrogasne postrojbe;

4) pružaju odgovarajuću pomoć u spašavanju ljudi i materijalnih dobara pri postojanju stanja prirodne i druge nesreće.

(4) Područje djelovanja i rada vatrogasne postrojbe

### **Članak 69.**

Profesionalne vatrogasne postrojbe koje osniva općina i grad, vatrogasnu djelatnost obavljaju na području općine i grada, a zajednička vatrogasna postrojba kantona djeluje na području kantona, dok vatrogasne postrojbe pravnih osoba iz članka 88. ovoga zakona djeluju u okviru građevina i prostora koje pripadaju pravnoj osobi. Vatrogasne postrojbe obavljaju vatrogasnu djelatnost prema pravilima struke, na području za koje su osnovane bez obzira čiji su ljudski životi i materijalna dobra ugroženi požarom ili eksplozijom.

Svaka vatrogasna postrojba iz stavka 1. ovoga članka, obvezna je sudjelovati u vatrogasnoj intervenciji i izvan područja svoga djelovanja po naredbi mjerodavnoga tijela uprave civilne zaštite, odnosno stožera civilne zaštite, što se vrši u uvjetima utvrđenim u čl. 94. i 96. ovoga zakona.

### **Članak 70.**

Rad profesionalne vatrogasne postrojbe odvija se neprekidno u smjenama, koje se utvrđuju tako da ukupno radno vrijeme u tijeku godine u prosjeku ne bude dulje od 40 sati tjedno, s tim da jedna smjena ne može trajati duže od 12 sati, što se utvrđuje aktom o rasporedu smjena.

Iznimno, zbog specifičnosti poslova gašenja požara, rad smjene koja je na intervenciji može se produžiti i poslije 12 sati, ako je to nužno za okončanje započete intervencije na gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, o čemu odlučuje starješina vatrogasne postrojbe koji ravna intervencijom.

U uvjetima iz stavka 2. ovoga članka, starješina vatrogasne postrojbe koji ravna vatrogasnom intervencijom, može narediti da na posao pozove potreban broj vatrogasaca svoje postrojbe koji nisu u zatečenoj smjeni ili su izočni iz nekog drugog razloga, osim bolovanja, ako ocijeni da je njihovo angažiranje nužno radi djelotvornog okončanja intervencije, a pozvani vatrogasci su se dužni odazvati tom pozivu.

(5) Veličina vatrogasnih postrojbi i njihov raspored na terenu

### **Članak 71.**

Pri utvrđivanju broja vatrogasaca u svim vatrogasnim postrojbama iz članka 63. ovoga zakona, mora se voditi računa da postrojba u svakoj smjeni koja je na dužnosti bude po svom brojčanom sastavu i tehničkoj i drugoj opremi tako formirana da bude sposobna za brzo i djelotvorno gašenje požara i spašavanje ljudi i materijalnih dobara koji su ugroženi požarom ili eksplozijom, što se određuje zajedno s elementima predviđenim u članku 66. stavak 1. ovog zakona.

U planu zaštite od požara općine, grada i kantona utvrđuje se ukupan broj vatrogasaca koji je potreban u profesionalnim vatrogasnim postrojbama koje se osnivaju prema članku 63. ovoga zakona, kao i minimalni broj vatrogasaca u ispostavama te postrojbe na području općina, odnosno grada, što se određuje prema elementima iz članka 64. stavak 1. ovoga zakona, kao i požarnim opterećenjem. Svaka vatrogasna postrojba kantona, općine i grada mora biti opremljena odgovarajućom vatrogasnom opremom, vozilima, tehničkim i drugim sredstvima koja su prijeko potrebna da bi postrojba mogla djelotvorno gasiti požar, što se utvrđuje materijalnom formacijom postrojbe koja sadrži vrstu i količine opreme, tehničkih i drugih sredstava, a prema potrebama utvrđenim u planu zaštite od požara kantona, općina i grada.

U skladu s podacima utvrđenim u planu iz stavka 2. ovoga članka, izrađuje se osobna formacija zajedničke vatrogasne postrojbe kantona, odnosno osobna formacija vatrogasne postrojbe općine i grada koja sadrži podatke o ukupnom broju vatrogasaca vatrogasne postrojbe i njezinih ispostava, ako ih ona ima.

Osobnu i materijalnu formaciju profesionalne vatrogasne postrojbe općine, odnosno grada utvrđuje općinski načelnik, odnosno gradonačelnik na prijedlog službe civilne zaštite općine i grada, a zajedničke profesionalne vatrogasne postrojbe kantona, vlada kantona u suradnji s općinskim načelnicima i gradonačelnicima koji osnivaju tu postrojbu, na usuglašen prijedlog kantonalne uprave civilne zaštite.

Vatrogasna postrojba kantona, općine i grada je dužna vatrogasnu opremu, vozila, tehnička i druga sredstva stalno održavati u ispravnom stanju i pripravnosti u za to predviđenim objektima i održavanje vršiti prema uputama proizvođača, o čemu postrojba vodi posebnu evidenciju čiji se sadržaj utvrđuje u propisu iz članka 74. stavak 2. ovoga zakona.

(6) Dužnosti vatrogasca

### **Članak 72.**

Za vršenja poslova iz mjerodavnosti vatrogasne postrojbe, vatrogasci se moraju pridržavati pravila službe, a naročito ne smiju biti pod utjecajem alkohola, opojnih droga ili omamljujućih lijekova, a za vrijeme dužnosti vatrogasci su dužni nositi vatrogasnu odoru i propisanu osobnu zaštitnu opremu. Ako starješina vatrogasne postrojbe ocjeni da je vatrogasac pod utjecajem alkohola, opojnih droga ili omamljujućih lijekova, udaljuje ga s posla i podnosi prijavu za pokretanje stegovnog postupka.

Odora vatrogasca ne može se nositi u slučajevima kada se vatrogasac ne nalazi na poslu, odnosno na službenom zadatku.

### **Članak 73.**

Profesionalni vatrogasci u vatrogasnim postrojbama dužni su nositi službenu iskaznicu (legitimaciju) za trajanja vatrogasne intervencije i za obavljanje službene dužnosti.

Oblik i sadržaj službene iskaznice vatrogasca propisuje Federalna uprava civilne zaštite.

Službenu iskaznicu vatrogascu izdaje starješina vatrogasne postrojbe, i o izdanim se iskaznicama vodi evidencija.

(7) Vođenje evidencije u vatrogasnim postrojbama

### **Članak 74.**

Vatrogasne postrojbe iz članka 63. ovog zakona dužne su voditi evidenciju o požarima i prirodnim i drugim nesrećama u kojima je postrojba sudjelovala u gašenju požara i provodila druge aktivnosti na spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarima i drugim opasnostima i nesrećama iz članka 68. ovog zakona, kao i radnom vremenu vatrogasaca iz članka 70. st. 2. i 3. ovog zakona. Sadržaj i način vođenja evidencije iz stavka 1. ovoga članka propisuje Federalna uprava civilne zaštite.

Starješine vatrogasnih postrojba

### **Članak 75.**

Profesionalnom vatrogasnom postrojbom općine, grada i kantona ravna starješina

postrojbe koji ispunjava uvjete utvrđene u pravilniku o unutrašnjoj organizaciji tijela uprave civilne zaštite općine, grada i kantona. Uvjeti se utvrđuju prema propisima koji se odnose na utvrđivanje radnih mjesta državnih službenika i namještenika tijela državne službe s tim da imaju VII. stupanj stručne spreme iz oblasti zaštite od požara i sigurnosti i tehničkih struka koje se utvrde u propisu iz članka 159. stavak 1. točka 1) ovoga zakona i tri godine radnog iskustva u vatrogasnim postrojbama, bez obzira u kojoj stručnoj spremi, te položen ispit za rukovoditelja akcije gašenja požara. U tom se propisu utvrđuju i nazivi funkcija starješina vatrogasnih postrojba.

Starješina vatrogasne postrojbe ima zamjenika koji mora ispunjavati iste uvjete glede stručne spreme i druge uvjete predviđene za starješinu postrojbe iz stavka 1. ovoga članka.

### **Članak 76.**

Postavljenje starješina vatrogasnih postrojba i njihovih zamjenika iz članka 75. ovoga zakona, na radno mjesto starješine odnosno zamjenika starješine vatrogasne postrojbe općine i grada vrši općinski načelnik, odnosno gradonačelnik, a zajedničke vatrogasne postrojbe kantona vrši rukovoditelj tijela uprave civilne zaštite kantona.

Postavljenje starješina i njihovih zamjenika iz stavka 1. ovoga članka vrši se po proceduri predviđenoj za postavljenje državnih službenika odnosno postavljenje namještenika prema zakonima iz članka 104. ovoga zakona i propisima donešenim na temelju tih zakona.

Starješine postrojbi i njihovi zamjenici iz stavka 1. ovoga članka, postavljaju se na razdoblje od četiri godine kada se provodi nova procedura za postavljenje prema stavku 2. ovoga članka.

### **Članak 77.**

Starješina profesionalne vatrogasne postrojbe organizira i osigurava provođenje operativno-stručnog rada postrojbe, osigurava provođenje intervencijske spremnosti postrojbe, vodi i zapovijeda njom u tijeku intervencije, organizira i nadgleda provođenje stručnog osposobljavanja, uvježbavanja i kondicioniranja vatrogasaca radi održavanja njihove spremnosti za vršenje operativnih poslova gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, izrađuje osobnu i materijalnu formaciju postrojbe i osigurava realizaciju nabavke materijalno-tehničkih sredstava i opreme predviđene za rad postrojbe u skladu s materijalnom formacijom, te vrši sve druge poslove koji se odnose na djelotvorno funkcioniranje vatrogasne postrojbe.

U propisu iz članka 158. stavak 1. točka 2) ovog zakona, bliže se određuju ovlasti starješine vatrogasne postrojbe u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, kao i ovlasti ostalih starješina unutar tih postrojba (starješine ispostava i drugih sastava postrojbe).

### **Članak 78.**

Dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama koje su formirane u vatrogasnim društvima i vatrogasnom postrojbom u pravnim osobama, ravna zapovjednik postrojbe. Zapovjednik postrojbe ravna postrojbom u tijeku njezine pripreme i u tijeku izvođenja vatrogasne intervencije i brine o svim poslovima koji se odnose na njezinu popunu ljudstvom, tehničkim sredstvima i vatrogasnom opremom, planiranjem i provođenjem poduke i osposobljavanja postrojbe za djelotvorno vršenje poslova iz mjerodavnosti postrojbe i vrši sve druge poslove koji se odnose na djelotvorno funkcioniranje te postrojbe.

Zapovjednike postrojba iz stavka 1. ovoga članka imenuje mjerodavno tijelo određeno aktom vatrogasnoga društva, odnosno pravne osobe, u sporazumu sa starješinom profesionalne vatrogasne postrojbe općine, odnosno grada ili kantona. Za zapovjednika postrojbe iz stavka 1. ovog članka može biti postavljena osoba koje ima najmanje srednju školsku spremu III. stupanj, iz oblasti zaštite od požara ili strojarskog, elektro ili kemijskog, ili drugog tehničkog smjera i položen ispit za rukovoditelja akcije gašenja požara u dobrovoljnom vatrogastvu prema programu iz članka 130. stavak 2. ovoga zakona.

### **Članak 79.**

Starješine profesionalne i dobrovoljne vatrogasne postrojbe i vatrogasne postrojbe pravnih osoba s područja općine, grada i kantona dužni su osigurati izlazak vatrogasne postrojbe kojom ravnaju na vatrogasnu intervenciju u uvjetima iz članka 92. ovoga zakona, kao i u slučajevima kada to naredi rukovoditelj tijela uprave civilne zaštite općine, grada i kantona ili mjerodavni stožer civilne zaštite i da postupaju po naredbama rukovoditelja toga tijela uprave, odnosno stožera, što se vrši u uvjetima utvrđenim u čl. 94. do 96. ovog zakona.

## **4. Dobrovoljna vatrogasna društva**

### **Članak 80.**

Dobrovoljna se vatrogasna društva osnivaju djeluju i prestaju sa radom, u skladu sa Zakonom o udrugama i fondacijama ("Službene novine Federacije BiH," br. 45/02 i 85/07), i djeluju kao udruge, a u odnosu na vatrogasnu djelatnost postupaju u skladu s odredbama čl. 81. do 85. ovog zakona.

### **Članak 81.**

Dobrovoljno vatrogasno društvo iz članka 80. ovoga zakona može u okviru svoje djelatnosti, u oblasti zaštite od požara sudjelovati u vršenju poslova zaštite od požara i vatrogastva koji se odnose na provođenje određenih preventivnih mjera zaštite od požara što ih društvo može provoditi; gašenje požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom ili eksplozijama; propagiranje zaštite od požara i vatrogastva i vršenja drugih zadataka u vezi sa zaštitom od požara; ostvarivanja suradnje s odgojnim i obrazovnim institucijama i mjerodavnim tijelima uprave u poslovima razvoja svijesti o zaštiti od požara i vatrogastva i s tim institucijama i tijelima ili samostalno provoditi stručna savjetovanja i seminare i druge oblike informativno- propagandne aktivnosti bitne za vatrogasnu djelatnost i zaštitu od požara, a posebno u sticanju i širenju vatrogasne i opće kulture stanovništva glede zaštite od požara i kulture i značaja zaštite okoliša, a mogu davati i inicijative za rješavanje određenih pitanja u planu zaštite od požara općine i grada, odnosno kantona radi poboljšanja preventive u oblasti zaštite od požara i vatrogastva i ostvarivanja suradnje sa vladinim i nevladinim sektorom, kao i pravnim i fizičkim osobama radi ostvarivanja ciljeva iz ove odredbe. Statutom dobrovoljnog vatrogasnog društva određuju se poslovi iz stavka 1. ovoga članka što će ih obavljati to društvo, a što se određuje prema kadrovskim, materijalnim i drugim uvjetima kojima raspolaže vatrogasno društvo.

### **Članak 82.**

Ako se na osnovi procjene ugroženosti od požara općine ili grada, odnosno kantona i njihovih planova zaštite od požara ukaže potreba za formiranjem dobrovoljnih vatrogasnih postrojba, vatrogasna društva mogu osnovati dobrovoljnu vatrogasnu postrojbu veličine odjela, voda ili satnije, ako raspolažu kadrovskim, materijalnim i drugim uvjetima koji su potrebni za rad te postrojbe, što se rješava u dogovoru s tijelom uprave civilne zaštite općine, grada, odnosno kantona.

Ako je planom zaštite od požara općine, odnosno grada ili kantona predviđeno da se u određenim dobrovoljnim vatrogasnim društvima osniva dobrovoljna vatrogasna postrojba, ta su vatrogasna društva dužna, pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka, osnovati tu postrojbu u roku utvrđenom u planu zaštite od požara, što osigurava tijelo uprave civilne zaštite općine, grada ili kantona. U tom slučaju

financijska i druga sredstva potrebna za rad te vatrogasne postrojbe, osigurava općina, odnosno grad ili kanton, što mora biti utvrđeno u tom planu zaštite od požara.

Dobrovoljne vatrogasne postrojbe iz st. 1. i 2. ovoga članka se osnivaju i osposobljavaju za gašenje požara i zaštitu od požara, u pravilu, na: šumama i šumskom zemljištu, na poljoprivrednim površinama, stambenim, gospodarskim i javnim objektima i prijevoznim sredstvima.

Osnivanje i rad dobrovoljne vatrogasne postrojbe iz st. 1. i 2. ovoga članka, vrši se pod neposrednim nadzorom i uputama profesionalne vatrogasne postrojbe općine, grada, odnosno kantona na čijem području postrojba djeluje.

### **Članak 83.**

Poslove iz mjerodavnosti dobrovoljne vatrogasne postrojbe u vatrogasnom društvu mogu obavljati dobrovoljni vatrogasci koji ispunjavaju uvjete iz članka 105. stavak 2. ovog zakona i položen ispit za dobrovoljnog vatrogasca iz članka 130. stavak 2. ovog zakona.

U osobnoj formaciji dobrovoljne vatrogasne postrojbe utvrđuje se njezin brojčani sastav, dok se u materijalnoj formaciji utvrđuju vatrogasna oprema, tehnička i druga sredstva što ih treba imati ta postrojba. Ove formacije utvrđuje mjerodavno tijelo vatrogasnog društva u suradnji sa starješinom mjerodavne profesionalne vatrogasne postrojbe kantona, općine, odnosno grada na čijem području ona djeluje.

Profesionalne vatrogasne postrojbe iz članka 61. stavak 1. točka 1) ovog zakona, opremu i sredstva za gašenje požara koja nisu potrebna tim postrojbama, daju dobrovoljnoj vatrogasnoj postrojbi na korištenje bez naknade, o čemu odlučuje u općini i gradu - općinski načelnik i gradonačelnik, a u kantonu-vlada kantona.

### **Članak 84.**

Kanton, općine, odnosno grad i pravne osobe i druge institucije mogu materijalno i na drugi način pomagati dobrovoljno vatrogasno društvo u obavljanju poslova iz njihove mjerodavnosti koji su utvrđeni u čl. 81. i 82. ovog zakona.

Ako su planom zaštite od požara općine, odnosno grada ili kantona utvrđene određene obveze za dobrovoljna vatrogasna društva, odnosno za dobrovoljne vatrogasne postrojbe u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom ili eksplozijom, općina i grad odnosno kanton su dužni tom vatrogasnom društvu, odnosno dobrovoljnoj vatrogasnoj postrojbi osigurati potrebna sredstva za realizaciju zadataka utvrđenih u tom planu zaštite od požara.



## **Članak 85.**

Općinski načelnik, odnosno gradonačelnik i vlada kantona mogu određeno dobrovoljno vatrogasno društvo ili dobrovoljnu vatrogasnu postrojbu u tom društvu proglasiti službom za zaštitu od požara, što se vrši zaključivanjem ugovora između tih tijela i vatrogasnog društva. Tim se ugovorom utvrđuju međusobna prava i obveze vatrogasnoga društva i općine, odnosno grada i kantona u obavljanju poslova gašenja požara, odnosno provođenja mjera na zaštiti od požara koje se utvrde u tom ugovoru i način financiranja te službe za zaštitu od požara. Proglašavanje vatrogasnog društva ili dobrovoljne vatrogasne postrojbe u tom društvu službom za zaštitu od požara iz stavka 1. ovog članka vrši se na način predviđen podzakonskim propisom donesenim na temelju Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, koji se odnosi na formiranje službi zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

## **Članak 86.**

Vatrogasci se mogu, radi ostvarivanja zajedničkih ciljeva, udruživati u saveze i druge oblike, što se vrši u skladu sa Zakonom o udrugama i fondacijama.

## **Članak 87.**

U statutu vatrogasnog saveza ili drugog oblika udruživanja može se predvidjeti da se savezi bave poslovima koji se odnose na pružanje stručne pomoći pri osnivanju dobrovoljnih vatrogasnih društava i dobrovoljnih vatrogasnih postrojba; predlaganje mjera za poboljšanje vatrogastva, razvoja samozaštite i tehničke kulture u oblasti zaštite od požara; donošenje pravila kojima se reguliraju pojedina pitanja bitna za rad saveza i odnose unutar saveza; organiziranje akcija na razvoju i popularizaciji vatrogastva i zaštite od požara; ostvarivanje i uspostavljanje suradnje sa sličnim organizacijama za vatrogastvo u Republici Srpskoj, Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine i Bosne i Hercegovine i inozemstvu u pitanjima od zajedničkog interesa za vatrogastvo, te može postati članom međunarodnih asocijacija u oblasti vatrogastva i vršenja drugih poslova bitnih za vatrogastvo, sve u skladu s ovim zakonom i propisima kantona.

## **5. Vatrogasne postrojbe pravnih osoba**

## **Članak 88.**

U planu zaštite od požara općine, grada, odnosno kantona određuju se pravne osobe koje su dužne osigurati i vatrogasnu postrojbu ili na drugi način osigurati zaštitu od požara.

Obvezu iz stavka 1. ovoga članka imaju pravne osobe u kojima se proizvode, prerađuju, distribuiraju ili skladište zapaljive, eksplozivne i ostale opasne tvari, u kojima zbog toga postoji povećana opasnost od požara ili eksplozija, što se određuje prema propisu iz članka 29. stavak 2. ovog zakona.

Pravne osobe koje nisu obuhvaćene stavkom 2. ovoga članka samostalno odlučuju o potrebi osnivanja vatrogasne postrojbe za svoje potrebe, što vrše u skladu sa svojom procjenom ugroženosti od požara i potrebama zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara pravne osobe.

## **VI. - GAŠENJE POŽARA - VATROGASNE INTERVENCIJE**

### **Članak 89.**

Svaki građanin koji uoči požar dužan ga je ugasiti ako to može učiniti bez opasnosti za sebe i druge.

Ako građanin nije u mogućnosti ugasiti požar, dužan je o požaru odmah izvijestiti najbližu vatrogasnu postrojbu ili operativni stožer civilne zaštite, odnosno policijsku postaju.

Pravne osobe i državna tijela i druge institucije u kojima dođe do požara, li kad saznaju za požar, dužna su pristupiti gašenju požara i istodobno o tome odmah izvijestiti najbližu vatrogasnu postrojbu ili operativni stožer civilne zaštite ili policijsku postaju, što se vrši na način predviđen u propisu iz članka 54. stavak 3. ovoga zakona.

### **Članak 90.**

U slučaju izbijanja požara na objektima stranih diplomatskih predstavništava, gašenju požara se pristupa tek po odobrenju ovlaštene osobe diplomatskog predstavništva, a do tada se vrši obrana domicilnih objekata i prostora.

Gašenje požara na objektima institucija Bosne i Hercegovine i vojnim objektima i prostorima obavlja se na zahtjev i uz nazočnost ovlaštene osobe institucije Bosne i Hercegovine, odnosno ovlaštene osobe Oružanih snaga Bosne i Hercegovine.

## **Članak 91.**

Pravne osobe, državna tijela, druge institucije i građani, dužni su, pod uvjetima i na način propisan ovim zakonom i drugim propisima, sudjelovati u pomaganju pri gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom i staviti na raspolaganje svoj alat, prijevozna, tehnička i druga sredstva potrebna za gašenje požara i spašavanje ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom, koje naredi mjerodavni stožer civilne zaštite.

Na gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom prvo se angažiraju profesionalne i dobrovoljne vatrogasne postrojbe i vatrogasne postrojbe pravnih osoba koje su formirane u općini, gradu i kantonu, a ako one nisu dovoljne vrši se angažiranje snaga i sredstava civilne zaštite, odnosno zaštite i spašavanja koje su formirane u općini, gradu, kantonu i Federaciji. Nakon toga, ako bude potrebno, angažiraju se snage i sredstva subjekata iz stavka 1. ovog članka. Angažiranje tih postrojba i ostalih snaga i sredstava vrši se na način i prema redoslijedu koji je predviđen u čl. 94. do 96. ovog zakona.

Do aktiviranja mjerodavnog stožera civilne zaštite, angažiranje vatrogasnih postrojba i snaga civilne zaštite na gašenju požara, vrši rukovoditelj tijela uprave civilne zaštite općine, grada, kantona i Federacije, a po aktiviranju mjerodavnog stožera, angažiranje svih vrsta snaga i sredstava iz st. 1. i 2. ovoga članka, potrebnih na gašenju požara i spašavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara i ravanje akcijama na ugroženom području, vrše stožeri civilne zaštite općine, grada, kantona i Federacije i te funkcije obavljaju dok se ne okonča vatrogasna intervencija, i to na način i pod uvjetima utvrđenim u čl. 94. do 96. ovoga zakona.

## **Članak 92.**

Vatrogasna postrojba ili njezina ispostava, čim dobije dojavu o pojavi požara na njezinu području, starješina te postrojbe, odnosno ispostave, dužan je odmah samoinicijativno organizirati izlazak postrojbe, odnosno ispostave na mjesto požara i pristupiti njegovu gašenju i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom, bez obzira na to o čijim se ljudskim životima i materijalnim dobrima radi.

## **Članak 93.**

Akcijom gašenja požara, odnosno vatrogasnom intervencijom ravna rukovoditelj akcije gašenja požara čija je postrojba prva počela gasiti požar.

Kada je na mjestu intervencije prva počela intervenirati dobrovoljna vatrogasna postrojba vatrogasnoga društva, ili pravne osobe, akcijom ravna rukovoditelj akcije gašenja požara te postrojbe do dolaska profesionalne vatrogasne postrojbe, kada

ravnanje intervencijom preuzima rukovoditelj akcije gašenja požara profesionalne vatrogasne postrojbe.

### **Članak 94.**

Ako starješina vatrogasne postrojbe koji ravna akcijom gašenja požara iz članka 93. ovoga zakona ocijeni da angažiranom postrojbom, sredstvima i opremom nije u mogućnosti uspješno završiti intervenciju, o tome odmah izvješćuje rukovoditelja službe civilne zaštite općine, odnosno grada. Rukovoditelj te službe dužan je odmah na osnovi raspoloživih podataka odlučiti o angažiranju općinske, odnosno gradske profesionalne vatrogasne postrojbe ili ispostave zajedničke profesionalne vatrogasne postrojbe kantona i dobrovoljnih vatrogasnih postrojba s područja općine na gašenju požara koje nisu angažirane na gašenju požara.

Ako angažirane vatrogasne postrojbe iz stavka 1. ovoga članka nisu dovoljne za izvršenje vatrogasne intervencije, rukovoditelj službe civilne zaštite dužan je odmah narediti angažiranje odgovarajućih snaga civilne zaštite što ih je organizirala općina, odnosno grad, ako te snage mogu pomoći u gašenju požara i spašavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara i istodobno vrši aktiviranje općinskoga, odnosno gradskog stožera civilne zaštite radi ravnjanja akcijama zaštite i spašavanja na području ugroženom požarom i odlučivanja o angažiranju odgovarajućih snaga i sredstava na gašenju požara, što stožer vrši prema članku 95. ovoga zakona.

### **Članak 95.**

U uvjetima iz članka 94. stavak 2. ovoga zakona, stožer civilne zaštite općine, odnosno grada ovlašten je poduzeti sljedeće mjere:

- 1) narediti svim vatrogasnim postrojbama (profesionalnim i dobrovoljnim postrojbama i postrojbama pravnih osoba), kao i svim postrojbama i povjerenicima civilne zaštite i službama zaštite i spašavanja i službama zaštite od požara koje pripadaju općini, odnosno gradu sudjelovanje u gašenju požara i spašavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara;
  - 2) narediti pravnim osobama, državnim tijelima, drugim institucijama, samostalnim radnjama i građanima da stave na raspolaganje alat, prijevozna, tehnička i druga sredstva potrebna za gašenje požara i za spašavanje ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom, kao i njihovo sudjelovanje u gašenju požara;
  - 3) narediti svim psihofizički sposobnim građanima s područja općine, odnosno grada starijim od 18 godina da sudjeluju u obavljanju pomoćnih poslova na gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom;
  - 4) narediti evakuaciju stanovništva i materijalnih dobara s ugroženog područja.
- Vatrogasne postrojbe, pravne osobe, državna tijela, druge institucije i samostalne

radnje i građani dužni su postupiti po naredbi stožera civilne zaštite koja je donesena prema stavku 1. ovoga članka.

## Članak 96.

Ako se gašenje požara ne može djelotvorno izvršiti snagama i sredstvima s područja općine i grada koja su angažirana na osnovi čl. 94. i 95. ovoga zakona, te je potrebna pomoć kantona, u tom slučaju zapovjednik općinskog, odnosno gradskog stožera civilne zaštite traži pomoć od kantonalne uprave civilne zaštite. Rukovoditelj te uprave dužan je odmah narediti angažiranje zajedničke profesionalne vatrogasne postrojbe kantona i njezine ispostave, te i dobrovoljne vatrogasne postrojbe iz vatrogasnih društava formiranih na razini kantona radi sudjelovanja u gašenju požara.

Ako angažirane postrojbe iz stavka 1. ovoga članka nisu dovoljne za djelotvorno izvršenje vatrogasne intervencije, kantonalna je uprava civilne zaštite dužna narediti angažiranje odgovarajućih postrojba civilne zaštite i službi zaštite i spašavanja koje pripadaju kantonu ako njihovo sudjelovanje može pomoći u gašenju požara i spašavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara i istodobno aktivira kantonalni stožer civilne zaštite, koji preuzima ravnanje aktivnostima na području ugroženom požarom, i prema potrebi, a na osnovi članka 95. ovoga zakona, naređuje angažiranje odgovarajućih snaga i sredstava predviđenih u toj zakonskoj odredbi, na sudjelovanju u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom.

Realizaciju mjera koje naredi kantonalni stožer civilne zaštite provode starješine vatrogasnih postrojba, državna tijela i pravne osobe na koje se naredba stožera odnosi, a koordinaciju predviđenih aktivnosti osigurava član kantonalnog stožera civilne zaštite zadužen za zaštitu od požara i vatrogastvo.

Ako se gašenje požara ne može djelotvorno izvršiti snagama i sredstvima koje se angažiraju prema st. 1. i 2. ovoga članka, te je potrebna pomoć drugih kantona, zapovjednik kantonalnog stožera civilne zaštite podnosi zahtjev za pomoć Federalnoj upravi civilne zaštite. Ta uprava će, na osnovi primljenog zahtjeva, odmah narediti angažiranje odgovarajućih federalnih službi zaštite i spašavanja i specijaliziranih postrojba civilne zaštite kojima raspolaže ta uprava, ako njihovo sudjelovanje može pomoći u gašenju požara i istodobno aktivirati Federalni stožer civilne zaštite. Taj stožer će, na osnovi članka 95. ovoga zakona, prvo narediti angažiranje profesionalnih i drugih vatrogasnih postrojba iz kantona, općina i grada neugroženih požarom, da se angažiraju na gašenju požara u kantonu koji traži pomoć, a ako te postrojbe nisu dovoljne, onda prema potrebi, stožer može narediti angažiranje snaga i sredstava civilne zaštite i drugih snaga i sredstava iz članka 95. stavak 1. ovoga zakona, što se vrši prema redoslijedu utvrđenom u članku 91. stavak 2. ovoga zakona.

## **Članak 97.**

Vatrogasne postrojbe, pravne osobe, državna tijela i druge institucije i građani dužni su postupiti po naredbi tijela uprave civilne zaštite, odnosno stožera civilne zaštite iz članka 96. ovoga zakona u odnosu na mjere koje budu utvrđene u naredbi tijela uprave civilne zaštite, odnosno stožera civilne zaštite o njihovu angažiranju na gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara na ugroženom području. U uvjetima iz čl. 94. i 96. ovoga zakona, aktivirani stožeri civilne zaštite koriste svoje ovlasti iz članka 95. ovoga zakona, te i sve druge ovlasti koje su za stožer civilne zaštite utvrđene u Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i funkcioniraju sve dok se ne završi vatrogasna intervencija.

Starješine vatrogasnih postrojba koje su, prema čl. 94. i 96. ovoga zakona angažirane na gašenju požara, dužne su postupiti po naredbama tijela uprave civilne zaštite, odnosno stožera civilne zaštite koje su donesene na osnovi tih odredaba i osigurati provedbu tih naredaba na terenu koje se odnose na te postrojbe.

## **Članak 98.**

Pri gašenju požara u šumama, na šumskom i poljoprivrednom zemljištu, na zaštićenim područjima i objektima i u drugim slučajevima kada je potrebno posebno stručno poznavanje tehnoloških postupaka i opasnosti u vezi s tim postupcima (minirana i druga područja), rukovoditelj akcije gašenja požara dužan je ostvariti suradnju s osobom koja je stručna za taj tehnološki postupak, i tako omogućiti sigurnost i uspješno gašenje požara, s tim da se gašenje požara u šumama i na šumskom zemljištu vrši na način predviđen Zakonom o šumama ("Službene novine Federacije BiH," br. 20/02, 29/03 i 31/04) i propisima donesenim na temelju tog zakona.

## **Članak 99.**

Radi djelotvornijega i nesmetanog gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom ili eksplozijom, rukovoditelj akcije gašenja požara u obavljanju vatrogasne intervencije ima sljedeće ovlasti:

- 1) zabraniti pristup nepozvanim osobama u blizini mjesta intervencije i promet pored tog mjesta;
- 2) pozvati policiju radi osiguranja mjesta događaja, te poduzimati druge potrebne mjere radi sprječavanja nastanka štetnih posljedica;
- 3) narediti evakuaciju ljudi i uklanjanje materijalnih dobara iz susjednih objekata

koji su ugroženi, te odgovarajuće mjere za sigurnost ljudi i materijalnih dobara koja se evakuiraju;

4) narediti prekid dovođenja električne energije i plina;

5) narediti djelomično ili potpuno rušenje objekta preko kojeg bi se požar mogao proširiti, ako se širenje požara ne može na drugi način spriječiti;

6) ograničiti djelomično ili potpuno dovod vode drugim potrošačima u zoni u kojoj se gasi požar ili u čitavom naselju radi osiguranja potrebne količine vode za gašenje požara;

7) narediti korištenje vode iz obližnjeg bunara, cisterni, spremnika i sl. koji pripadaju pravnim osobama, državnim tijelima, samostalnim radnjama i pojedincima;

8) narediti korištenje vozila pravnih osoba, državnih tijela, samostalnih radnji i pojedinaca radi prijevoza nastradalih ljudi do najbliže zdravstvene ustanove;

9) nasilno otvoriti zaključani objekt ili prostoriju zahvaćenu požarom radi gašenja požara, spašavanja ljudi i materijalnih dobara i radi otklanjanja drugih opasnosti za ljude i materijalna dobra;

10) narediti osobama koje stanuju u neposrednoj blizini intervencije te osobama koje se zateknu na mjestu intervencije da pruže pomoć u intervenciji;

11) nasilno otvoriti zaključani objekt ili prostoriju koji nije zahvaćen požarom, ako doprinosi uspješnosti vatrogasne intervencije.

Mjere iz stavka 1. ovoga članka naređuju se rješenjem što ga donosi rukovoditelj akcije gašenja požara s tim da te mjere može narediti i inspektor za vatrogastvo iz čl. 146. i 148., te inspektor za zaštitu od požara iz članka 151. stavak 3. ovoga zakona.

Iznimno, mjere iz stavka 1. ovog članka, mogu se narediti i usmeno, ako je nužna žurna provedba tih mjera, s tim da se pisano rješenje mora izdati u roku od 24 sata. Žalba izjavljena na rješenje iz st. 2. i 3. ovoga članka, ne odlaže izvršenje rješenja. Pravne osobe, državna tijela, druge institucije i građani dužni su postupiti po rješenju rukovoditelja akcije gašenja požara, odnosno po rješenju inspektora iz st. 2 i 3. ovoga članka.

## **Članak 100.**

Rukovoditelji akcije gašenja požara iz članka 94. ovoga zakona odgovorni su za uspješno vođenje intervencije i čuvanje požarišta od ponovnog aktiviranja i dužni su sačuvati tragove i predmete koji mogu poslužiti za utvrđivanje uzroka nastanka požara i osigurati mjesto požara do dolaska inspektora zaštite od požara ili inspektora za vatrogastvo, odnosno policije.

## **Članak 101.**

Vlasnici, odnosno korisnici zemljišta, zgrada i drugih objekata dužni su pri gašenju požara ili izvođenja drugih vatrogasnih intervencija vatrogascima i drugim sudionicima u gašenju požara dopustiti:

1) prijelaz preko zemljišta, zgrada i drugih objekata i njihovo korištenje za gašenje požara;

2) uporabu svojih zaliha vode za gašenje požara.

Izvođenje radnji iz stavka 1. ovoga članka određuje rukovoditelj akcije gašenja požara na ugroženom području, o čemu se donosi rješenje.

Žalba izjavljena na rješenje iz stavka 2. ovog članka ne odlaže izvršenje rješenja.

## **Članak 102.**

Ako je za vatrogasnu intervenciju potrebna pomoć vatrogasnih postrojba Republike Srpske ili Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, tu pomoć traži Federalna uprava civilne zaštite kod mjerodavnog tijela Republike Srpske, odnosno Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, a ako je potrebna vatrogasna pomoć drugih država, tu pomoć traži ta uprava putem mjerodavnog tijela vlasti Bosne i Hercegovine.

Ako se ocijeni da je u vatrogasnoj intervenciji potrebno na gašenju požara angažirati Oružane snage Bosne i Hercegovine, zahtjev za angažiranje tih snaga Ministarstvu obrane Bosne i Hercegovine podnosi Federalna uprava civilne zaštite kada, na osnovi raspoloživih podataka, procijeni da je potrebna ta pomoć, odnosno Federalni stožer civilne zaštite kada on ravna akcijama na području ugroženom požarom.

Podnošenje zahtjeva iz stavka 2. ovog članka vrši se u skladu sa Zakonom o obrani Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 88/05) i standardnim procedurama koje se propišu za angažiranje Oružanih snaga za pružanje pomoći civilnim strukturama vlasti u gašenju požara.

## **Članak 103.**

U tijeku ljetnjeg razdoblja, kada traje turistička sezona, u općinama u kojima dolazi do znatnog povećanja broja ljudi na njezinu području, a time i do povećane opasnosti od izbijanja požara na otvorenom prostoru, a te općine svojim profesionalnim i dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama nisu u mogućnosti samostalno osigurati djelotvornu zaštitu od požara i gašenje požara, vlada kantona na čijem se području nalaze te općine dužna je, uz sudjelovanje općinskih načelnika i gradonačelnika s područja kantona, donijeti plan angažiranja potrebnog broja vatrogasaca iz kantonalne i općinskih i gradskih vatrogasnih postrojba drugih općina ili vatrogasaca iz dobrovoljnih vatrogasnih postrojba s područja kantona koji će se uputiti na privremeni rad u općine u kojima je povećana opasnost od



požara.

Plan iz stavka 1. ovoga članka sadrži: općine u kojima je povećana opasnost od pojave požara, potreban broj vatrogasaca, vatrogasne postrojbe iz kojih će se angažirati vatrogasci i vatrogasna tehnička sredstva i oprema, vrijeme boravka, financijska sredstva potrebna za plaće, naknade i druge troškove boravka vatrogasaca i druga pitanja važna za organizaciju i izvršenje zadataka iz tog plana. Prijedlog plana priprema kantonalna uprava civilne zaštite u suradnji sa službama civilne zaštite općina i grada. Na osnovi utvrđenog plana rukovoditelj kantonalne uprave civilne zaštite, odnosno općinski načelnici i gradonačelnik donose rješenja o upućivanju vatrogasaca iz svoje vatrogasne postrojbe na privremeni rad u općine u kojima je povećana opasnost od požara.

Ako je u situacijama iz stavka 1. ovoga članka potrebna pomoć dva ili više kantona, na zahtjev vlade kantona o angažiranju određenog broja vatrogasaca s područja tih kantona, odlučuje Vlada Federacije na prijedlog Federalne uprave civilne zaštite, koji se utvrđuje prema zahtjevima vlade kantona. U aktu o angažiranju vatrogasaca uređuju se pitanja predviđena u planu iz stavka 2. ovoga članka.

## VII. - RADNO-PRAVNI STATUS VATROGASACA I NAKNADE

### 1. Radno-pravni status vatrogasaca

#### **Članak 104.**

Na radne odnose vatrogasaca koji se nalaze na radu u profesionalnoj vatrogasnoj postrojbi kantona, općine i grada (u daljnjem tekstu: profesionalni vatrogasac) primjenjuju se propisi o radnim odnosima koji važe za državne službenike i namještenike tijela državne službe, i to: za vatrogasce koji imaju visoku stručnu spremu najmanje VII. stupanj važi Zakon o državnoj službi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH," br. 29/03, 39/04, 54/04, 67/05 i 8/06), a za vatrogasce koji imaju višu ili srednju stručnu spremu imaju status namještenika, važi Zakon o namještenicima u organima državne službe u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH," broj 49/05), te pitanja koja su određena ovim zakonom.

#### **Članak 105.**

U radni odnos za vršenje poslova iz mjerodavnosti profesionalne vatrogasne postrojbe koja se nalazi u tijelu uprave civilne zaštite Federacije, kantona, općine i grada mogu se primati samo vatrogasci, a za određene poslove i druge osobe

(državni službenici i namještenici).

Kandidat za profesionalnog vatrogasca, uz opće uvjete za zasnivanje radnog odnosa utvrđene u zakonima iz članka 104. ovog zakona, mora ispunjavati i sljedeće posebne uvjete:

da ima najmanje III. stupanj školske spreme odgovarajuće struke tehničkoga smjera (vatrogasne, građevinske, metalske, kemijske, električarske, šumarske ili drugi smjer tehničke struke);

da je psihofizički i zdravstveno sposoban za vršenje poslova vatrogasca;

da se protiv njega ne vodi kazneni postupak, te da nije osuđivan za kazneno djelo protiv života i kazneno djelo protiv imovine.

Primljeni kandidat koji nema položen propisani ispit za profesionalnog vatrogasca iz članka 106. stavak 1. točka 1) ovoga zakona dužan je taj ispit položiti u roku iz stavka 2. tog članka.

Psihofizičku i zdravstvenu sposobnost za vršenje poslova vatrogasca utvrđuje mjerodavna zdravstvena ustanova prema propisu iz članka 163. ovoga zakona.

## **Članak 106.**

Ispit u oblasti vatrogastva polažu sljedeće osobe:

profesionalni vatrogasci - polažu ispit za profesionalnog vatrogasca (ispit vatrogasca);

starješine profesionalne vatrogasne postrojbe, njihovi zamjenici i starješine koji ravnaju postrojbom za vrijeme gašenja požara - polažu ispit za rukovoditelja akcije gašenja požara.

Ispit iz stavka 1. ovog članka polaže se u sljedećim rokovima:

osobe iz točke 1) ispit vatrogasca polažu u roku od godinu dana od dana prijama u radni odnos;

osobe iz točke 2. ispit polažu prije postavljenja na radno mjesto starješine postrojbe ili zamjenika starješine, a najkasnije u roku od tri mjeseca od dana postavljenja na to radno mjesto, s tim da starješine koje ravnaju postrojbom za vrijeme gašenja požara ispit polažu nakon pet godina od položena ispita za vatrogasca.

Ispit iz stavka 1. točke 2) ovog članka polaže se pred povjerenstvom kojeg imenuje Federalna uprava civilne zaštite, a ispit vatrogasca iz stavka 1. točke 1. ovoga članka, polaže se pred povjerenstvom kojeg imenuje kantonalna uprava civilne zaštite. U komisiju se imenuju starješine vatrogasnih postrojba vatrogasci te druge osobe koje su stručne za materiju koja čini sadržaj tih ispita, što se bliže utvrđuje u propisu iz članka 107. ovoga zakona.

Troškove ispita snosi mjerodavno tijelo uprave civilne zaštite općine, grada i kantona koji upućuje vatrogasce i starješine postrojba na polaganje ispita pred povjerenstvima iz stavka 3. ovoga članka.

Ispit položen pred povjerenstvima iz stavka 3. ovoga članka važi za sve profesionalne vatrogasne postrojbe formirane na području Federacije (općini, gradu, kantonu i Federaciji).

### **Članak 107.**

Sadržaj, uvjete i način polaganja ispita za osobe iz članka 106. stavak 1. i članka 108. ovoga zakona, program ispita i druga pitanja koja se odnose na polaganje ispita, propisuje Vlada Federacije na prijedlog Federalne uprave civilne zaštite.

### **Članak 108.**

Tijela uprave civilne zaštite kantona, općine i grada dužna su primati vatrogasce vježbenike na vježbenički staž, na razdoblje od šest mjeseci.

Za vatrogasca vježbenika može se primiti osoba koja ispunjava uvjete iz članka 105. stavak 2. ovog zakona i koja nije starija od 25 godina života.

Osoba primljena u radni odnos kao vježbenik - polaže ispit za vatrogasca.

Ispit iz stavka 3. ovoga članka polaže se u roku od tri mjeseca po isteku vježbeničkog staža u skladu s propisom iz članka 107. ovog zakona pred povjerenstvom iz članka 106. stavak 3. ovog zakona, koju imenuje kantonalna uprava civilne zaštite.

### **Članak 109.**

Profesionalni vatrogasci i starješine vatrogasnih postrojba podliježu obvezi provjere zdravstvene i psihofizičke sposobnosti jednom u dvije godine, s tim da se, iznimno, u opravdanim pojedinačnim slučajevima provjera sposobnosti može izvršiti i u kraćem roku po odluci zdravstvene ustanove.

Provjeru zdravstvene i psihofizičke sposobnosti profesionalnih vatrogasaca i starješina postrojbe iz stavka 1. ovog članka utvrđuje mjerodavna zdravstvena ustanova prema propisu iz članka 163. ovog zakona.

### **Članak 110.**

Ako se pregledom zdravstvenog i psihofizičkog stanja iz članka 109. ovoga zakona utvrdi da profesionalni vatrogasac ili starješina postrojbe nije sposoban za obavljanje tog posla, raspoređuje se na drugo radno mjesto koje odgovara njegovim

preostalim radnim sposobnostima u okviru vatrogasne postrojbe, odnosno tijela uprave civilne zaštite, a u slučaju da se ne može rasporediti ni na drugo odgovarajuće radno mjesto, onda se proglašava prekobrojnim.

U uvjetima iz stavka 1. ovog članka, radno - pravni status profesionalnog vatrogasca, odnosno starješine postrojbe koji se proglašeni prekobrojnim, rješava se po odredbama Zakon o državnoj službi Federacije Bosne i Hercegovine koje se odnose na prekobrojnost državnih službenika - za vatrogasca i starješinu postrojbe koji ima visoku stručnu spremu, a za vatrogasca i starješinu postrojbe koji ima višu ili srednju stručnu spremu, radno-pravni status rješava se po odredbama Zakon o namještenicima u organima državne službe u Federaciji Bosne i Hercegovine koje se odnose na prekobrojnost namještenika.

### **Članak 111.**

Tijela uprave civilne zaštite općine, grada i kantona mogu u tijeku ljeta kada je povećana opasnost od izbijanja požara prema godišnjem operativnom planu aktivnosti na gašenju požara primati u radni odnos na određeno vrijeme, koje ne može biti duže od pet mjeseci, dobrovoljne vatrogasce ili druge osobe koje imaju položen ispit vatrogasca ili položen ispit dobrovoljnog vatrogasca koji ispunjavaju uvjete iz članka 105. stavak 2. ovoga zakona i raspoređuje u profesionalnu vatrogasnu postrojbu.

Prijam osoba u radni odnos na određeno vrijeme prema stavku 1. ovoga članka, vrši se bez objavljivanja javnog natječaja, odnosno javnog oglasa.

### **Članak 112.**

Za vrijeme provedeno na pasivnom dežurstvu (pripravnost za rad), starješini vatrogasne postrojbe i vatrogascu ili drugoj osobi, pripada 15% naknade za svaki sat pasivnog dežurstva.

Evidenciju o vremenu pasivnog dežurstvu iz stavka 1. ovoga članka, dužan je voditi starješina profesionalne vatrogasne postrojbe.

### **Članak 113.**

Profesionalnom vatrogascu i starješini vatrogasne postrojbe koji vrše operativne poslove vatrogastva, staž osiguranja računa se u uvećanom trajanju od 15 mjeseci za 12 mjeseci efektivno provedenih na tim poslovima.

Poslovi iz stavka 1. ovoga članka na kojima se priznaje uvećani staž i način uplate doprinosa za taj staž, uređuje se propisom Vlade Federacije na usuglašen prijedlog Federalne uprave civilne zaštite i Federalnog ministarstva rada i socijalne politike.

Osobe iz stavka 1. ovoga članka imaju kolektivno osiguranje od posljedica nesretnog slučaja za vrijeme obavljanja službenih poslova ili u vezi sa obavljanjem službenih poslova.

#### **Članak 114.**

Zbog posebnih uvjeta rada, težine i prirode posla i odgovornosti za obavljanje poslova vatrogastva iz članka 68. ovog zakona, visina sredstava za plaće straješine profesionalne vatrogasne postrojbe, njihove zamjenike i vatrogasce u profesionalnoj vatrogasnoj postrojbi tijela uprave civilne zaštite Federacije, kantona, općine i grada, kao i za inspektore iz članka 146. stavak 1., članka 148. stavak 1. i članka 151. stavak 3. ovog zakona, određuju se kao za državne službenike i namještenike, uvećana za 30%, a ostali službenici i namještenici na poslovima u profesionalnim vatrogasnim postrojbama imaju dodatak na plaću do 20%.

Radna mjesta iz stavka 1. ovog članka za koja pripada uvećanje plaće za 30%, odnosno do 20%, utvrđuju se u pravilniku o plaćama i naknadama tijela uprave civilne zaštite Federacije, kantona, općine i grada, a prema radnim mjestima koja su za profesionalnu vatrogasnu postrojbu utvrđena u pravilniku o unutrašnjoj organizaciji tih tijela.

#### **Članak 115.**

Profesionalni vatrogasac koji u sastavu profesionalne vatrogasne postrojbe ili po naredbi mjerodavnog starješine vatrogasne postrojbe ili tijela uprave civilne zaštite ili stožera civilne zaštite, sudjeluje u vršenju vatrogasne djelatnosti, poduci, stručnom osposobljavanju ili vježbi, bez svoje krivnje zadobije ozljedu ili oboli, te mu zbog toga nastupi tjelesno oštećenje od najmanje 20%, ima pravo na jednokratnu novčanu pomoć, čija se visina utvrđuje prema stupnju tjelesnog oštećenja.

Ako profesionalni vatrogasac, u uvjetima iz stavka 1. ovoga članka, izgubi život, pravo na jednokratnu novčanu pomoć pripada njegovoj obitelji i bit će pokopan o trošku tijela uprave civilne zaštite u kojem se nalazi u radnom odnosu u mjestu koje odredi njegova obitelj.

Jednokratna novčana pomoć ostvaruje se po postupku i u visini utvrđenima u propisu Vlade Federacije za jednokratnu novčanu pomoć pripadnika civilne zaštite donesenom na osnovi Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

#### **Članak 116.**

Prava utvrđena u članku 115. ovoga zakona, pod istim uvjetima pripadaju i vatrogascu dobrovoljne vatrogasne postrojbe iz vatrogasnog društva (u daljnjem tekstu: dobrovoljni vatrogasac), i vatrogascu iz vatrogasne postrojbe pravne osobe kada po naredbi mjerodavnog tijela uprave civilne zaštite ili stožera civilne zaštite ili drugog mjerodavnog tijela, sudjeluje u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, kao i u slučaju kada sudjeluje na poduci, stručnom osposobljavanju, ili vježbi, što ju za dobrovoljne vatrogasne postrojbe, odnosno vatrogasne postrojbe pravne osobe organiziraju tijela uprave civilne zaštite ili druga mjerodavna tijela vlasti.

Ako dobrovoljni vatrogasac ili vatrogasac iz vatrogasne postrojbe pravne osobe u tijeku vršenja zadatka iz stavka 1. ovoga članka, bude ozlijeđen ili oboli, ili izgubi život, ima prava utvrđena u članku 119. ovog zakona.

### **Članak 117.**

Dobrovoljni vatrogasac koji se nalazi u radnom odnosu u pravnoj osobi, državnom tijelu ili drugoj instituciji, kada po naredbi mjerodavnog tijela uprave civilne zaštite ili stožera civilne zaštite ili drugog mjerodavnog tijela, sudjeluje u vatrogasnoj intervenciji za vrijeme radnog vremena, ima pravo na novčanu naknadu koja se ostvaruje na način utvrđen u članku 120. ovog zakona.

Dobrovoljni vatrogasac koji nije u radnom odnosu, kada sudjeluje u vatrogasnim intervencijama, poduci, stručnom osposobljavanju ili vježbi, ima pravo na novčanu naknadu u visini prosječne neto plaće u Federaciji prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, koja se određuje razmjerno vremenu što ga je vatrogasac proveo u vatrogasnoj intervenciji, odnosno osposobljavanju, poduci ili vježbi. Ovu naknadu isplaćuje tijelo uprave civilne zaštite koje je naredilo sudjelovanje dobrovoljnog vatrogasca u vatrogasnoj intervenciji, na provedbi stručnog osposobljavanja, poduci ili vježbi, odnosno čiji je stožer civilne zaštite naredio to sudjelovanje.

Pravna osoba, državno tijelo ili druga institucija u kojima se dobrovoljni vatrogasac nalazi u radnom odnosu dužni su tom vatrogascu omogućiti izbjavanje s posla kada je pozvan na vršenje poslova vatrogastva iz stavka 1. ovog članka.

## **2. Prava građana za vrijeme sudjelovanja u vatrogasnoj intervenciji**

### **Članak 118.**

Građanin koji po naredbi mjerodavnoga stožera civilne zaštite ili drugog mjerodavnog tijela sudjeluje u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, pa bez svoje krivnje zadobije ozljedu ili oboli, te mu zbog toga nastupi

tjelesno oštećenje od najmanje 20% ima pravo na jednokratnu novčanu pomoć koja se ostvaruje na način i pod uvjetima utvrđenim u članku 115. ovog zakona.

U uvjetima iz stavka 1. ovoga članka, građanin ima pravo na troškove prijevoza, smještaja i ishrane u tijeku vršenja tih poslova.

Smještaj i ishrana osiguravaju se pod uvjetom ako sudjelovanje u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara traje neprekidno duže od osam sati.

Građanin ima pravo na naknadu za svoju uništenu ili oštećenu odjeću i obuću koja nastane za sudjelovanja u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara koja se određuje razmjerno vrijednosti uništene ili oštećene odjeće i obuće prema mjesnim prilikama, a utvrđuje je povjerenstvo kojeg formira tijelo uprave civilne zaštite iz stavka 5. ovoga članka.

Sredstva za naknade iz ovog članka osiguravaju se u proračunu Federacije, kantona, općina i grada, a obračunava ih i isplaćuje tijelo uprave civilne zaštite čiji je stožer civilne zaštite naredio sudjelovanje građana u gašenju požara i spašavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara.

### **Članak 119.**

Građanin kada po naredbi mjerodavnog stožera civilne zaštite ili drugog mjerodavnog tijela, sudjeluje u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, pa bude ozlijeđen ili mu nastupi bolest ili invalidnost, kao neposredna posljedica vršenja zadataka na gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, ima po toj osnovi prava iz mirovinskog, invalidskog i zdravstvenog osiguranja kao za slučaj ozljede na radu.

Članovi obitelji građanina koji je u uvjetima iz stavka 1. ovog članka izgubio život, imaju prava iz mirovinskog, invalidskog i zdravstvenog osiguranja kao da je izgubio život za slučaj ozljede na radu. U ovom slučaju obitelji pripada i pravo na troškove pogreba.

Prava iz st. 1. i 2. ovog članka, ostvaruju se na način i pod uvjetima utvrđenima u zakonu i drugim propisima o mirovinskom, invalidskom i zdravstvenom osiguranju po osnovi ozljede na radu.

Troškove pogreba iz stavka 2. ovog članka isplaćuje tijelo uprave civilne zaštite čiji je stožer civilne zaštite ili drugo mjerodavno tijelo naredio sudjelovanje građana u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom.

### **3. Naknade za sudjelovanje u vatrogasnoj intervenciji**

### **Članak 120.**

Osobe u radnom odnosu koje po naredbi mjerodavnog stožera civilne zaštite ili

drugog mjerodavnog tijela, sudjeluju u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom, imaju pravo na novčanu naknadu koju obračunava i isplaćuje pravna osoba, državno tijelo ili druga institucija kod koje se ta osoba nalazi u radnom odnosu. Naknada se obračunava u visini njegove prosječne mjesečne plaće utvrđene u prethodnom mjesecu prije sudjelovanja u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara razmjerno vremenu provedenom na vršenju tih poslova.

Vrijeme provedeno na gašenju požara iz stavka 1. ovoga članka, računa se u radni staž i doprinos za mirovinsko, invalidsko i zdravstveno osiguranje plaća pravna osoba, državno tijelo ili druga institucija kod koje se ta osoba nalazi u radnom odnosu.

Pravna osoba, državno tijelo ili druga institucija koja je izvršila isplatu naknade iz stavka 1. ovoga članka, ima pravo podnijeti zahtjev za nadoknadu isplaćene naknade. Zahtjev se podnosi tijelu uprave civilne zaštite čiji je stožer civilne zaštite naredio sudjelovanje tih osoba na gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom.

### **Članak 121.**

Osobe koje samostalno obavljaju neku djelatnost i koje po naredbi mjerodavnoga stožera civilne zaštite ili drugog mjerodavnog tijela, sudjeluju u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, imaju pravo na novčanu naknadu ako je sudjelovanje trajalo najmanje osam ili više sati. Tu naknadu na zahtjev te osobe isplaćuje tijelo uprave civilne zaštite čiji je stožer civilne zaštite naredio sudjelovanje tih osoba u gašenju požara, s tim da te osobe same vrše uplatu doprinosa za mirovinsko, invalidsko i zdravstveno osiguranje iz vlastitih sredstava. Novčana naknada iz stavka 1. ovoga članka obračunava se u visini prosječne dnevne zarade koja se dobije od prosječne mjesečne neto plaće u Federaciji prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, o čemu se donosi rješenje.

U uvjetima iz stavka 1. ovoga članka, novčana naknada pripada i nezaposlenoj osobi, koju ostvaruje na način predviđen u odredbama st. 1. i 2. ovoga članka.

### **Članak 122.**

Građani, pravne osobe, državna tijela i druge institucije koji su po naredbi mjerodavnog stožera civilne zaštite, za trajanja vatrogasne intervencije iz čl. 94. i 96. ovog zakona, za potrebe gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, dali alat, prijevozna, tehnička i druga sredstva, imaju pravo na naknadu štete koja nastane oštećenjem ili uništenjem tih sredstava tijekom korištenja u akcijama



gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara. Naknadu štete na zahtjev građanina, pravne osobe, državnog tijela ili druge institucije obračunava i isplaćuje tijelo uprave civilne zaštite čiji je stožer civilne zaštite naredio predaju sredstava iz stavka 1. ovoga članka. Naknada se isplaćuje u visini stvarne štete prema mjesnim prilikama koju utvrđuje povjerenstvo što ga formira tijelo uprave civilne zaštite čiji je stožer naredio davanje sredstava iz stavka 1. ovoga članka.

### **Članak 123.**

Kada je profesionalna vatrogasna postrojbe općine, grada ili kantona ili dobrovoljna vatrogasna postrojba vatrogasnog društva ili vatrogasna postrojba pravne osobe, po naredbi mjerodavnoga tijela uprave civilne zaštite ili mjerodavog stožera civilne zaštite, sudjelovala u gašenju požara na području druge općine ili grada, odnosno drugog kantona, ima pravo na naknadu: za oštećenu ili uništenu opremu, tehnička i druga sredstva korištena u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom; za sredstva utrošena za gašenje požara (gorivo, dnevnice i druge troškove).

Naknadu za štete i troškove iz stavka 1. ovoga članka, utvrđuje povjerenstvo koje se formira prema članku 122. stavak 2. ovoga zakona, a određuje se u visini stvarne štete, odnosno u visini učinjenih troškova prema mjesnim prilikama.

Naknade i troškove iz stavka 1. ovoga članka, snosi općina i grad, odnosno kanton koji su tražili pomoć u gašenju požara na svom području, a isplaćuje se u roku od 30 dana od završene vatrogasne intervencije.

Općina, grad i kanton koji su isplatili naknadu i troškove iz stavka 1. ovoga članka mogu tražiti nadoknadu isplaćene naknade na način predviđen u članku 126. ovog zakona.

Pravna osoba ili druga institucija dužni su naknaditi štetu i troškove iz stavka 1. ovoga članka što ih je imala profesionalna vatrogasna postrojba općine, grada ili kantona za njihova angažiranja na gašenju požara na objektima i materijalnim dobrima pravne osobe, odnosno druge institucije. Ta se naknada i troškovi ostvaruju na zahtjev tijela uprave civilne zaštite općine, grada, odnosno kantona čije su vatrogasne postrojbe sudjelovale u gašenju požara, a ostvaruje se prema stavku 2. ovoga članka.

### **Članak 124.**

Pravnim osobama, državnim tijelima, drugim institucijama i građanima pripada naknada štete koja nastane na njihovim materijalnim dobrima korištenim u gašenju požara na osnovi naredaba koje se donose na osnovi članka 99. stavak 1. toč. 5), 7),

8), 9) i 11) ovoga zakona.

Šteta koja nastane prema stavku 1. ovoga članka, naknađuje se u visini stvarne štete prema mjesnim prilikama, a utvrđuje ju povjerenstvo koje se formira prema članku 122. stavak 2. ovoga zakona.

Naknadu štete iz stavka 2. ovog članka plaća općina, grad, odnosno kanton na čijem je području gašen požar, a nadoknada isplaćene naknade vrši se na način predviđen u članku 126. ovog zakona.

Pravo na naknadu štete iz stavka 1. ovog članka nemaju građani, pravne osobe, državna tijela i druge institucije ako je korištenje materijalnih dobara vršeno radi gašenja požara na njihovim objektima i materijalnim dobrima.

### **Članak 125.**

Vlasnici, odnosno korisnici materijalnih dobara imaju pravo na naknadu štete koja nastane na njihovim materijalnim dobrima korištenim pri izvođenju vatrogasne intervencije prema članku 101. ovoga zakona.

Stvarnu štetu prema mjesnim prilikama plaća općina, grad ili kanton čiji je rukovoditelj akcije gašenja požara naredio korištenje tih sredstava, a obračun i isplatu štete vrši tijelo uprave civilne zaštite kome pripada taj rukovoditelj akcije, a utvrđuje ju povjerenstvo koje se formira prema članku 122. stavak 2. ovog zakona.

### **Članak 126.**

Općina, grad i kanton koji su isplatili troškove vatrogasne intervencije i štete iz članka 123. stavak 1. ovog zakona, imaju pravo na nadoknadu tih troškova i štete koju ostvaruju od pravnih osoba, državnih tijela, drugih institucija i građana za koje se pravomoćnom sudskom odlukom utvrdi da su namjerno prouzročili taj požar.

Sudski postupak protiv pravnih osoba, tijela i institucija iz stavka 1. ovoga članka pokreće se tužbom koju podnosi tijelo uprave civilne zaštite općine ili grada, odnosno kantona na čijem je području vršena vatrogasna intervencija, odnosno gdje je gašen požar.

### **Članak 127.**

Procjena štete na materijalnim dobrima i drugoj imovini pravnih osoba, državnih tijela, drugih institucija i građana koja nastane od požara i eksplozija vrši se prema propisu o procjeni šteta od prirodnih i drugih nesreća donešenom na osnovi Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

## VIII. - STRUČNO OSPOSOBLJAVANJE I USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIH OSOBA ZA ZAŠTITU OD POŽARA I VATROGASACA

### 1. Stručno osposobljavanje i usavršavanje zaposlenih osoba za zaštitu od požara

#### **Članak 128.**

Pravne osobe, državna tijela i druge institucije dužni su kontinuirano organizirati i provoditi stručno osposobljavanje i usavršavanje svih zaposlenika, odnosno državnih službenika i namještenika (u daljnjem tekstu: zaposlene osobe) koji se nalaze u radnom odnosu za provođenje mjera zaštite od požara na radnim mjestima na kojima se nalaze.

Poduka i osposobljavanje obuhvaća upoznavanje zaposlenih osoba sa svim izvorima opasnosti i načinu provođenja mjera zaštite od požara utvrđenih u općem aktu iz članka 24. ovog zakona.

Uz poduku iz stavka 1. ovog članka, obvezatno je najmanje jednom u dvije godine izvršiti poduku i provjeru znanja iz oblasti zaštite od požara svih zaposlenih osoba prema posebnom programu poduke iz stavka 6. ovog članka.

Poslove stručnog osposobljavanja zaposlenih osoba prema programu iz stavka 3. ovoga članka, mogu samostalno organizirati i provoditi pravne osobe, tijela i institucije iz stavka 1. ovog članka ili izvođenje te poduke povjeriti pravnim osobama koje su registrirane za tu djelatnost, a imaju ovlaštenje kantonalne uprave civilne zaštite da ispunjavaju uvjete za izvođenje poduke utvrđene u tom programu. Zaposlene osobe koje se, u skladu s odredbom članka 24. stavak 1. točka 6) ovoga zakona, odrede da se staraju za sprovedbe poslova zaštite od požara, odnosno osobe raspoređene u službi zaštite od požara u pravnoj osobi, državnom tijelu i drugoj instituciji iz stavka 2. tog članka, moraju imati najmanje srednju stručnu spremu, u pravilu tehničkoga smjera, i položen ispit za protupožarnu zaštitu iz stavka 6. ovoga članka.

Program poduke iz stavka 3. i sadržaj programa i način polaganja ispita iz stavka 5. ovog članka utvrđuje Federalna uprava civilne zaštite.

### 2. Stručno osposobljavanje i usavršavanje profesionalnih vatrogasaca

#### **Članak 129.**

Svi profesionalni vatrogasci vatrogasnih postrojba kantona, općina i grada podliježu obvezi stalnoga stručnog osposobljavanja i usavršavanja što ga organiziraju i provode kantonalne uprave civilne zaštite i službe civilne zaštite

općine i grada za vatrogasne postrojbe u svom sastavu.

Stručno osposobljavanje i usavršavanje profesionalnih vatrogasaca provodi se putem poduke, seminara, savjetovanja, vježbi, tečaja ili drugih oblika stručnog osposobljavanja koja se organiziraju i provode prema planu i programu što ga donosi Federalna uprava civilne zaštite, a kojega realiziraju starije profesionalnih vatrogasnih postrojba iz tijela uprave civilne zaštite kantona, općine i grada. Profesionalni se vatrogasci mogu uputiti i na stručnu poduku i osposobljavanje što ga organiziraju druge institucije kada se radi o pitanjima iz oblasti vatrogastva.

Profesionalne vatrogasne postrojbe iz stavka 1. ovog članka dužne su u okviru svoje redovne djelatnosti organizirati i stalno provoditi stručno osposobljavanje, uvježbavanje i kondicioniranje vatrogasaca svoje postrojbe, radi održavanja i usavršavanja njihove spremnosti za vršenje operativnih poslova gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom ili eksplozijom i pružanja pomoći u akcidentnim situacijama.

Plan i program poduke iz stavka 3. ovoga članka donosi Federalna uprava civilne zaštite u kojem se određuje i način realizacije te poduke.

Sredstva za troškove stručnog osposobljavanja i usavršavanja iz st. 2. i 3. ovog članka, osiguravaju zajednički Federalna i kantonalne uprave civilne zaštite.

U cilju stvaranja uvjeta za školovanje osoba za obavljanje poslova vatrogasaca, Federalna uprava civilne zaštite će, u suradnji sa kantonalnim ministarstvom mjerodavnim za obrazovanje, poduzeti mjere da se u nastavne planove i programe za određene srednje škole, a prvenstveno škole tehničkog smjera, ugrade određeni sadržaji, iz oblasti zaštite od požara i vatrogasne djelatnosti, pri čemu se postupa prema propisu iz članka 158. stavak 1. točka 3. ovog zakona.

Federalna uprava civilne zaštite donosi plan i program stručnog osposobljavanja i usavršavanja inspektora iz članka 146. stavak 1. i članka 148. stavak 1. ovoga zakona i organizira i provodi tu poduku, a Federalno ministarstvo unutarnjih poslova donosi plan i program stručnog osposobljavanja i usavršavanja inspektora iz članka 151. stavak 3. ovog zakona te organizira i provodi tu poduku.

3. Stručno osposobljavanje i usavršavanje dobrovoljnih vatrogasaca

### **Članak 130.**

Svi dobrovoljni vatrogasci koji se nalaze u dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama koji su formirali dobrovoljna vatrogasna društva, kao i dobrovoljni vatrogasci koji se nalaze u vatrogasnim postrojbama formiranim u pravnim osobama, podliježu obvezi stručnog osposobljavanja i usavršavanja i polaganja stručnog ispita iz oblasti vatrogasne djelatnosti (ispit za dobrovoljnog vatrogasca).

Program poduke i osposobljavanja za dobrovoljne vatrogasce iz stavka 1. ovog članka, te sadržaj i način polaganja stručnog ispita za dobrovoljne vatrogasce

propisuje Federalna uprava civilne zaštite.

Poduku i osposobljavanje prema programu iz stavka 2. ovoga članka, te polaganje stručnog ispita za dobrovoljne vatrogasce provode kantonalne uprave civilne zaštite i osiguravaju financijska sredstva za te poslove.

Stručni ispit iz oblasti vatrogastva, prema programu iz stavka 2. ovog članka, polažu i osobe koje obavljaju poslove portira, odnosno recepcionara u pravnim osobama, državnim tijelima i drugim institucijama.

## IX. - FINANCIRANJE ZAŠTITE OD POŽARA I VATROGASTVA

### 1. Financiranje zaštite od požara

#### **Članak 131.**

Financijska sredstva potrebna za organiziranje, provođenje i poboljšanje mjera zaštite od požara predviđenih ovim zakonom, te podučavanje i osposobljavanje zaposlenih osoba planiraju i osiguravaju pravne osobe, državna tijela i druge institucije svaki za svoje građevine i prostore i zaposlene osobe.

Financijska sredstva za potrebe iz stavka 1. ovoga članka, planiraju se i osiguravaju svake godine u okviru financijskoga plana pravne osobe, državnog tijela i druge institucije u okviru sredstava za obavljanje svoje redovne djelatnosti.

Financiranje vatrogastva

#### **Članak 132.**

Vatrogasna djelatnost predviđena ovim zakonom financira se iz:

proračuna Federacije, kantona, općine i grada;  
sredstava pravnih osoba i vatrogasnih društava;  
premija osiguranja;  
dobrovoljnih priloga ili darova pravnih i fizičkih osoba;  
međunarodne pomoći;  
drugih izvora utvrđenih ovim i drugim zakonom.

#### **Članak 133.**

U proračunu Federacije, kantona, općine i grada osiguravaju se finansijska sredstva potrebna za financiranje sljedećih obveza:  
u proračunu Federacije - sredstva za obveze utvrđene u članku 134. ovoga zakona;  
u proračunu kantona - sredstva za obveze utvrđene u članku 135. ovoga zakona;  
u proračunu općine, odnosno grada - sredstva za obveze utvrđene u članku 136. ovoga zakona.

### **Članak 134.**

Federacija financira:

- 1) obavljanje poslova zaštite od požara i vatrogastva iz čl. 12. i 13. ovog zakona koji su u mjerodavnosti federalnih ministarstava i drugih tijela Federacije i Federalne uprave civilne zaštite;
- 2) organiziranje, pripremanje, opremanje i rad postrojbe za zračni prijevoz iz članka 67. stavak 2. ovog zakona;
- 3) pružanje materijalne pomoći kantonima, općinama i gradu radi opremanja, podučavanja i osposobljavanja profesionalnih vatrogasnih postrojba koje oni osnivaju za svoje potrebe, a prvenstveno za nabavu vatrogasne i druge opreme potrebne za obavljanje vatrogasne djelatnosti iz mjerodavnosti tih postrojba;
- 4) pružanje pomoći kantonima, općinama i gradu za uklanjanje posljedica nastalih požarom radi stvaranja uvjeta za život ljudi na području koje je nastradalo požarom ili eksplozijom;
- 5) istraživačke i razvojne projekte koji se odnose na razvoj i usavršavanje zaštite od požara i vatrogastva bitnih za Federaciju;
- 6) naknade za sudjelovanje profesionalnih vatrogasnih postrojba kantona, općina i grada, te snaga i sredstava pravnih osoba, državnih tijela i građana čije angažiranje na gašenju požara na području Federacije naredi Federalni stožer civilne zaštite;
- 7) organiziranje i provođenje stručne poduke i osposobljavanja i usavršavanja vatrogasaca i drugih osoba za obavljanje vatrogasne djelatnosti koji su ovim zakonom stavljeni u mjerodavnost Federacije;
- 8) naknade plaće i druge naknade predviđene ovim zakonom za građane i osobe u radnom odnosu za sudjelovanje u gašenju požara i spašavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara, te naknade za korištenje njihovih prijevoznih i drugih sredstava i opreme u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara koje naredi Federalni stožer civilne zaštite;
- 9) naknade za sudjelovanje u zaštiti od požara utvrđene u članku 103. ovog zakona;
- 10) druge potrebe u vezi s obavljanjem zaštite od požara i vatrogasne djelatnosti iz mjerodavnosti Federacije utvrđene ovim zakonom.

Financijska sredstva iz stavka 1. ovog članka planiraju se i osiguravaju u proračunu Federacije na prijedlog Federalne uprave civilne zaštite.

## Članak 135.

Kanton financira:

- 1) obavljanje poslova zaštite od požara i vatrogastva iz čl. 14. i 15. ovog zakona koji su u mjerodavnosti kantona i kantonalne uprave civilne zaštite;
- 2) organiziranje, pripremanje, materijalno opremanje, poduku i osposobljavanje i usavršavanje i rad zajedničke profesionalne vatrogasne postrojbe koju osniva kanton;
- 3) pružanje materijalne pomoći općinama i gradu za financiranje profesionalnih vatrogasnih postrojba koje osnivaju općine i grad;
- 4) sudjelovanje u saniranju posljedica na području kantona koje su nastale požarom, poduzeto radi stvaranja uvjeta za život ljudi na području nastradalom požarom;
- 5) istraživačke i razvojne projekte bitne za zaštitu od požara i vatrogastvo iz mjerodavnosti kantona;
- 6) naknade za sudjelovanje profesionalnih vatrogasnih postrojba općina i grada u slučaju pružanja pomoći drugim općinama i gradu u gašenju požara što ih angažira kantonalni stožer civilne zaštite;
- 7) organiziranje i provođenje stručne poduke i osposobljavanja vatrogasaca i drugih osoba za obavljanje vatrogasne djelatnosti iz mjerodavnosti kantona;
- 8) pružanje pomoći dobrovoljnim vatrogasnim društvima osnovanim na području kantona za financiranje određenih poslova iz njihove mjerodavnosti bitnih za zaštitu od požara i vatrogastvo, a posebno za financiranje dobrovoljnih vatrogasnih postrojba osnovanih u tim društvima;
- 9) naknade plaće i druge naknade predviđene ovim zakonom za građane i osobe u radnom odnosu za njihovo sudjelovanje u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, te naknade za korištenje njihovih prijevoznih, tehničkih i drugih sredstava i opreme koja se koriste u gašenju požara po naredbi kantonalnog stožera civilne zaštite;
- 10) sudjelovanje u sufinanciranju postrojbe iz članka 134. stavak 1. točka 2) ovog zakona u skladu sa sporazumom Vlade Federacije i vlada kantona;
- 11) druge potrebe u oblasti zaštite od požara i vatrogasne djelatnosti iz mjerodavnosti kantona.

Financijska sredstva za financiranje zadataka iz stavka 1. ovoga članka, planiraju se i osiguravaju u proračunu kantona na prijedlog kantonalne uprave civilne zaštite.

## Članak 136.

Općina, odnosno grad financira:

- 1) obavljanje poslova zaštite od požara i vatrogastva iz čl. 16. i 17. ovog zakona

koji su u mjerodavnosti općine i grada i službe civilne zaštite općine, odnosno grada;

2) organiziranje, pripremanje, materijalno opremanje i stručna poduka i osposobljavanje profesionalne vatrogasne postrojbe što ih osniva općina, odnosno grad;

3) sudjelovanje u saniranju posljedica na području općine, odnosno grada koje nastanu požarom ili eksplozijom radi stvaranja prijeko potrebnih uvjeta za život ljudi na nastradalom području od požara, u skladu s materijalnim mogućnostima općine, odnosno grada;

4) pružanje pomoći dobrovoljnim vatrogasnim društvima osnovanim na području općine i grada za financiranje određenih poslova iz njihove mjerodavnosti bitnih za zaštitu od požara i vatrogastvo, a posebno za financiranje dobrovoljnih vatrogasnih postrojba osnovanih u tim društvima;

5) naknade plaće i druge naknade predviđene ovim zakonom za građane i osobe u radnom odnosu za njihovo sudjelovanje u gašenju požara, kao i naknade za korištenje njihovih prijevoznih, tehničkih i drugih sredstava i opreme koja se koristi u gašenju požara po naredbi općinskog, odnosno gradskog stožera civilne zaštite;

6) druge potrebe u oblasti zaštite od požara i vatrogasne djelatnosti iz mjerodavnosti općine, odnosno grada.

Financijska sredstva za financiranje zadataka iz stavka 1. ovoga članka, planiraju se i osiguravaju u proračunu općine, odnosno grada na prijedlog službe civilne zaštite općine, odnosno grada.

## **Članak 137.**

Društva za osiguranje i druge pravne osoba koje se bave osiguranjem imovine pravnih i fizičkih osoba, dužna su izdvajati financijska sredstva iz premije osiguranja imovine od požara i prirodnih sila u iznosu od 6%, a 1% sredstava od naplaćene funkcionalne premije osiguranja koja se odnosi na osiguranje motornih vozila.

Sredstva iz stavka 1. ovoga članka uplaćuju se na poseban račun proračuna (riznice) kantona, a vode se na posebnom jedinstvenom transakcijskom računu proračuna Federacije, kantona, općine i grada. Ta sredstva se raspodjeljuju tako što 10 % pripada Federaciji, 20 % kantonu, od čega 4% za dobrovoljne vatrogasne postrojbe formirane u dobrovoljnim vatrogasnim društvima na razini kantona, i 70 % općini i gradu, od čega 6 % za dobrovoljne vatrogasne postrojbe formirane u dobrovoljnim vatrogasnim društvima u općini odnosno gradu, u kojoj su ta sredstva ostvarena.

Iznimno, u kantonima u kojima je formirana zajednička profesionalna vatrogasna postrojba za potrebe svih ili pojedinih općina na području kantona sredstva iz stavka 1. ovoga članka raspoređuju se tako što 5% pripada Federaciji, a kantonu 95%, od čega 10 % za formirane dobrovoljne vatrogasne postrojbe u dobrovoljnim vatrogasnim društvima na razini kantona, s tim da se ova odredba ne odnosi na



općine koje nisu obuhvaćene zajedničkom vatrogasnom postrojbom. Nepotrošena sredstva na transakcijskom računu iz stavka 2. ovoga članka, ne gase se istekom kalendarske (fiskalne) godine, već se akumuliraju sa sredstvima koja se prikupljaju u tijeku naredne godine.

Sredstva iz st. 2. i 3. ovoga članka mogu se koristiti samo za nabavu vatrogasne opreme, tehničkih i drugih sredstava za vatrogasne postrojbe, stručno obučavanje i osposobljavanje vatrogasaca i održavanje opreme i vatrogasnih sredstava, te investicijsku izgradnju i opremanje objekata za potrebe vatrogasnih postrojba. Uvjete, prioritete i način korištenja sredstava iz st. 2. i 3. za namjene iz stavka 5. ovoga članka, utvrđuju:

za sredstva Federacije - Vlada Federacije, na prijedlog Federalne uprave civilne zaštite;

za sredstva kantona - vlada kantona, na prijedlog kantonalne uprave civilne zaštite;

za sredstva općine, odnosno grada - općinski načelnik, odnosno gradonačelnik na prijedlog službe civilne zaštite općine i grada.

Kontrolu uplate sredstava iz stavka 1. ovoga članka, vrše mjerodavna tijela i službe Federalnog ministarstva financija.

### **Članak 138.**

Dobrovoljna vatrogasna društva financiraju se iz sredstava što ih osiguravaju osnivači društva, sredstava donacija i drugih vrsta pomoći fizičkih i pravnih osoba, kao i sredstava koja se za njihove aktivnosti osiguraju u proračunu kantona, općine i grada.

### **Članak 139.**

Vatrogasni se savezi financiraju članarinom svojih članova, donacijama i drugim vrstama pomoći pravnih i fizičkih osoba, te sredstvima koja se za aktivnosti saveza osiguraju u proračunu Federacije, kantona, općine i grada.

### **Članak 140.**

Vatrogasne postrojbe koje osnivaju pravne osobe za svoje potrebe financiraju se iz sredstava što ih osigurava pravna osoba u okviru sredstava za ostvarivanje svoje redovne djelatnosti.

## **Članak 141.**

Za općine koje imaju manje od 15 000 stanovnika ili su ekonomski nerazvijene, zbog čega nisu u mogućnosti u svom proračunu i drugim sredstvima predviđenim ovim zakonom u cjelini osigurati financijska sredstva potrebna za financiranje svoje profesionalne vatrogasne postrojbe, dodatna sredstva će osigurati kanton i Federacija.

Vlada Federacije će, u suradnji s vladama kantona, a na prijedlog Federalne uprave civilne zaštite, odrediti općine iz stavka 1. ovoga članka i način osiguranja financijskih sredstava za trajno financiranje potreba iz stavka 1. ovog članka. Općine iz stavka 1. ovoga članka određuju se prema kategorijama područja posebne zaštite koja su uređena zakonom koji se odnosi na poticaj za razvoj područja posebne zaštite u Federaciji, kao i procjeni ugroženosti od požara područja Federacije.

## **X. - UPRAVNI NADZOR NAD PROVOĐENJEM OVOG ZAKONA**

### **Članak 142.**

Upravni nadzor nad primjenom ovog zakona i podzakonskih propisa donesenih na temelju njega, u pitanjima koja su ovim zakonom stavljena u mjerodavnost Federacije vrše:

Federalna uprava civilne zaštite za pitanja koja su stavljena u njezinu mjerodavnost;

Federalno ministarstvo financija, u odnosu na uplatu sredstava iz članka 137. ovog zakona;

druga federalna ministarstva u odnosu na pitanja u kojima su oni, na osnovi odredaba čl. 160. do 164. ovoga zakona, donijeli odgovarajuće podzakonske propise ili tehničke standarde u oblasti zaštite od požara.

Upravni nadzor obuhvaća uvid i kontrolu zadataka i aktivnosti koje se odnose na provođenje mjera zaštite od požara, pregled akata i dokumentacije iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva, pružanje stručne pomoći davanjem stručnih objašnjenja i uputa za rad na upite pravnih osoba, državnih tijela i drugih institucija ili na drugi način, traženje podataka i obavještenja o obavljanju poslova zaštite od požara, odnosno provođenja vatrogasne djelatnosti, poduzimanje odgovarajućih mjera na pravilnom postupanju u primjeni ovog zakona, te rješavanje u drugostupanjskom upravnom postupku u slučajevima predviđenim ovim zakonom.

Pravne osobe, državna tijela i druge institucije dužni su dostaviti podatke i dokumentaciju koju zatraže tijela iz stavka 1. ovoga članka.

### **Članak 143.**

Kantonalna uprava civilne zaštite vrši upravni nadzor u vezi s pitanjima koja su ovim zakonom stavljena u njezinu mjerodavnost. Taj nadzor se ostvaruje u pravnim osobama, kantonalnim tijelima uprave i općinskim i gradskim službama za upravu na području kantona.

### **Članak 144.**

Upravni nadzor iz čl. 142. i 143. ovog zakona odnosi se na nadzor nad zakonitošću poduzetih aktivnosti i mjera u oblasti zaštite od požara i vatrogasne djelatnosti, prema ovom zakonu.

## **XI. - INSPEKCIJA ZA ZAŠTITU OD POŽARA I VATROGASTVO**

### **1. Mjerodavnost federalne inspekcije iz Federalne uprave civilne zaštite**

### **Članak 145.**

Federalna uprava civilne zaštite, u okviru svoje mjerodavnosti, vrši poslove inspeksijskog nadzora u pitanjima koja su utvrđena u st. 2. i 3. ovoga članka, u tijelima uprave i drugim tijelima Federacije i kantona i pravnim osobama od značaja za Federaciju.

Inspeksijski nadzor u oblasti zaštite od požara odnosi se na slijedeća pitanja:  
organiziranje i provođenje zaštite od požara u državnim tijelima, pravnim osobama i drugim institucijama sukladno ovom zakonu i podzakonskim propisima donešenim na temelju ovoga zakona;  
vršenje poslova iz mjerodavnosti kantonalne uprave civilne zaštite iz članka 15. ovoga zakona;  
programiranje razvoja zaštite od požara, sukladno odredbi članka 19. ovoga zakona;  
donošenje planova zaštite od požara kantona i pravnih osoba od značaja za Federaciju sukladno odredbama čl. 21. i 22. ovoga zakona;  
opće akte iz članka 24. ovoga zakona u državnim tijelima Federacije, kantona i pravnim osobama od značaja za Federaciju;  
dostavljanje podataka operativnim centrima civilne zaštite Federacije i kantona

sukladno odredbama članka 54. ovoga zakona;  
provođenje statističkih istraživanja iz oblasti zaštite od požara iz mjerodavnosti kantona prema članku 55. ovoga zakona;  
planiranje i osiguranje finansijskih sredstava za potrebe iz članka 131. ovoga zakona u državnim tijelima Federacije i kantona i pravnim osobama od značaja za Federaciju;  
provođenje obuke i osposobljavanja zaposlenih osoba iz članka 128. ovoga zakona u državnim tijelima Federacije i kantona i pravnim osobama od značaja za Federaciju;  
donošenje propisa iz članka 165. ovoga zakona i njihova usklađenost sa ovim zakonom.

Inspekcijski nadzor u oblasti vatrogastva odnosi se na slijedeća pitanja:  
organiziranje profesionalnih vatrogasnih postrojba sukladno odredbama članka 59. i čl. 62. do 66. ovoga zakona;  
postavljanje starješina profesionalnih vatrogasnih postrojba i njihovih zamjenika sukladno odredbama čl. 75. i 76. ovoga zakona;  
primjena odredaba čl. 105. i 106. ovoga zakona;  
provođenje provjere zdravstvene i psihofizičke sposobnosti vatrogasaca i starješina vatrogasnih postrojba sukladno odredbama čl. 109. i 110. ovoga zakona;  
provođenje stručnog osposobljavanja i usavršavanja profesionalnih vatrogasaca vatrogasne postrojbe kantona, sukladno odredbom članka 129. ovoga zakona;  
planiranje i osiguranje finansijskih sredstava u proračunu Federacije, kantona, općine i grada za financiranje zadaća utvrđenih u čl. 134. do 136. ovoga zakona, prikupljanje, raspodjela i korištenje finansijskih sredstava iz članka 137. ovoga zakona na način predviđen u toj odredbi.  
Federalni inspektor za vatrogastvo, pri vršenju inspekcijskog nadzora iz stavka 3. ovoga članka, može odrediti svaku mjeru kojom se može otkloniti ili spriječiti nastanak negativnih posljedica i kojom se osigurava postupanje u tim pitanjima na način predviđen ovim zakonom i propisima donešenim na osnovu ovoga zakona.

## **Članak 146.**

Poslove inspekcijskog nadzora iz članka 145. ovoga zakona iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva obavljaju federalni inspektori zaštite od požara i federalni inspektori za vatrogastvo, koji imaju prava i dužnosti inspektora utvrđena u Zakonu o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH." broj 35/05). Inspekcijski nadzor provodi se po pravilima Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH," br. 2/98 i 48/99). Federalni inspektori iz stavka 1. ovoga članka, mogu biti osobe koje imaju najmanje visoku stručnu spremu, VII. stupanj, iz oblasti zaštite od požara, sigurnosti i tehničkih struka koje su utvrđene u propisu iz članka 159. stavak 1. točka 1) ovog zakona i najmanje pet godina radnoga staža, s tim da inspektor za zaštitu od požara mora imati položen stručni ispit predviđen za inspektora, a

inspektor za vatrogastvo, osim stručnog ispita, mora imati položen i ispit za rukovoditelja akcije gašenja požara.

Federalna uprava civilne zaštite donosi propis o sadržaju i načinu vršenja inspekcijskog nadzora iz stavka 1. ovoga članka.

### **Članak 147.**

Sve mjere u okviru svoje mjerodavnosti federalni inspektor naređuje rješenjem. Protiv rješenja federalnog inspektora može se izjaviti žalba u roku od osam dana od dana prijama rješenja. Žalba se izjavljuje direktoru Federalne uprave civilne zaštite. Rješenje donešeno po žalbi je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor kod mjerodavnog suda u roku od 30 dana od dana prijama rješenja. Pravne osobe, državna tijela i druge institucije iz članka 145. stavak 1. ovoga zakona dužni su postupiti po rješenju federalnog inspektora.

## 2. Mjerodavost kantonalne inspekcije iz kantonalne uprave civilne zaštite

### **Članak 148.**

Kantonalni inspektori za zaštitu od požara i kantonalni inspektori za vatrogastvo iz kantonalne uprave civilne zaštite, vrše inspekcijski nadzor u oblasti zaštite od požara i vatrogastva u općinama i gradu i svim pravnim osobama od značaja za kanton, općinu i grad, a koja su utvrđena u odredbama st. 2. i 3. ovoga članka. U oblasti zaštite od požara inspekcijski nadzor se vrši u odnosu na pitanja iz članka 145. stavak 2. ovoga zakona, osim pitanja koja su za općinu i grad tom odredbom stavljena u mjerodavnost federalne inspekcije, kao i donošenje propisa o dimnjačarskoj djelatnosti iz članka 26. ovoga zakona i postupanje društva za osiguranje prema odredbama čl. 52. i 53. ovoga zakona.

U oblasti vatrogastva inspekcijski nadzor se vrši u odnosu na slijedeća pitanja:

1) nadzor nad provođenjem onih mjera zaštite od požara koje su od značaja za efikasno izvršenje vatrogasne intervencije, a što se odnosi naročito na slijedeća pitanja: ispravnost i funkcionalnost vodozahvata, hidranata, aparata za gašenje požara, odlaganje zapaljivih tekućina, plinova i drugih zapaljivih materija u podrumima, tavanima i drugim mjestima gdje predstavljaju opasnost, prohodnost požarnih puteva i prilaza elektrorazvodnim tablama, hidrantima, aparatima, blokadnim ventilima plinskih instalacija i slično, te provođenje zabrane korištenja otvorenog plamena i pušenja na mjestima sa povećanom opasnošću od pojave požara;

2) osobne i materijalne formacije vatrogasnih postrojba općine i grada i popunjenost tih postrojba vatrogascima koji ispunjavaju propisane uvjete,

- pravilnost čuvanja tehničkih sredstava i vatrogasne opreme i njeno održavanje u ispravnom stanju i provođenje obuke i stručnog osposobljavanja i usavršavanja vatrogasaca tih postrojba prema utvrđenim planovima i programima obuke;
- 3) vođenje propisane evidencije iz članka 74., i pravilnost postavljanja zapovjednika postrojba iz članka 88. ovoga zakona na način predviđen u članku 78. ovoga zakona;
  - 4) vođenje evidencija iz članka 112. ovoga zakona;
  - 5) osnivanje vatrogasnih postrojba u pravnim osobama prema članku 88. ovoga zakona;
  - 6) vršenje poslova zaštite od požara i vatrogastva iz mjerodavnosti dobrovoljnih vatrogasnih društava sukladno odredbama čl. 80. do 84. ovoga zakona;
  - 7) usklađenost općih akata vatrogasnih društava i njihovih saveza sa odredbama članka 81. do 83. i članka 87. ovoga zakona.
  - 8) primanje vatrogasca vježbenika na vježbenički staž u skladu sa odredbom članka 108. ovoga zakona;
  - 9) rješavanje zahtjeva građana i drugih osoba u svezi ostvarivanja naknada u skladu sa odredbama čl. 118. do 127. ovoga zakona;
  - 10) organiziranje i provođenje stručnog osposobljavanja i usavršavanja dobrovoljnih vatrogasaca u skladu sa člankom 130. ovoga zakona.

Kantonalni inspektor za zaštitu od požara i inspektor za vatrogastvo može biti osoba koja ispunjava uvjete iz članka 146. stavak 2. ovoga zakona.

Ako nije postavljen kantonalni inspektor za zaštitu od požara ili kantonalni inspektor za vatrogastvo iz stavka 1. ovoga članka, u tom slučaju privremeno, do postavljenja tog kantonalnog inspektora, inspekcijski nadzor vrši federalna inspekcija iz Federalne uprave civilne zaštite.

## **Članak 149.**

Kantonalni inspektor za vatrogastvo pri vršenju inspekcijskog nadzora iz članka 148. stavak 1. točka 2) ovoga članka, može narediti mjere iz članka 145. stavak 4. ovoga zakona.

Sve mjere što ih kantonalni inspektor za zaštitu od požara i inspektor za vatrogastvo naređuju pri vršenju inspekcijskog nadzora, vrše se rješenjem.

Protiv rješenja kantonalnog inspektora može se izjaviti žalba u roku od osam dana od dana prijama rješenja. Žalba se izjavljuje federalnoj inspekciji za zaštitu od požara i vatrogastva iz Federalne uprave civilne zaštite ako je rješenje doneseno na osnovi ovog zakona i propisa donesenih na temelju ovog zakona.

Rješenje doneseno po žalbi iz stavka 3. ovoga članka je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor prema članku 147. stavak 3. ovoga zakona.

Pravne osobe, državna tijela i druge institucije iz članka 148. ovoga zakona, kod kojih se vrši inspekcijski nadzor, dužna su postupiti po rješenju kantonalnog inspektora.

### 3. Inspekcijski nadzor zaštite od požara iz mjerodavnosti ministarstva unutarnjih poslova

#### **Članak 150.**

Federalno ministarstvo unutarnjih poslova i kantonalna ministarstva unutarnjih poslova vrše poslove inspekcijskog nadzora nad provođenjem mjera zaštite od požara određenih ovim zakonom i planovima zaštite od požara, kao i nad provođenjem propisa o tehničkim normativima i standardima koji se odnose na zaštitu od požara, osim u pitanjima koja su u čl. 145. i 148. ovog zakona stavljena u mjerodavnost inspekcije Federalne, odnosno kantonalne uprave civilne zaštite. Inspektori tijela unutarnjih poslova iz stavka 1. ovoga članka, dužni su pri vršenju inspekcijskog nadzora ostvarivati odgovarajuću suradnju s inspektorima iz Federalne, odnosno kantonalne uprave civilne zaštite radi rješavanja pitanja od zajedničkog interesa.

#### **Članak 151.**

Federalno ministarstvo unutarnjih poslova vrši inspekcijski nadzor nad provođenjem mjera zaštite od požara u pravnim osobama i drugim institucijama u privatnom i državnom vlasništvu u sljedećim oblastima:

- industrijskim objektima za preradu i proizvodnju zapaljivih tekućina i plinova;
- industrijskim objektima za proizvodnju eksplozivnih tvari;
- pravnim osobama koje se bave prijevozom i distribucijom plina u plinovodima i drugim plinskim postrojenjima (toplane, stambene i druge zgrade i dr.);
- u objektima i postrojenjima za proizvodnju energije nazivne snage iznad 35 MW;
- skladištima zapaljivih tekućina kapaciteta iznad 1000 m<sup>3</sup>;
- skladištima zapaljivih plinova kapaciteta iznad 30 m<sup>3</sup>;
- skladištima zapaljivih plinova u bocama kapaciteta iznad 5 000 kg;
- objektima kemijske, tekstilne i drvne industrije u kojima se na jednom lokalitetu u više objekata odvija jedinstveni tehnološki proces;
- pravnim osobama koje se bave prometom eksplozivnih tvari, zapaljivih tekućina i plinova, kao i promet opasnih tvari u dijelu za koje je mjerodavno ministarstvo;
- pravnim osobama i državnim tijelima i drugim institucijama kojima je povjereno na upravljanje područje prirodnoga i kulturno-povijesnog naslijeđa bitnog za Federaciju;
- pravnim osobama, državnim tijelima i drugim institucijama koje se bave poslovima arhiva i arhivske građe bitnih za znanost i povijest;
- pravnim osobama koje proizvode, koriste ili skladište radioaktivne tvari i nuklearno gorivo i druge štetne i opasne tvari za ljude i okoliš;

pravnim osobama i objektima u vlasništvu Federacije i objektima koji se posebno osiguravaju, a koje odredi mjerodavno tijelo Federacije;  
suraduje u akcijama policije vezanima za kontrolu prometa eksplozivnih i drugih opasnih tvari;  
sudjeluje u radu operativnih ekipa na razjašnjenju uzroka i utvrđivanju odgovornosti za nastanak požara, eksplozija i havarija, te akcidenata s opasnim tvarima.

Kantonalna ministarstva unutarnjih poslova vrše inspekcijski nadzor nad provođenjem mjera zaštite od požara:

- u skladištima eksplozivnih tvari za uporabu u gospodarstvu;
- u objektima i postrojenjima za proizvodnju energije nazivne snage do 35 MW;
- u skladištima zapaljivih tekućina kapaciteta do 1000 m<sup>3</sup>;
- u skladištima zapaljivih plinova u bocama kapaciteta do 5.000 kg;
- u objektima kemijske, tekstilne i drvne industrije i drugim industrijskim objektima na području kantona;
- u trgovinskom prometu pirotehničkih sredstava;
- u pravnim osobama i državnim tijelima i drugim institucijama kojima je povjereno na upravljanje područje prirodnoga i kulturno-povijesnoga naslijeđa bitnoga za kanton, općinu i grad;
- u državnim tijelima i drugim institucijama koje se bave poslovima arhiva i arhivske građe iz mjerodavnosti kantona, općine i grada;
- u objektima masovnog okupljanja građana (koncertne dvorane, stadioni, športske dvorane itd.);
- u objektima u vlasništvu kantona, općina i grada;
- u objektima fizičkih osoba i objektima pravnih osoba u državnom ili privatnom vlasništvu koji nisu u kategoriji industrijskih objekata;

suraduju u akcijama policije vezanima uz kontrolu prometa eksplozivnih i drugih opasnih tvari iz mjerodavnosti kantona;  
sudjeluju u radu operativnih ekipa na razjašnjenju uzroka i utvrđivanju odgovornosti za nastanak požara, eksplozija i havarija, te akcidenata s opasnim tvarima iz mjerodavnosti kantonalnih ministarstava za unutarnje poslove.  
Poslove inspekcijskog nadzora iz stavka 1. ovoga članka iz oblasti zaštite od požara iz mjerodavnosti Federalnog ministarstva unutarnjih poslova vrše federalni inspektori za zaštitu od požara, a iz mjerodavnosti kantonalnih ministarstava unutarnjih poslova vrše kantonalni inspektori za zaštitu od požara (u daljnjem tekstu: inspektor).

Inspektor iz stavka 3. ovoga članka može biti osoba koja ispunjava uvjete predviđene za inspektore iz članka 146. stavak 2. ovog zakona.  
Federalno ministarstvo unutarnjih poslova donosi propis o sadržaju i načinu vršenja poslova inspekcijskog nadzora iz st.1.i 2. ovoga članka.

## **Članak 152.**



Inspektori iz članka 151. stavak 3. ovoga zakona pri obavljanju inspekcijkih poslova imaju prava i dužnosti inspektora utvrđena u Zakonu o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, a inspekcijski nadzor vrše u skladu s ovim zakonom i propisima i pravilima tehničke struke. Radi sprječavanja izbijanja i širenja požara, inspektori mogu narediti da se poduzmu sljedeće mjere:

1) izvršiti ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti postrojenja, instalacija ili uređaja od kojih prijeti opasnost za izbijanje požara, ili su u funkciji zaštite od požara, gašenja i sprječavanja širenja požara;

2) dovesti u ispravno stanje ili preurediti, premjestiti, odnosno demontirati postrojenja, instalacije ili uređaje od kojih prijeti opasnost za izbijanje požara; dovesti u ispravno i funkcionalno stanje postrojenja, instalacije ili uređaje koji su u funkciji zaštite od požara, gašenja i sprječavanja širenja požara;

izvršiti popravak, rekonstrukciju, dogradnju i pregradnju na objektima u svrhu sprječavanja izbijanja i širenja požara ili spašavanja ljudi i materijalnih dobara; zabraniti uporabu objekta ili postrojenja, uređaja i instalacija ako se njihovim preuređenjem ili drugim mjerama ne može otkloniti opasnost od požara po ljude i tuđa materijalna dobra;

izvršiti uklanjanje građevinskih i drugih fizičkih prepreka, predmeta i materijala koji bi u slučaju izbijanja požara predstavljali smetnju za brzu i djelotvornu evakuaciju ljudi i gašenje požara, ili bi svojim izgledom ili funkcijom mogli dovesti u zabludu ljude koji se evakuiraju;

izvršiti uklanjanje zapaljivih materijala koji su ugrađeni u konstruktivne elemente građevine, ili su upotrijebljeni za horizontalne i vertikalne površine evakuacijskih putova, ako ti materijali predstavljaju opasnost za nastanak i širenje požara ili u požaru razvijaju otrovne plinove ili preveliku količinu dima;

izvršiti uklanjanje i čišćenje otpadnih tvari i prašine s mjesta na kojima pogoduje izbijanje i širenje požara;

zabraniti uporabu otvorenog plamena, iskrenja i žara, uključujući i uređaje koji ih mogu stvarati na mjestima na kojima bi mogli izazvati požar;

zabraniti uporabu ili držanje lako zapaljivih tekućina i plinova, a i posebno zapaljivih čvrstih tvari, ako se koriste na način koji nije siguran ili se drže na neuvjetnim mjestima ili mjestima na kojima predstavljaju opasnost po okolinu; poduzeti zaštitne mjere protiv namjernog ili slučajnog ubacivanja predmeta u objekte i prostore gdje bi mogli izazvati požar;

izvršiti obilježavanje požarnih putova i putova evakuacije, postaviti odgovarajuće znakove, natpise i upute, izvesti sigurnosnu i panik rasvjetu;

izvesti propisne izlaze iz objekata radi omogućavanja brzog izlaska ljudi u slučaju požara;

osigurati stalni nadzor nad mjestima gdje su smještene zapaljive i eksplozivne tvari; osigurati stalno, povremeno ili privremeno vatrogasno ili protupožarno dežurstvo u građevinama ili vanjskom prostoru;

osigurati stabilne, polustabilne, mobilne i druge odgovarajuće instalacije i uređaje za gašenje požara, te instalacije za dojavu požara i druge instalacije i uređaje sa zaštitnim i kontrolnim djelovanjem u funkciji zaštite ljudi i materijalnih dobara;

zabraniti daljnje izvođenje radova dok izvođač radova ne poduzme potrebne mjere za sprječavanje izbijanja širenja požara i ne osigura potrebna sredstva i opremu za gašenje požara;

otkloniti nedostatke u projektnoj dokumentaciji koja nije u skladu s propisima, standardima i drugim normativima u funkciji zaštite od požara, a prema potrebi i zabraniti daljnje izvođenje radova dok se navedeni propusti ne otklone, narediti poduzimanje drugih mjera propisanih tehničkim propisima radi sprječavanja izbijanja i širenja požara.

Prije određivanja mjera iz toč. 1) do 5) stavka 1. ovoga članka, inspektor može odrediti stručni pregled objekta od strane povjerenstva i postrojenja ako ocjeni da je taj pregled nužan.

### **Članak 153.**

Pri vršenju inspekcijskog nadzora inspektor ima sljedeće ovlasti:

pregledati sve zatvorene prostorije i otvorene prostore, postrojenja i uređaje, te poduzeti druge radnje potrebne za utvrđivanje primjene propisanih i naređenih mjera zaštite od požara;

može ući u stan na traženje stanara ili radi otklanjanja ozbiljne neposredne opasnosti od požara po život i zdravlje ljudi ili materijalnih dobara većeg obujma. Pravna osoba i drugi korisnici ili vlasnici građevina i prostora dužni su omogućiti inspektoru obavljanje inspekcijskog nadzora i na njegovo traženje pružiti potrebne podatke, dokumente i obavijesti.

### **Članak 154.**

Ako postoji neposredna opasnost od nastanka požara ili eksplozije i ako je ugrožen život i zdravlje ljudi i njihova materijalna dobra, te ako drugim mjerama nije moguće otkloniti opasnost, inspektor će svojim rješenjem ograničiti ili zabraniti:

rad u građevini ili rad pojedinog uređaja;

uporabu zapaljivih, eksplozivnih i drugih opasnih tvari, tehnoloških postupaka ili proizvoda;

obavljanje pojedinih djelatnosti ili poslova.

### **Članak 155.**

Sve mjere iz čl. 152. i 154. ovoga zakona inspektor naređuje rješenjem.

Protiv rješenja inspektora iz Federalnog ministarstva unutarnjih poslova može se izjaviti žalba u roku od osam dana od dana prijama rješenja. Žalba se izjavljuje

federalnom ministru unutarnjih poslova.

Rješenje donešeno po žalbi iz stavka 2. ovoga članka je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor kod mjerodavnog suda u roku od 30 dana od dana prijama rješenja.

U rješenju o ograničenju ili zabrani iz čl. 152. i 154. ovoga zakona inspektor može odrediti da žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

Pravne osobe i vlasnici i korisnici građevina i prostora dužni su postupiti po rješenju inspektora iz stavka 1. ovoga članka.

### **Članak 156.**

Protiv rješenja inspektora iz kantonalnog ministarstva unutarnjih poslova može se izjaviti žalba inspekciji za zaštitu od požara Federalnog ministarstva unutarnjih poslova u roku od osam dana od dana prijama rješenja.

Na rješenje doneseno po žalbi iz stavka 1. ovoga članka primjenjuje se odredba članka 155. stavak 3. ovoga zakona.

4. Inspeksijski nadzor zaštite od požara u šumama, na poljoprivrednom zemljištu i okolišu

### **Članak 157.**

Inspeksijski nadzor nad provođenjem mjera zaštite od požara u šumama i na šumskom zemljištu obavljaju šumarski inspektori, na poljoprivrednom zemljištu poljoprivredni inspektori, a za zaštićena područja prirodnoga i kulturno-povjesnoga nasljeđa nadzor vrše inspektori iz te oblasti po propisima kojima su uređene inspekcije u tim oblastima.

Federalni inspektori iz stavka 1. ovoga članka pri vršenju toga inspeksijskog nadzora imaju ovlasti inspektora utvrđene u propisima koji se odnose na te inspekcije.

## **XII. - OVLAŠTENJE ZA DONOŠENJE PODZAKONSKIH PROPISA**

### **Članak 158.**

Vlada Federacije, na prijedlog Federalne uprave civilne zaštite, donosi sljedeće propise:

pravila službe za profesionalne i dobrovoljne vatrogasne postrojbe i vatrogasne

postrojbe pravnih osoba;  
propis o odori, nazivima funkcija i funkcionalnim oznakama vatrogasaca u profesionalnim i dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama, ovlasti starješina tih postrojba, zaštitnoj i radnoj odjeći i opremi vatrogasaca;  
propis o tehničkim uvjetima koje mora zadovoljiti obrazovna ustanova u vezi sa školovanjem vatrogasaca u srednjim školama u suradnji s Federalnim ministarstvom obrazovanja i znanosti i kantonalnim ministarstvima mjerodavnim za obrazovanje;  
propise određene u članku 22. stavak 4., članku 107., članku 113. stavak 2. i članku 141. stavak 2. ovoga zakona.  
U pripremi propisa iz stavka 1. ovoga članka sudjeluju i predstavnici vatrogasaca iz kantonalnih uprava civilne zaštite, o čemu se stara Federalna uprava civilne zaštite.

### **Članak 159.**

Federalna uprava civilne zaštite donosi:  
propis o kriterijima za kadrovske, tehničke i druge uvjete što ih moraju ispunjavati pravne osobe registrirane za obavljanje poslova iz oblasti zaštite od požara, koji se izrađuje u suradnji s Federalnim ministarstvom energije, rudarstva i industrije i Federalnim ministarstvom prostornog uređenja;  
propis o obujmu i postupku provjere i ispitivanja ispravnosti i funkcionalnosti sustava aktivne zaštite od požara i o uvjetima za pravne osobe koje vrše poslove ispitivanja ispravnosti i funkcionalnosti sustava aktivne zaštite od požara, te program i način polaganja stručnog ispita za obavljanje tih poslova koji se izrađuje u suradnji s Federalnim ministarstvom unutarnjih poslova;  
propis o uvjetima što ih moraju ispunjavati objekti za smještaj profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasnih postrojba i vatrogasnih postrojba pravnih osoba i minimum materijalno- tehničkih sredstava potrebnih za održavanje opreme i sredstava tih postrojba;  
propis o minimumu tehničke opreme i sredstava i rok korištenja te opreme i sredstava za profesionalne i druge vatrogasne postrojbe koji su nužni za njihovo uspješno djelovanje;  
propise predviđene u odredbama članka 47. stavak 4., članka 54. stavak 3., članka 74. stavak 2., članka 128. stavak 6., članka 130. stavak 2. i članka 146. stavak 3. ovog zakona.

### **Članak 160.**

Federalno ministarstvo prostornog uređenja donosi:  
propis o zaštiti od požara građevina za javnu uporabu, u suradnji s Federalnom upravom civilne zaštite;

propis o tehničkim normativima za vanjsku i unutarnju hidrantsku mrežu za gašenje požara, u suradnji s Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva;

propis za zaštitu visokih objekata od požara, u suradnji s Federalnim ministarstvom okoliša i turizma i Federalnim ministarstvom energije, rudarstva i industrije;

propis predviđen u članku 29. stavak 2. ovoga zakona.

## **Članak 161.**

Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije donosi:

propis o uvjetima što ih moraju ispunjavati pravne osobe ovlaštene za certificiranje požarnih karakteristika materijala i elemenata građevinskih konstrukcija u suradnji s Federalnim ministarstvom prostornog uređenja;

propis o tehničkim normativima za uređaje za automatsko zatvaranje vrata i klapni otpornih prema vatri;

propis o tehničkim normativima za sustave za odvođenje dima i topline nastalih u požaru u suradnji sa Federalnim ministarstvom okoliša i turizma i Federalnim ministarstvom prostornog uređenja;

propis o izgradnji postrojenja za tekući naftni plin i uskladištenju i pretakanju tekućeg naftnog plina;

propis o stručnoj spremi i načinu provjere stručnog znanja osoba koje mogu rukovati eksplozivnim tvarima, zapaljivim tekućinama i plinovima u prometu, kao i mjerama zaštite od požara;

propis o tehničkim normativima o gromobranima;

propis o tehničkim normativima za uređaje u kojima se nanose i suše premazna sredstva;

propis o smještaju i držanju ulja za loženje;

propis o sustavima za automatsku dojavu požara;

propis o sustavima za automatsko gašenje požara vodom, plinom i drugim medijima;

propis o uvjetima za ispitivanje uvezenih uređaja za dojavu i gašenje požara;

propis o izgradnji stanica za opskrbu prijevoznih sredstava gorivom i o uskladištenju i pretakanju goriva;

propis o izgradnji postrojenja za zapaljive tekućine i uskladištenju i pretakanju zapaljivih tekućina;

propis o tehničkim normativima za zaštitu od požara i eksplozije pri čišćenju sudova za zapaljive tekućine;

propis o tehničkim normativima za projektiranje, gradnju i održavanje plinskih kotlovnica;

propis o temeljnim zahtjevima za opremu, zaštitne sustave i komponente namijenjene eksplozivnoj atmosferi plinova, para, maglica i prašina;

propis o tehničkom nadzoru električnih postrojenja, instalacija i uređaja namijenjenih za rad u prostorima ugroženih eksplozivnom atmosferom;

propis o mjerama zaštite od požara pri izvođenju radova zavarivanja, rezanja i lemljenja;  
propis iz članka 39. stavak 6. ovoga zakona.

### **Članak 162.**

Federalno ministarstvo prometa i komunikacija donosi propis o uvjetima za vatrogasne pristupe i prolaze za stambene i druge zgrade i objekte i za sve prostore koji se smatraju građevinama i prostorima iz članka 20. stavak 1. ovoga zakona.

### **Članak 163.**

Federalno ministarstvo zdravstva donosi propis o kriterijima za utvrđivanje psihofizičke i zdravstvene sposobnosti za profesionalne i dobrovoljne vatrogasce i vatrogasce u vatrogasnim postrojbama pravne osobe i starješine vatrogasnih postrojba.

### **Članak 164.**

Federalno ministarstvo unutarnjih poslova donosi:  
propis o izboru i održavanju aparata za gašenje početnoga požara i o određivanju aparata koji se mogu stavljati u promet ako su opskrbljeni garantnim listom i tehničkim uputstvom i o najmanjem trajanju garantnog roka i roka osiguranog servisiranja za te aparate;  
propis o uvjetima što ih moraju ispunjavati fizičke i pravne osobe koje obavljaju kontrolu ispravnosti, servisiranje i održavanje aparata za gašenje početnoga požara i o sadržaju programa i načinu polaganja stručnog ispita za obavljanje tih poslova;  
propis o tehničkim normativima za zaštitu skladišta od požara i eksplozija;  
propis predviđen u članku 151. stavak 5. ovoga zakona;  
propis o prijevozu opasnih tvari.

## **XIII. - PROPISI KANTONA, OPĆINE I GRADA**

### **Članak 165.**

Kanton, općina i grad dužni su svojim propisom utvrditi mjerodavnost svojih tijela

vlasti u oblasti zaštite od požara i vatrogastva i druga pitanja koja su za kanton, općinu i grad predviđena ovim zakonom, te pitanja koja nisu uređena ovim zakonom, a važna su za organizaciju i djelotvorno funkcioniranje zaštite od požara i vatrogastva na području kantona, općine i grada.

#### XIV. - KAZNENE ODREDBE

### **Članak 166.**

Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

ako nije donesen plan zaštite od požara (članak 22. stavak 3.);

ako ne izvršava zadatke utvrđene u planu zaštite od požara (članak 23.);

ako ne donese opći akt iz članka 24. ovoga zakona;

ako ne provede opće mjere za zaštitu od požara (članak 27. stavak 2.);

ako u glavnom projektu mjere zaštite od požara nije prikazala grafički, tekstualno niti je izdana potvrda kojom se potvrđuje da su mjere zaštite od požara primjenjene u glavnom projektu ili nije izvršena predviđena kontrola (članak 30.);

ako nije izrađen elaborat zaštite od požara (članak 31.);

ako u projektu nije predvidjela i primjenila mjere zaštite od požara ili nije izradila elaborat zaštite od požara na gradilištu (članak 32.);

ako nisu izgrađene komunikacijske ili požarne stube (članak 33.);

ako upotrebljava instalacije i uređaje, dimovode i ložišta koji nisu ispravni (čl. 34. i 35.);

ako koristi građevinu bez uporabne dozvole (članak 38. stavak 4.);

ako vrši prodaju uređaja, opreme i sredstava namjenjenih za dojavu, gašenje i sprječavanje širenja požara koja nisu certificirana (članak 40. stavak 4.);

ako upotrebljava i skladišti zapaljive, eksplozivne i druge opasne tvari koje nisu u skladu s propisanim tehničkim normativima i standardima (članak 41.);

ako ne organizira i ne provodi zaštitu od požara u šumama i na šumskom i poljoprivrednom zemljištu u skladu s odgovarajućim propisima (članak 44.);

ako ne organizira i ne provodi zaštitu od požara prirodnoga i kulturno-povijesnog naslijeđa ili ne ažurira plan zaštite od požara (članak 45.);

ako upotrebljava ugrađeni sustav aktivne zaštite od požara bez pribavljene potvrde o ispravnosti i funkcionalnosti sustava ili ne vrši njegovu stalnu tehničku kontrolu (članak 47. stavak 1.);

ako ne osigurava propisani protočni kapacitet i tlak vode u hidrantskoj i vodovodnoj mreži ili ne održava u ispravnom stanju hidrantsku mrežu (članak 49.);

ako nije prije stavljanja u promet izvršila certificiranje opreme, uređaja i drugih sredstava za zaštitu od požara s propisima i standardima iz članka 51. st.1. i 2. ovog zakona (članak 51. stavak 4.);

ako izvrši osiguranje osiguranika koji nije otklonio propuste i nedostatke koji mogu

dovesti u opasnost tuđi život i materijalna dobra (članak 53. stavak 3.);  
ako ne osnuje dobrovoljnu vatrogasnu postrojbu u uvjetima iz članka 82. stavak 2. ovoga zakona;  
ako ne osnuje vatrogasnu postrojbu prema odredbi članka 88. st. 1. i 2. ovoga zakona;  
ako ne postupi po naredbi tijela uprave civilne zaštite ili stožera civilne zaštite iz članka 91. stavak 3., članka 95. stavak 2. i članka 97. stavak 1. ovoga zakona;  
ako ne postupi po rješenju rukovoditelja akcije gašenja požara ili po rješenju inspektora iz članka 99. st. 2. i 3. ovoga zakona (članak 99. stavak 5.);  
ako ne dozvoli korištenje zemljišta, zgrada i drugih objekata za potrebe gašenja požara koje naredi rukovoditelj akcije gašenja požara (članak 101. stavak 2.);  
ako ne izdvaja niti uplaćuje financijska sredstva za zaštitu od požara iz članka 137. stavak 1. ovog zakona;  
ako inspektoru onemogući vršenje inspeksijskog nadzora (članak 153. stavak 2.);  
ako ne postupi po rješenju inspektora iz članka 147. stavak 4., članka 149. stavak 3., članka 155. stavak 5. i članka 157. ovog zakona.  
Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi i drugoj instituciji novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 2.500,00 KM.

### **Članak 167.**

Novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba i druga institucija:

- 1) ako ne upoznaju zaposlene osobe sa općim aktom iz članka 24. ovoga zakona (članak 24. stavak 3.);
- 2) ako održavanje i ispitivanje aparata za gašenje početnih požara nije izvršeno na način predviđen u članku 39. ovoga zakona;
- 3) ako stavi u prodaju ili prodaje zapaljive, eksplozivne i druge opasne tvari koje nisu upakirane u propisanu ambalažu i nema propisanu dokumentaciju izdanu od strane proizvođača (članak 42.);
- 4) ako pri prijevozu u cestovnom, željezničkom, pomorskom, riječnom, jezerskom i zračnom prometu ne provodi mjere zaštite od požara (članak 43.);
- 5) ako ne organizira vatrogasno dežurstvo iz članka 46. ovoga zakona;
- 6) ako ne održava u ispravnom stanju niti vrši kontrolu ispravnosti uređaja za dojavu i gašenje požara (članak 48.);
- 7) ako ne održava u ispravnom stanju instalacije iz članka 50. ovoga zakona;
- 8) ako operativnim centrima civilne zaštite ne dostavi podatke o događajima koji se odnose na pojave požara i njegovo širenje i druge podatke ili ne vode propisanu evidenciju iz članka 54. st. 2. i 4. ovoga zakona;
- 9) ako za zapovjednika vatrogasne postrojbe postavi osobu koja ne ispunjava uvjete iz članka 78. stavak 4. ovoga zakona;
- 10) ako o pojavi požara ne obavijesti tijela iz članka 89. stavak 3. ovoga zakona;
- 11) ako dobrovoljnom vatrogascu ne dozvoli odsutnost s posla kad je po naredbi stožera civilne zaštite pozvan na vršenje poslova vatrogastva (članak 117. stavak



3.);

12) ako ne organizira i ne provodi stručno osposobljavanje i usavršavanje zaposlenih osoba za zaštitu od požara ili ne osigura polaganje ispita za protupožarnu zaštitu (članak 128. st. 1., 2., 3. i 5.);

13) ako ne osigura provođenje poduke stručnog osposobljavanja i usavršavanja osoba koje su raspoređene u vatrogasnu postrojbu ili polaganje stručnog ispita za dobrovoljne vatrogasce (članak 130.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi i drugoj instituciji novčanom kaznom od 600,00 KM do 1.500,00 KM.

### **Članak 168.**

Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 2.500,00 KM kaznit će se za prekršaj rukovoditelj tijela uprave i upravne organizacije i druge državne institucije: ako ne donese plan zaštite od požara (članak 22. stavak 3.) ili ne izvršava zadatke utvrđene u planu zaštite iz članka 22. stavak 1. ovoga zakona (članak 23.);

ako ne donese opći akt iz članka 24. ovoga zakona;

ako ne izradi elaborat iz članka 28. stavak 2. ovoga zakona;

ako izda ovlaštenje pravnoj osobi koja ne ispunjava uvjete iz članka 37. stavak 1. ovog zakona;

ako izda rješenje o odobrenju za građenje, odnosno izgradnju ili rekonstrukciju i dogradnju i nadogradnju građevine, a ne ispunjava uvjete iz članka 31. ovoga zakona ili u povjerenstvo za tehnički pregled nije imenovan član tijela uprave civilne zaštite, ili ako nisu provedene sve mjere zaštite od požara (članak 38. st. 2. i 3.);

ako ne izrađuje plan zaštite od požara ili ga ne ažurira (članak 45.);

ako ne osigura da vatrogasna postrojba održava u ispravnom stanju opremu i sredstva prema članku 71. stavak 6. ovog zakona;

ako ne osigura vođenje evidencije iz članka 74. ovoga zakona;

ako postavi za starješinu ili zamjenika starješine profesionalne vatrogasne postrojbe osobu koja ne ispunjava uvjete iz članka 75. ovoga zakona;

ako ne osigura izlazak vatrogasnih postrojba na vatrogasnu intervenciju i ne postupi po naredbi tijela uprave civilne zaštite ili stožera civilne zaštite (članak 79.);

ako ne dostavlja podatke o pojavi požara prema članku 89. stavak 3. ovoga zakona;

ako ne postupi po naredbi tijela uprave civilne zaštite ili stožera civilne zaštite iz čl. 94. i 96. ovoga zakona (članak 95. stavak 2. i članak 97. stavak 1.);

ako ne postupi po rješenju rukovoditelja akcije gašenja požara ili po rješenju inspektora doneseno na osnovi članka 99. st. 2. i 3. ovoga zakona (članak 99. stavak 5.);

ako ne dopuste korištenje zemljišta, zgrada i drugih objekata za potrebe gašenja požara koje naredi rukovoditelj akcije gašenja požara (članak 101. stavak 1.);

ako primi u radni odnos na radno mjesto za vatrogasca osobu koja ne ispunjava uvjete iz članka 105. stavak 2. ovoga zakona;

ako za vatrogasca vježbenika primi osobu koja ne ispunjava uvjete iz članka 108. stavak 2. ovoga zakona;  
ako ne organizira provođenje provjere zdravstvene i psihofizičke sposobnosti osoba iz članka 109. ovog zakona na način predviđen u toj odredbi;  
ako dobrovoljnom vatrogascu ne dopusti izbivanje s posla kada je po naredbi stožera civilne zaštite pozvan na vršenje poslova vatrogastva (članak 117. stavak 3.);  
ako ne organizira i ne provodi stručno osposobljavanje i usavršavanje zaposlenih osoba za zaštitu od požara iz članka 128. st. 1., 2. i 3. ovoga zakona ili ne postupi po stavku 5. tog članka;  
ako ne organizira i ne provodi stručno osposobljavanje i usavršavanje profesionalnih vatrogasaca i inspektora za zaštitu od požara, odnosno inspektora za vatrogastvo prema članku 129. ovog zakona;  
ako financijska sredstva za zaštitu od požara iz članka 137. st. 2. i 3. ovoga zakona koristi za namjene koje nisu predviđene u stavku 5. tog članka;  
ako ne dostavi podatke i dokumentaciju iz članka 142. stavak 3. ovog zakona;  
ako za inspektora postavi osobu koja ne ispunjava uvjete iz članka 146. stavak 2. i članka 151. stavak 4. ovoga zakona;  
ako onemogući inspektor obavljanje inspeksijskog nadzora ili ne pruži podatke, dokumenta i obavještenja koja inspektor traži (članak 153. stavak 2.);  
ako ne postupi po rješenju inspektora iz članka 147. stavak 1., članka 149. stavak 2., članka 155. stavak 1. i članka 157. ovog zakona (članak 147. stavak 4., članak 149. stavak 5. i članak 155. stavak 5.).

## **Članak 169.**

Novčanom kaznom od 100,00 KM do 800,00 KM kaznit će se za prekršaj pojedinac:

ako se ne odazove pozivu iz članka 70. stavak 3. ovog zakona;  
ako dođe na posao pod utjecajem alkohola, opojnih droga ili omamljujućih lijekova ili na službenom zadatku ne nosi vatrogasnu odoru i propisanu zaštitnu opremu (članak 72. stavak 1.);  
ako ne nosi službenu iskaznicu za vrijeme obavljanja službene dužnosti (članak 73. stavak 1.);  
ako ne vodi evidenciju iz članka 74. ovoga zakona za koju je zadužen;  
ako o pojavi požara ne izvjesti tijela iz članka 89. stavak 2. ovoga zakona;  
ako ne postupi po naredbi tijela uprave civilne zaštite, odnosno stožera civilne zaštite iz čl. 94. i 96. i članka 97. st. 1. i 3. ovoga zakona;  
ako mjere iz članka 99. stavak 1. ovoga zakona naredi bez rješenja iz članka 99. st. 2. i 3. ovoga zakona (članak 99. stavak 5.);  
ako ne postupi po rješenju rukovoditelja akcije gašenja požara ili po rješenju inspektora iz članka 99. st. 2. i 3. ovog zakona (članak 99. stavak 5.);  
ako ne dopusti korištenje zemljišta, zgrada i drugih objekata za potrebe gašenja

požara koje naredi rukovoditelj akcije gašenja požara prema članku 101. stavak 1. ovoga zakona (članak 101. stavak 2.);  
ako ne pohađa stručno osposobljavanje i usavršavanje iz čl. 128., 129. i 130. ovog zakona.

## XV. - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

### **Članak 170.**

Općine, grad i kantoni dužni su svoje postojeće profesionalne vatrogasne postrojbe koje postoje na dan stupanja na snagu ovoga zakona organizirati u skladu s odredbama čl. 62. do 66. i članka 71. ovog zakona, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Poslove iz stavka 1. ovog članka, planiraju i osiguravaju njihovo izvršenje općinski načelnici, odnosno gradonačelnici, a u kantonu vlada kantona.

Dobrovoljne vatrogasne postrojbe u dobrovoljnim vatrogasnim društvima i vatrogasne postrojbe u pravnim osobama, organizirat će se u skladu s ovim zakonom najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

### **Članak 171.**

Tijela uprave civilne zaštite Federacije, kantona, općine i grada dužni su donijeti pravilnike o unutarnjoj organizaciji i u njima utvrditi radna mjesta za vršenje poslova zaštite od požara i vatrogastva koji su ovim zakonom stavljeni u njihovu mjerodavnost, u roku od osam mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona. Tijela civilne zaštite iz stavka 1. ovoga članka preuzimaju u radni odnos sve profesionalne vatrogasce i starješine profesionalnih vatrogasnih postrojba općine, grada i kantona i državne službenike i namještenike koji se nalaze na radu u tim postrojbama, koji se na dan stupanja na snagu ovog zakona zateknu na radu u njima i raspoređuju se, odnosno postavljaju na radna mjesta utvrđena u pravilniku o unutarnjoj organizaciji tijela civilne zaštite iz stavka 1. ovog članka za koja ispunjavaju utvrđene uvjete.

Objekti, oprema, tehnička i druga sredstva kojima raspolažu vatrogasne postrojbe iz stavka 2. ovoga članka, na dan stupanja na snagu ovoga zakona preuzimaju mjerodavna tijela civilne zaštite iz stavka 1. ovoga članka.

Izvršenje poslova iz st.1 do 3. ovoga članka osiguravaju vlade kantona, odnosno općinski načelnici i gradonačelnici.

### **Članak 172.**

Kantoni, grad i općine dužni su u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona izvršiti usklađivanje svojih zakona, odnosno odluka općinskoga i gradskog vijeća iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva s odredbama ovoga zakona, i to na način predviđen u članku 165. ovog zakona.

### **Članak 173.**

Postojeći podzakonski propisi koji se odnose na pitanja iz čl. 158. do 164. i druge odredbe ovog zakona ostaju na snazi do donošenja propisa predviđenih u tim zakonskim odredbama.

Podzakonski propisi predviđeni ovim zakonom donijet će se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

### **Članak 174.**

Starješine vatrogasnih postrojba, profesionalni i dobrovoljni vatrogasci i druge osobe koje imaju položen stručni ispit za vatrogasca, odnosno ispit za rukovoditelja akcije gašenja požara po dosadašnjim propisima, smatra se da imaju položen taj ispit po propisima predviđenim ovim zakonom.

Starješina profesionalne vatrogasne postrojbe ili njegov zamjenik koji se na dan stupanja na snagu ovoga zakona zateknu na radnom mjestu straješine postrojbe, odnosno zamjenika starješine, a imaju jedan stupanj nižu školsku spremu od stručne spreme propisane ovim zakonom, mogu ostati na tom radnom mjestu do stjecanja odgovarajućeg stupnja školske spreme, a najduže dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Profesionalni vatrogasci i starješine tih postrojba koji na dan stupanja na snagu ovog zakona nemaju položen ispit za vatrogasca, odnosno ispit za rukovoditelja akcije gašenja požara dužni su taj ispit položiti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu propisa iz članka 107. ovog zakona.

### **Članak 175.**

Danom stupanja na snagu ovoga zakona prestaje primjena Zakona o zaštiti od požara ("Službeni list SR BiH," br. 15/87, 37/88, 38/89, 19/90 i 36/90 i "Službeni list R BiH," br. 13/93 i 13/94), Zakona o zaštiti od požara i Zakona o vatrogastvu ("Narodni list HR HB," broj 35/94).

## **Članak 176.**

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

**PREDSJEDATELJ  
DOMA NARODA  
PARLAMENTA FEDERACIJE BiH**

**Stjepan Krešić**

**PREDSJEDAVAJUĆI  
PREDSTAVNIČKOG DOMA  
PARLAMENTA FEDERACIJE BiH**

**Safet Softić**